

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kis rekruták.

Budapest, február 24.

(s.) A mi hadseregünknek nem tudunk elég rekrutát állítani, ellenben fölöslegesen sok rekrutát szállítunk a mennyország seregének. Százegzer száma pusztul évenként Magyarországon a gyerek. A mi szegény kis rekrutáinkból rengeteg módon szaporodik az angyalok serege évről-évre. Rémséges az a két numerus, amelyet a mai közegészségügyi vita rendjén Széll Kálmán egymás mellé állított: tizenötezer gyermek született halva, százötvenezer pusztult el egy évesnél fiatalabb korában egy esztendő alatt. És ebben a rettenetes számban nincsenek benne azok, akik utközben estek el, meg akik egy esztendő koruk után lettek a mennyország apró rekrutáivá. Ha ezeket is hozzávesszük, elijesztő magyarázatát kapjuk annak a szomorú valóságnak, hogy a népesség szaporodásában olyan nagyon hátul vagyunk Európa országai között.

Nem először foglalkozunk ezzel a sötét témával. Nem nagyon régen egy előkelő orvostanár tudományos tekintélyére támaszkodva tártuk fel azokat a bünös mulasztásokat, amelyek közegészségügyi politikánkat terhelik; azt a kétségbejítő könnyelműséget, amellyel a nemzet legdrágább javát, az emberanyagot elkallódní engedjük. Megmondtuk akkor, hogy a magyar anyák teljesítik a kötelességüket; hogy nem a születések kis száma, hanem a horribilis gyermekhalandóság gátolja a magyarság szaporodását. Akkor csak panaszunk volt. Most végre egy megnyugtató és vigasztaló jelenségről is számot adhatunk. A miniszterelnök ma olyan szerettel, olyan lelkesedéssel beszélt belügyminiszteri kötelességeinek legfontosabbjáról, a közegészségügyi kormányzatról, ennek is arról a részéről, amely a gyermekhalandóság apasztását illeti,

hogy egyszerre felvillanni érezzük azt a régen sóvárgott reménységet, hogy valahára van közegészségügyi politikánk, amelyben eleven lelkiismeret, mély szív, okosság és céltudatos energia egyesül.

Hiába fumigálja Polónyi Géza Széll Kálmánnak azokat a nyilatkozatait, amelyek a bábaképzésről, a talált gyermekek és egyéb szegény, szánalomraméltó apróságok gondos ellátásáról szólnak. Nem olyan kicsi dolgok ezek, amilyeneknek látszanak és erős adag cinizmus vagy legalább is jókora izléstelenység kell ahhoz, hogy kötelességgel honorálja valaki a miniszterelnök fáradhatatlan kötelességtudását, amely ráér ezekkel a részletkérdésekkel is foglalkozni a magas politika nagy kérdései mellett. Az volt éppen a legnagyobb bajunk eddig, hogy nem értünk rá a hétköznapi élet legégetőbb kérdéseivel törődni, részint a meddő veszekedések, részint a nehéz válságok miatt, amelyek alkotmányunk épségét és nagy közgazdasági érdekeinket veszélyeztették. Örülünk kell, hogy ezeken az időkön szerencsésen túl vagyunk és hogy a kormány élén álló férfiak olyan becsülettudó mohósággal kapnak az alkalmon, hogy a hasznos részletkérdésekre is kiterjeszthessék gondjukat. Ezeknek a dolgoknak csak a színpadi hatása kisebb, de nem az érdeme. És ha Polónyi Géza azt szeretné, hogy a miniszterelnök akkor is nagy közjogi problémákat fejtegetessen, mikor Papp Samu és Major Ferenc a gyermekhalandóságról és egyéb közegészségügyi kérdésekről kérnek felvilágosításokat, úgy hisszük, ezzel a gusztusával egészen egyedül áll. Azt gondoljuk, hogy a nagyközönség, amelynek elég ideje volt ráunni az öblös gravámenekre és kicsinyes perpatvarra, hálásan fogadja Széll Kálmán belügyminiszter munkás gondosságát, melylyel a gyökerénél kereste föl ennek az országnak egyik legnagyobb vesze-

delmét. Nagy politikai kérdés ez is, gazdasági kérdés ez is, csakhogy persze nem parádés kérdés. Nemcsak azért, mert a mi közegészségügyi állapotainkkal bizony nincs mit parádéznunk, hanem azért is, mert zengzetes, hangzatos dikciót nem igen lehet mondani — a bábákról. Azonképpen az angyalcsinálás sem valami díszes, valamint hogy a gyermekkorházak szaporítása sem nyújt alkalmat elmés axiomákra és lendületes fordulatokra. Hanem hogy ezek a kicsiny dolgok együttvéve egy nagy, szomorúságosan nagy társadalmi, nemzeti, gazdasági probléma megoldásának az öntudatos, bölcs és emberséges rendszerét adják, azt meg kell látni annak, aki az országot érdeklő problémákban egyebet is akar látni szónoklatokra való témánál.

Micsoda társadalmi politika az, amely nem becsüli az emberéletet? Micsoda nemzeti politika az, amely nem veszi észre, hogy a nemzet emberekből áll és a nemzeti erő-kifejtésnek az a biztos alapja, ha számban is erősek vagyunk? Micsoda gazdasági politika az, amely nem tudja, hogy minden vagyon közt legértékesebb az emberanyag, s ezt kell gyarapítanunk, ha gazdasági erőben igazán gyarapodni akarunk. Mit érnek a legszebb társadalmi intézmények, mit ér a legtekélyesebb állami berendezés, ha a népesség pusztul, gyengül, vagy nem gyarapszik eléggé? Egészséges társadalomhoz egészséges nemzedék kell; erős államhoz erős nép. És hiába csináljuk meg az önálló vámtérületet addig, míg a korai halálozások elé nem állítottunk sorompókat; gyér népesség mellett sohasem lehetünk gazdaságilag erősek.

Könnyű arról olcsó vicceket faragni, hogy a miniszterelnök a bábákkal vesződik. De előbb tessék elgondolni, micsoda szörnyűséges numerus az a tizenötezer és az a százötvenezer idő előtt elvesztett emberélet. Egy emberöltő alatt milliókra emelkedik. Mil-

T Á R C A.

Szomszéd házak.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Kadola Sándor ur a harmadik emeletről bebámult a szembenlevő ház első emeletébe. Végig az egésze. Minden ablak világos volt, itt-ott nem egészen fényes, például a lányszobában, amit rózsaszínű üvegbe burkolt lámpa világított meg, meg egészen messze, a sarokban, ahol az urak dohányoztak, de általában kihívó nagy gazdag jókedv ragyogott le a sok ablakról, amiket éppen csak könnyű csipkefüggönyök takartak el az olyan pillantások elől, amilyen a Kadola uré volt. Barátságatlanul, komoran bámult át a hosszú sovány ember s esodálatosképpen nem is annyira a nagy világosság bántotta, mint inkább a meleg. A hosszú sor gázkályha, minden szobában egy-egy szép darab, vázak, szobrok rajta s látta, hogy a hölgyek ledobálják a vállukról a belépt és sűrűn törlik az arcukat. Kadola ur tudniillik világítás dolgában egyelőre még rendben volt, hanem már három napja elfogyott a szene. Benn a hálószobában nagy dunyhák alatt aludt a kisebbik lánya, a háta mögött pedig nagykendőbe bonyálta magát, hogy éppen csak a szeméi villogtak ki a szűrkeségből, a nagyobbik tanult földrajzot. Kissé nehéz felfogású gyerek lehetett, mert pusmogva ismételte meg többször is a mondatot, amit kiolvasott a könyvből: Londonban nagy a nyomor, különösen az alsóbb rétegekben. Aztán újra: — Londonban — alsóbb rétegekben... Ami közbe esik, már könyv nélkül mondta. Közben egy cseléd jött be s átment az ur szobájába,

ezekre itt rá se nézett. Kimenet már a réklíjé gombolgatta ki, lefeküdni készült. A gyerek sóváran nézett utána s újra kezdte: — Londonban... Londonban...

Kadola ur semmit se látott, se nem hallott, ami a háta mögött történt, csak előre bámult, le, bele abba a házába, aminek ime semmi titka nincs. Felgyujtanak minden lusztart, mintha kihívnák a környéket: — tessék részt venni családunk életében. Nincs itt semmi takargatni való. Kezdtet bódít lenni a kavargás odalenn. Színház után lett, a vendégek nagy része még csak most érkezett. Nagyon sok lány meg fiatal asszony. Es mind szép, a keblük, a válluk kikíváncsolt a csipkéből s fölhallzott, hogy micsoda csiesergés folyik odalenn. S az urak... komoly, tekintélyes öregek, messze a dohányzóban, egy kicsit pocakosak is, akiknek a szivarjaiból gyönyörű kék füst kavargott a lámpák körül, aztán meg véges-végig minden szobában fiatalok, frakkos, virágos urak, a lányok közé gabalyodva, egy-egy uniformis, csak huszár, kizárólagosan huszár uniformis, egy-egy kisebb gruppan bennik, finom szép holmiba öltözött öreg asszonyok, olyik nagyon kövér, vastag aranyláncsal a nyakában s minden szobának a maga uri karaktere. Egyik piros, talán ríktó is kissé, a másik haloványkék, aztán fehér, aztán dióbarna nagy ebédli, aztán egy fényes sárgaselyem tapétás, utána egy rokokó s mindenfelé inasok meg fehérkötényes szobalányok szaladgáltak erre-arra... Kadola ur odafenn szédült. Az agyában különös számárságok bukkantak fel, de lustán, mivelhogy fáradtnak érezte magát nagyon. Igazuk van az anarkistáknak — gondolta. Igazuk van. — Egy bombát alájuk. — De hát ezzel a gondolattal még se tudott egészen megbarátkozni. Átpréselgett s vagy nyolc világos ruhába öltözött meztelen vállú fiatal asszonyt látott egy

esomóba összebujva. Valami huncutságot beszélhettek, mert elhessegették maguktól a lányokat s kuncogva, kellemes borzongásban kacagtak... Ezeket sajnálta meg... Kár volna éretük. Hanem meg kellene mondani nekik az igazat. Hogy ime, itt van például a többek közt egy Kadola nevű ember, nem éppen tehetségtelen és a nyavalya töri a hidegben a rongyos vézna gyerekeivel együtt és semmi pénze nincs. Sőt kilátásai sincsenek ezuttal, teljességgel nincsenek... És ők odalenn éppen csak, hogy gazdagok... Sok a pénzük... Ezt meg kellene nekik mondani. S egyszerre határozottan szólott, félig hangosan, hogy meghalotta a gyerek is.

— Átmegegyek.

Fázósan szólott ki a nagy kendőből a kis lány:

— Hová, papám?

Elhallgattatta:

— Te csak menj aludni. A Teca menjen be hozzátok.

Ő maga bement a szobájába. Sorra nyitogatta a szekrényeket. Inget, közeléket veit ki, aztán meg frakkos ruhát tergetett a diványra s egy kicsit zavaros, de elszánt pillantással vizsgálta körül a készletet, hogy rendben van-e minden. Közben olyasmit beszélt, hogy: — ha még nem akadtak mesterükre, most majd megkapják a magukét. S egy tőszton törte a fejét, valami felköszöntön, tesszem fel, a háziurra mondandó felköszöntön, amiben nincsen köszönet. — Zsebkendő hiába keresett. Sokat csöngetett a lányunk, amíg bejött. Almosan és kedvetlenül állt meg az ajtóban, meztelán, valami barnás, csikos szoknyában, amit hirtelen magára kapott. Kadola ur elfordult tőle, utálatot érzett s most már azt szerette volna, ha be se hívta volna. — Adj zsebkendőt.

liók vesznek el a magyarság számára, a munkás-élet számára. Tessék ezeket a milliókat felbecsülni például a munkabérekben, gazdasági értékben. Ha annak a másfélmillió embernek, aki tíz év alatt elpusztul abban a másfélmillió csecsemőben, csak háromszáz forintot teszünk is ki fejeként az értékét (ennyit csak megér egy munkás ember): micsoda roppant munkaérték veszett el az ország gazdasága számára? Olyan gazdagok vagyunk, hogy csak egy félvállról beszélhetünk ekkora veszteségekről? És a humanizmus, amelynek a szíve megesis a sok százezer szülő, születésétől fogva halódó porontyon, olyan kinevetni való dolog, hogy utszéli babaviccekkel térhetünk fölötté napirendre?

Nem gúnyt, nem kisebbitést, hanem meleg elismerést érdemel Széll Kálmán ezért a mai beszédeért. Volt abban szépség is, ha nem voltak is benne oratori cifraságok. Minden cifraságnál szebb ékessége volt az a beszámoló, amely máris cselekedetekről és érett, komoly, nemes szándékokról szólott. Egy bölcs, humanus és energikus közegészségügyi politikának a kezdetét jelezte ez a beszéd. Bizalommal várjuk a folytatását ennek a politikának, mely erős eltökéltséggel igyekszik megtartani ennek a földi hazának a mennyország szegény kis rekrutát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, február 24.

A közegészségügy nagy és fontos kérdései körül folyt a mai vita, széles mederben és a tárgyhoz méltó magas színvonalon, csak éppen az érdeklődés nem volt arányos ezekkel az égetően sürgős megoldásra váró feladatokkal. Papp Samu, a szabadelvű párt orvos-képviselője, elismeréssel szólott a belügyi kormány működéséről s egyben megszívleléstreméltó tanácsokkal szolgált a közegészségügy javítása s különösen a tüdővész ellen való védekezés körül. Major Ferenc nagy készütséggel foglalkozott a gyermekhalandóság ijesztő statisztikájával.

Széll Kálmán miniszterelnök ma is bebizonyította, hogy a közelet minden ágára, az orvoslásra váró bajok mindegyikére kiterjed a gondossága, s hogy a közegészségügyi feladatok minden legesekélyebb részletkérdését éppen úgy ismeri, mint bárki más. A gyermekhalandóság statisztikáját kiegészítette régi adatokkal, a körorvosok sorsának javítását célzó és a trachoma gyógyítására irányuló intézkedések egész sorát idézte, ismertette az országos betegápolás ügyé-

nek állását s megjelölte azokat a módokat, amelyekkel a közigazgatás reformjának keretében ezeket a bajokat orvolni fogja.

E megnyugtató fejtegetések és biztató ígért után a Ház megszavazta a közegészségügyi kiadásokat.

A csendőrség tételénél is vita fejlődött ki, amelyben a miniszterelnökön és a honvédelmi miniszteren kívül Visontai és Polónyi vett részt; aztán az elnök a belügyi költségvetés tárgyalásának folytatását a legközelebbi ülés napirendjére tette át.

Végül Kubik Béla meginterpellálta a kereskedelmi minisztert a szeged-karlovai helyiérdekű vasut felügyelő bizottsága ellen híresztelt vádak miatt, amire Hegedűs Sándor megígérte, hogy elrendeli a szigorú vizsgálatot.

A legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

A képviselőház ülése február 24-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órákor. —

Elnök: Perczel Dezsb.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Hegedűs Sándor, Cseh Ervin.

Elnök: Megvitatta az ülést.

Horváth Nándor benyújtja a valutarendezésre szolgáló aranykezelőletről a jelentést.

Következik a belügyi tárca költségvetésének folytatásos tárgyalása.

A közegészségügyek tételénél:

Papp Samu: Majornak az általános vitában mondott beszédevel szemben haladást konstátál az ország egészségügyében, nem a modern nyugati államokkal, hanem a régi állapotokkal téve az összehasonlítást. A halálozás aránya évről-évre kedvezőbb, tizenöt év alatt 7-8 százalékkal csökkent. Éppen így a gyermekhalandóság 2,3 százalékkal kedvezőbb. A kórház-ügyet elfogulatlan szemlélő csak haladottnak tapasztalhatja. És ez mind bürokratikus munka, ami hiányos, mert a nagy közönség érzi a több lendületet tud adni a közegészségügynek, mint még annyi rendelet. A családalapítás iránti kedv, a gyermekekhez való ragaszkodás, az egyének maga és mások iránti érdeklődés, jellemes viselkedése: ezek a gerincei az ország egészségének. A szegényügy rendezése, a járványkórok elleni direkt és indirekt védekezés, az orvosok tekintélyének morális és finánciális uton való emelése, a tuberkulózis elleni társadalmi és állami akció mind kénytelen szegedésnek hozzá. — A fürdők gondozásának és emelésének ügyét ajánlja a kormány figyelmébe. (Élénk helyeslés jobbról.)

Major Ferenc: A kórházak dolgában van haladás, de az nem a kormány, hanem a közönség érdeme. Sürgősi a körorvosok fizetésének javítását. Újból figyelmébe ajánlja a miniszterelnöknek azt, amit a trachoma leküzdéséhez javasolt. Kileneczer községnek nincs bábája, pedig a kisközségeknek diplomás bábákkal való ellátása föltétlenül szükséges. A baba-képzőket szaporítani kell és ott ösztöndíjakat alapítani. Azt hiszi, 55.000 forinttal évente hatsz diplomás bábát lehet kiképezetni. Kéri a miniszterelnököt, hogy a jövő évre már vegyen föl kellő összeget a költségvetésbe, hogy a közegészségügy a haza javára fölviruljon. (Helyeslés.)

Komjáthy Béla elismeréssel szól arról a lelke-

dedéről, melyvel Major a közegészségügy érdekében itt a Házban mindenkor szót emel. Maga különösen a gyermekhalandóságra hívja föl a kormány figyelmét. Kéri a miniszterelnököt, mifele intézkedéseket tettek ebben az irányban?

Széll Kálmán miniszterelnök: A közegészségügy olyan fontos az országba nézve, hogy ez igen sok vitára érdemes. Alkalmam nyílt erről már több ízben beszélhetni s mindannyiszor elismertem, hogy e kérdés egyike az ország legfontosabb kérdéseinek, mert hiszen emberről és emberanyagról van szó. Az az érdeklődés, amely a fölszólalókban mutatkozik, őt nem arra indítja, hogy e beszédeket kritizálja, ezekből a beszédekből ő mindig tanulságot merít, s nem akar elzárkózni a fölhozottak elől. Papp Samu beszédeben igen sok megszívlelni való van. Ami Major tanulságos beszédét illeti, arra nézve kijelentem, hogy a körorvosok fizetését majd a közigazgatás reformjánál kell rendezni, amikor ezeknek ügye is rendezetlenné fog, de azokkal, amiket mondott, egyetért. A trachomáról szólva, megjegyzi a miniszterelnök, hogy a trachomának, ezen igen veszélyes betegségnak megállítására nagy szükség van. Avval is egyetért, hogy egy szanatórium felállítására szükség van, hogy ott szakembereket kell alkalmazni, ahol pedig a községek nem bírják a dotációt, ott államosítani kell a javadalmazásokat, ezt szintén magáévá teszi. Hogy a kormány mit tett e dolgban, az ismeretes. Ezt a kormány fejleszteni fogja. Ami a gyermekhalandóságot illeti, itt immens a kötelesség és a közegészségügynek legfontosabb kérdése ez, mert ez nagy gazdasági, politikai és állami kérdés. Amit tehát e kérdésben proponál, azt mint e kérdés megoldását tekintésnek. Nem zárkózik el azok elől, amiket Major a babaképzésről és az ösztöndíjas helyekről mondott. Sőt figyelemmel az államtükrük, hogy ezeket megszívlelés végett jegyezze fel. A jövő évi költségvetésben, amit szóló mint belügyminiszter meglehet, megtesz, de figyelemmel fogja a kultusz-minisztert, hogy e kérdéseket vegye figyelembe. Ami az ösztöndíjakat illeti, igyekszik fog arra, hogy minél több diplomás baba kerüljön ki ilyen segély mellett. (Helyeslés.) Az, amit Major felhozott: hogy kilenc-ezer község baba nélkül van és szomorúvener gyermek hal el 1 éven alul, olyan szomorú állapot, amit tünni nem lehet. Addig is tehát, míg ez állapotokon bábaképző-intézetekkel segítünk, azt proponálja, hogy a szülészaknánál, amilyen itt is igen sok van, és pedig kitűnő professzorok vezetése alatt, 6-8 heti tanfolyam állítsák fel a paraszt bábák számára, akik e néhány hét alatt a gyakorlati téren némi praktisit szereshetnek maguknak. Ilyen módon 6-800 bábát ki lehetne képezni évenként. Ez a körülmény azután lehetővé tenné a kuruzsok teljes kizárását. (Helyeslés jobbról.) Sok ága van a közegészségügynek, amikről szeretne beszélni és amelyek szintén igen nagy fontosságúak.

Ami a gyermekhalandóságot illeti, itt Komjáthy igen helyes észrevételt tett. A gyermekhalandóság legnagyobb oka az, hogy a szerencsétlen világra hozott gyermekek nem fektetnek kellő súlyt. Komjáthy szerint — és pedig igen helyesen — a 7 éven aluli korban a legnagyobb a gyermekhalandóság. A betegápolásról van belügyi miniszteri rendelet. Miután azonban országos intézeteink nincsenek, szólnak a meglevő keretek közt kellett intézkedni. De e rendeletek olyanok, oly széles alapra vannak fektetve, hogy, azt hiszi, Európában ezt a kérdést szélesebb alapokon meg nem oldották. Ezen intézkedés a gyermekekről a következőképp intézkedik: 1. minden oly gyermek, aki köz- vagy magánhelyen elha-

— Nincs. Már tartózkodóbban tudakozódott tovább a gaza.

— Miért nincs? Mindenre nekem kell gondolni?

— Adjon pénzt, hogy haza hozzam az intézetből a ruhát.

— Jó, jó — s Kadola ur elfújta a gyertyát és elment.

II.

Tudniillik Kadola ur már meg volt boldulva kissé. Másképpen nem is képzelhető el a dolog. Oka volt rá bőven. Különös, fura ember volt általában. Nagy agy, széles, mindent beelőlt, mélyes felfogás a világról, az egészről is, a parányról is, de egy fáradt, beteg emberben elhelyezve. Tudott volna alkotni, de nem bírta erővel. Amikor a dolgok közepére ért, belebágyadt a munkába s érezte, hogy hogyan szibbad el benne minden, az esze pedig meg minden olyan hajlandósága, amiről számot tudott adni magának, egy kis karikába kezdett el kerengeni, valami gyűrűbe, amibe az van írva köröskörül: — meghalni, meghalni... A munka végét elérni képtelen volt, a magától pedig folyton várta... Az ifjusága merítette ki. Iszonyú sokat dobálták erre, arra a szelek. Meg nem is igen evett egy időben. Rongyos szegény fickó volt, egy kofa fia, aki egy rendőrral folytatott viszonyból kapta ajándékba és semmiképpen se tudott örömmel nézni rá. Gyermeke volt, az ő gyermeke, de hát mégis csak hajdon volt a kofa és mégse illik, hogy a nyakán lógjon egy

kamasz. A fiu menekült is, amit észre kapott s aztán volt minden és semmi se egészen. Nagy akarat, ami nem tudta megválogatni a módokat, a mivel nagy képességgé válják. S elfáradt és züllött, bántortalanabb, mindig szegényebb lett a lelke. Maga-magának tudniillik. A világ keveset tudott arról, hogy mi volt a kine, s mit dobált el az országutakon kuncsorogva erre-arra.

Azért nagyon is számbavehető ember volt, sőt egészen különös. Furesa író, új hang, új módok az előadásban. Nagy eredetiség, ami azonban csak kuriózum maradt a publikum előtt. Voltaképpen nem sokra becsülték, de az utcán megmutogatták egymásnak az emberek. Olyanformán, mint a hogy megbámulják a tevét, a kinek a két oldalát reklámtáblák verik. Furesa állat.

Pénze persze sohase volt. S míg lett belőle valami, erre-arra adósságokat csinált, amit aztán egyszerre meg akartak venni rajta. Aztán megházasodott, de azt is bolondul csinálta. Egy ideges, beteg kis lányt vett feleségül, akinek hosszú seelyemszöke haja volt és semmi pénze. S mindig betegobb lett. Az első gyerek után kapott valami kis lázt is, olyant, ami az agyat bántja meg. Nagyon vigyázni kellett reá s azokban az időkben egynemű új váltókkal szaladgált Kadola ur részben zsiránokért, részben meg valami könnyelmű bank után, amely pénzt adjon rájuk. Akadt ilyen is, s bár akkor olyanformán mutatata, mintha éppen csak a szép írói névre való tekintettel váltaná pénzre az aláírásokat, azóta igen sok kellemetlensége van Kadola urnak az ügyvédekkel. Az asszony azonban délre ment, a tenger

mellé és friss szint hozott az aróara. Osoda tenger, esoda — Kadola ur akkortáiban imádtá a tengert. Mikor azonban a másik gyerek jött, egyszerre hiábavalónak mutatkozott a kura, ágyának esett az asszony, betegem hozta a világra a gyereket, aztán talán összesen se lépett százat a maga lábán. Kocsin tologatták, míg ezelőtt fél esztendővel, amikor már látta, hogy gyógyulás nincs, kivánszorgott valahogy a tornáca és keresztülhajolva a rácson, leejtette magát az udvarra. Kadola ur abban az időben roppant érdekesen öszült. Egy hét alatt fehér lett a haja s derékban is kettétörött. Vén lett és divatos ember. Találgatták, hogy vajjon agyonlővi-e magát vagy a gyerekek kedvéért élni fog tovább is...

Akkortáiban az ügyvédek is azt mondták, hogy hadd szusszanjon egyet. Éppen csak hogy biztosították magukat a jövődöre s igen szigorú leveleket írtak, de máskülönb nem tettek ellene semmi határozott lépést. Miután azonban két teljes hónapot adtak neki arra, hogy szusszanjon, ujult erővel rohantak reá s a szegény ember most már rohantás ment lefelé, bele a teljes tönkrejutás örvényébe. A gyerekeibe se tellett semmi öröme. A fura össze-tételből, amicsoda az övek volt, az övé meg az asszonyé, gyenge matéria termelt. Amikor lefelé ment a lépcsőn, akkor is még bántón, keserve sen konganit a fölébe a buta gyerekhang, hogy: — London... alsóbb réteg... De csak egy pillanatig. Sajátságos, hogy különösen mostanság, hirtelen, egy szempillantás alatt elefejtett mindent. A mondat elejét megírta s aztán elefejtette, hogy mi következik. Becsengette Tecát, a

Maager Vilmos-féle valódi tisztított DORSCH májolóaj

gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3. és minden gyógyszerárban.

— Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könyv emésztettségéről fogva gyermekeknek is különösen ajánlatk és ren-delték mindami esetekben, melyeknél az orvos az az első tüst szavazat, különösen a mellé és tüdő orvoslást, s a tüst szegény gyermekek, a tüst javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a

gyatva találhatók (a jelenek); 2. minden oly árva gyermek, aki árvaházban el nem helyezhető; 3. minden oly gyermek, aki szülőknek betegsége, kórházban, vagy fogházban léte miatt, állandó kezelés alatt nem áll; 4. minden oly 7 éven aluli gyermek, akit szülei vagy hozzátartozói nem képesek eltartani: ezen esetekben a gyermek az állam gondozása alá fog kerülni (Helyeslés.) Miután azonban nekünk ez időszertint lelencházaink nincsenek, szülő szerződést kötött a Fehér-kereszt egyesülettel és a gyermekvédő egyesületekkel, hogy ők állítsanak fel fiókokat az ország különböző helyein. Több helyen már vannak fiókok, mint Szombathely, Gyula, Arad, Kassa, Rimaszombat, Temesvár, s niabban felállítatnak ilyen fiókok Szegeden, Debrecenben, Szabadkán és Kassán, ahol a gyermekek államköltségen fognak kezeltetni, úgy hogy ez a kérdés a legszelebb alapokon nyer megoldást. (Általános élénk helyeslés.)

Major Ferenc megnyugvással veszi tudomásul a miniszterelnök választát, de kéri a miniszterelnököt, hogy nyilatkozzék arról is, vajon fog-e a tüdővész meggatlására ismeretterjesztő iratokat szerkesztetni?

Széll Kálmán miniszterelnök: Már kijelentette előbb, hogy Major által felsoroltak között sok van, amit gyakorlatilag keresztülviandóknak tart. Rajta lesz, hogy ily ismeretterjesztő iratok a tüdővész meggatlására készíttessenek.

Szünet után a csendőrség tételénél

Major Ferenc kifejti, hogy a csendőrségi intézmény 7000 tagjának nincs orvosa. A honvéderosok csak akkor teljesíthetnek szolgálatot a csendőrségnél, mikor első sorban való hivatalos teendőiket teljesítették. Minden csendőrkörület kapjon egy orvoszakértőt. A csendőrkörületben tanítsák az egészségügyet és a rügtöni segélyt.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter azt feleli, hogy a csendőrség egészsége állandóan kitűnő és csak ritkán, szolgálati túlterhelés következtében fordul elő betegség. Az egész országban szétszórtan élő hátezer legény számára külön orvosokat nem volna célszerű létesíteni, mert nemcsak a honvéderosok, hanem a közös katonai orvosok is kötelesek a csendőrség egészségügyét szolgálni. A csendőrséget az első segélyre kiiktatni azért nem lehet, mert a szolgáló legényeket beidézni, hogy a székhelyen pótanfolyamot hallgassanak, nem lehet. Hanem a próbacsendőrök tanfolyamába az egészségügyet, mint kötelező tantárgyat felvételi rendeleti uton.

Visontal Soma: Kifogásolja, hogy a költségtérítésben a csendőrök létszámának szaporítása nincs indokolva. Hallgatagon a munkáskérdés rendezését kell ez alatt érteni? A csendőrségnek a legutóbbi évek alatti viselkedése föl kell hogy költse az érdeklődést. Valódi középkeri barbarizmussal vallották a vadlótakat, s ezek annak hatása alatt vallottak. Lehet-e a vallomásokat komoly bírói eljárás alapjává tenni? Ezt különben az igazságügyi tárca keretében bővebben szövege fogja tenni. De főlháza most is, mert a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki az előnyomozással foglalkozó rendőri hatóságok számára. A rendeletből új szellem árad, ellenkezője annak, ami a csendőrség életében már nem jelenszerű, hanem állandó kifogásolni való eljárási mód. Kívánja, hogy a miniszter helyt álljon rendeletéért, annak tekintélyt szerezzen. Akkor és csak akkor fognak megszűnni a barbár kinzások, hivatalos hatalommal való visszaélések. Ha mégis megismétlődnek, szabjanak rá méltó kemény büntetést és azt hajtsák is végre és adják tudomására a közönségnek, hogy az megnyugodjék. Kívánja, hogy a csendőrségnek

lytétén bünei ne a katonai bíróság, hanem a polgári hatóság fejezelmé körébe utaltassanak.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Az nem lehet!

Visontal Soma: Ez irányban határozati javaslatot nyújt be.

Széll Kálmán miniszterelnök: Visontalnak beszédét két részre osztja. Az indokolás szükséges voltát megcáfolja azzal, hogy felolvassa a költségtérítés tételeit indokolásokkal együtt, ennél többet nem mondhat, de a képviselőknek módjukban van minden kíváncsiságukat kielégíteni, hiszen főlásokat van minden a Ház rendelkezése. Hódmezővásárhelyen az örsök szaporítását a közbiztonság kívánta és nem a szociális kérdés megoldása. Ott sem örsparancsnok, sem hatóság nem vállalt felelősséget a közbiztonságért, ha a szaporítás elmarad. Kár ebből gunyolódásra objektumot csinálni. Csak köteleességet teljesít a kormány, ha a polgárok érdekeit minden elköveti. (Helyeslés jöbbséggel.) — Visontal elismerését a rendeletért köszöni. Ugyanilyen rendeletet készített a csendőrség részére, mely azonban tágabb körű előkészítést igényel. A legszigorubb megtorlásról gondoskodva van benne.

Akárhányszor eddig is fordult elő eset, hogy kinzás történt, vagy pedig, hogy a nyomozásnál a csendőrkörülettel visszaelt és utasítás és rendelet ellenére járt el, valahányszor annak tudására jutott a kormány, a megtorló intézkedés el nem maradt és az illeték meg lettek büntetve. És nem is áll az, hogy ezek az esetek oly nagyon gyakoriak lennének és kivált az utóbbi időben éppen nem oly gyakoriak. Méltóztatassék azt gondolni, hogy egy fiatal intézményről van itt szó, olyan intézményről, amely még nem iskolázta be magát teljesen az életbe, ahol bizony még nem lehet a tökélynek azt a fokát kívánni, mint egy régi, hosszú emberöltőkön keresztül már életben levő intézménytől lehet.

Polónyi Géza: Az új bűnvádi eljárás tényleg a csendőrségre, annak nyomozására támaszkodik. Ehhez azonban a csendőrséget, rendőrséget annyira előkészítenek talált, hogy halomszámra nekünk elintézetlenül a nyomozási akták, hogy a legtöbb esetben a nyomozást abba kell hagyni. Nem képesek megfelelni a csendőrségek, ha csak nagyobb mérvű szaporításban nem lesz részük. Visontal határozati javaslatát nemcsak a katonai bíróság törvénykezésének ódsága, hanem inkább titokzatosága teszi indokoltá. A miniszterelnök sok munkáján egyszerűen segíthetne, ha megosztaná a tárcát és fordítaná minden gondját az ország nagy érdekeire, az önálló gazdasági berendezésre, annak előkészítésére.

Széll Kálmán miniszterelnök: Azt is én csináljam?

Polónyi Géza: A miniszterelnöknek kell ehhez direktívat adni. Mert bizony egy ember, bármily osodálatos tehetségű is, csak egy emberre való munkát végezhet.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Én köszönettel kvietalom azokat, a miket a t. képviselő ur reám nézve hízolgón és jóakarattal mondott, hanem, hogy félreértés köztünk ne legyen, egy megjegyzést kell tennem. (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselő ur által föállított kérdés formájában és formulázásában legalább lenn volt az a vád, hogy a kis dolgokkal itt köteleességzerűleg, úgy, amint beismertem, eltöltöm az időmet és a nagy dolgokra nincsen időm.

Polónyi Géza: Ez az én vádame!

Széll Kálmán miniszterelnök: Én annyit teljesít, amennyire engem az én gyenge erőm képesít

és alkalmassá tesz és igenis, mióta itt ülök, azt tartottam szem előtt, hogy első kötelességem azokkal a nagy politikai és gazdasági kérdésekkel foglalkoznom, amelyek az ország általános politikájának és gazdasági érdekeinek vezetésében döntők. Ezt én meg is tettem...

Polónyi Géza: Nem látok semmit!

Széll Kálmán miniszterelnök: Legyen nyugodt a képviselő ur, ezek a kérdések nem maradnak gondozás nélkül és ha a t. képviselő ur most nem lát semmit, engedelmet kérek, ne hunyja be a szemét és akkor látni fog. Hivatkozhatom arra, hogy a kora tavasz óta, április vagy március óta, az egész őszig eryebet sem csináltam és ez a Ház sem csinált egyebet, mint az ország nagy gazdasági és politikai kérdéseit tárgyalta. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon.) Ha én azokkal nem foglalkoztam volna és nem foglalkoztam volna egész erőmmel és teljes odaadással, nem tudtam volna megcsinálni azt a kiegyezést, amelyet a képviselő ur itt velem szemben ugyan támadólag tárgyalt, de kénytelen volt elismerni azt, hogy a maga álláspontjából jól van konstruálva, nem lehet volna képes elvégezni a politikai és közgazdasági kérdéseknek egész sorozatát, kezdve az Ausztria és Magyarország között fennforgó gazdasági viszonyok rendezésén, azután a delegáció tárgyalásán és a kvótakérdésen folytatva, hogy ha azokkal nem foglalkoztam volna. Hát ennyit a multa; többet nem mondok. Már most ez feljogosítja a t. képviselő urat, arra a következtetésre, hogy ezután nem foglalkozom azokkal? (Tetszés jöbbséggel.) Most nem kell foglalkoznom velük extern irányban, hanem, hogy mit dolgoznak mi magunkban, amit még nem hozhatunk ide, azt a t. képviselő ur nem tudja. Számot fogunk adni róla, mikor rákerül a sor. (Élénk tetszés jöbbséggel.) Egyről biztosítom a képviselő urat és a Házat, hogy mi 1901-ben készen leszünk minden tekintetben. Meg kellett, hogy engedjem magamnak ezt a pár szót annak bizonyítására, hogy mit tesz az: ex toto nihil. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.)

Visontal Soma a határozati javaslatot visszavonja.

Lits Gyula személyes kérdésben szólal fel. Tegnapi egy sértő megjegyzést tett azokra a munkásokra, akiket a rendőrség eltiloncolt. Azt hitte hogy igaztorkról van szó, azért mondta, nem kell s gazembereket kimélni, utólag tudta meg, hogy tévedett s most helyreigazítja közbeszólást.

Elnök: A vita folytatását csütörtökre halasztja.

(Interpelláció.)

Kubik Béla a következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

Van-e tudomása a miniszter urnak a Szeged-, Szőreg-, Karlova-i helyiérdekű vasutara vonatkozó, a sajtó különböző orgánumaiban a felülvizsgáló bizottság ellen szellőztetett vádakról? Ha igen, akkor tartott-e vizsgálatot az igazság kiderítésére s tett-e intézkedéseket a célból, hogy az eltussolás vádjától magát tisztázza? s a felületeséggel vádolt és általa kiküldött bizottságot vagy megbüntesse, vagy pedig annak reputációját helyreállítsa?

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Nem vagyok abban a helyzetben, hogy azonnal részletesen is válaszoljak, de minthogy a dolgot ismerem és csak az akták nincsenek nálam, ha nem válaszolok is részletesen, de a tisztviselői kar érdekében, különösen az ott működött egyének reputá-

lompos, mindig piszkos Tecát s aztan csak nézte és kiküldte, már nem tudta, hogy mit akar tőle. S egyáltalában már érteni se kezdett. Csak a szemtelen nagy ellentétek hatottak rá, a nűnszók eldörszölődtek az agyában...

Még sokkal különösebb ember lett, mint amilyen azelőtt volt. Kócos érdekessége az utának s mivelhogy az összetörött emberből esodálatos közvetlenséggel áradt ki a papirosra a kinlódó, szegény lelke, beszélgettek róla uri népek is. — A Kadola, ah a Kadola... Egy kicsit féltek is tőle... Hogy egyszer megbolondul az újságban vagy a könyvben a betű, amit ő irt le s leszakítja a bőrt a nyájas olvasó arcáról. Olyan vad volt, mint a delirium maga, közvetlen a pusztulás előtt. Valami az utolsó ordításból, amit senkit se ért meg, amihez külön publikumot kellene teremteni a végzetnek olyasi forma emberekből, mint amilyen ez a tönkrekinzott, félbemaradt szerencsétlen zseni...

S valami bolond tűz égette belül. Ő maga is érezte, hogy részeg s nem mert megállni az utcán, nehogy visszaforduljon. Nagy lelketlenséget látott a másik házban a világos ablakok mögött, azt meg kell nekik mondani. Nem a pénz, nem az a baj, hanem hogy ezek a népek olyan nagyon messze vannak a világtól... A közepében és mégis az egésznek a tetején. Hát ez nem járja.

Gyorsan ment föl a lépcsőn és becsengetett az ajtón.

III.

A csöngetésre véletlenül maga a háziur is

kinézett az ajtón s nagy szomeket meresztve rá dőcögött eleje.

— Kadola ur? Mi hozza hozzánk? Igazán derék, igazán...

Tudniillik látta, hogy Kadola ur leveti a felöltőjét s hol az inasra nézett, hol meg reá s nem tudta, hogy mit mondjon. Napos igazgató volt egyszer egy nagy bankban, ahol Kadola ur pénzt kapott s onnan ismerte meg. Mintha már benn is figyelni kezdtek volna az előszobára. Egy kis fitos lány kibámult az ajtón. Most már türelmetlenebbül szólott a háziur.

— Velem tetszik parancsolni? Velem? Méltóztatassék — és egy másik ajtóra mutatott, nem amelyik felé Kadola ur indult. — Ez itt az én privát szobám. — Itt hirtelen meggondolta magát s elhuzodott a vendég mellől. — Ambátor talán holnap is elvégezhetnök.

A Kadola ur szemeiben különös tűz gyúlt ki s rekedtesen, nehezen lihegve beszélt.

— Ma, ma akarom.

— Csak ma...

— Hát mit akar kérem?

— Beszélni. — Most már hőröge tört ki belőle a hang s az összetörött ember a falnak esett s tétova tekintett a világos ajtóra meredve, beintegtetet, mint hogyha mindenkit tanunak akarna hívni. Beszélni!...

— Velem?

— Mindenkirol.

— Ugyan kérem...

— Mindenkirol.

A nagy ajtóba többen is kigyűltek. Elöl

hölgyek, nagy naiv csodálkozással meresztve rá szemüket a különös emberre, hátulról frakkos urak dugták elő a fejüket a meztelen vállak között s hullámosan tovább ment befelé a szobákba a név: Kadola, Kadola... Mindig többen jöttek elhöz, már kimerészkedtek az előszobába is... Suhogott a selyem, nehéz parfüm bódította az amugy is részeg eszű embert... Megint neki-dült a falnak.

Benn azt mondta egy ur:

— Iszik az utóbbi időben.

A háziur már nyugodtabban viselte magát. Észrevette, hogy nem botrán a dolog, hanem inkább érdekes... Mosolyogva nézett Kadola urra s a pillantása majdnem biztatta, hogy hát csak tessék.

... — Mert, mert — mondta Kadola ur — maguknak egy külön város kellene. Egy a gazdaság, egy a rongyosnak. Mert hogy maguk minket mindig provokáljanak, az se járja... Ha az ember idepillant, észbe jut a nyomorúsága. Osupa világitás, csupa meleg... Egynek így megy, másnak úgy. Hát ez sirnivaló kérem. Sirnivaló. Hogy az ember ne is csináljon egyebet, mint hogy temesse magát... Mert nem való egyébre... Meg van örölve. Maguk a malom... Csak az ember legalább ne látán.

Már nem igen hallgattak rá s azt észre is vette. A kalapját kereste s gyámoltalanul tipegve erre-arra, a háziurnak szólott:

— Tessék lefüggönyözni az ablakokat más-kor. Kérem, ebbe az ember bele is vakulhat.

MOLL SEIDLITZ POR

feltűnhetetlen háziúsz mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintnyál.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ

Legjobb tájéalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közevény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajczárral készített MOLL készítmény kérendő.

elője érdekében, már most is kijelentem, hogy a dolgot alaposan megvizsgáltam és hogy legközelebb már abban a helyzetben leszek, hogy a t. képviselő ur interpellációjára tüzetes választ fogok adni. Már most kijelentem azonban, hogy azokat a tisztviselőket és a felügyelő-bizottságot abszolúte a gyannak még árnyéka sem érheti. (Helyeslés.) Ezt kötelességem kijelenteni az illető tisztviselők reputációjá érdekében. (Élénk helyeslés a jobb és baloldalon.) Meg vagyok róla győződve, hogy a t. képviselő ur is, ha ismerni fogja a tárgyat, igazságszereteténel fogva maga is erre a meggyőződésre fog jutni. Kérem azt az előzetes választ tudomásul venni. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést délután fél kettőkor bezárja.

BELFÖLD.

Az Osztrák-Magyar Bank kormányzója. A hivatalos lap mai száma közli az *Osztrák-Magyar Bank* új kormányzójának a kinevezését és dr. *Kautz Gyula*, a bank volt kormányzójának kitüntetését. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratok így hangzanak:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. *Kautz Gyula*, az Osztrák-Magyar Bank kormányzójának, ezen állásától való visszalépése alkalmából, ezen minőségében szerzett kiváló érdemei elismerésül, *első osztályú vaskorona-rendemet* díjmentesen adományozom.

Kelt Budapesten, 1900. évi február hó 19-ikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Magyar pénzügyminiszteremnek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével egyetértőleg tett előterjesztése folytán dr. *Kautz Gyulát*, az Osztrák-Magyar Bank kormányzóját, ezen állásától saját kérelmére felmentem és dr. *Iovag Bilinski* Leon szolgálaton kívüli minisztert az alapszabályszerű időtartama az osztrák-magyar bank kormányzójává kinevezem.

Kelt Budapesten, 1900. évi február hó 19-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Lukács László, s. k.

Magyar pénzügyminiszterem előterjesztésére az alapszabályszerű időtartama *Madarassy Pál* valóságos belső titkos tanácsos és az Osztrák-Magyar Bank eddigi alkormányzóját újból az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójává és *Horváth Elemér* miniszteri tanácsost és a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság üzletvezető igazgatóságának elnökét, helyettes alkormányzóvá kinevezem.

Kelt Budapesten, 1900. évi február hó 19-én.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Lukács László, s. k.

A hivatalos lap mai száma közli *Gold Zsigmond*nak, *Schreiber Ignác*nak, *ikvai Pfeiffer Mátyás*nak, *beleszkai Mehwart András*nak, *Deutsch Sándor*nak és *Josipovich Géza*nak az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosaiá történő megválasztásának megerősítését. A *Wiener Zeitung* közli dr. báró *Winterstein Frigyes* valóságos belső titkos tanácsosnak és pénzügyminiszteri osztályfőnöknek az Osztrák-Magyar Bank alkormányzójává történő kinevezését. *Lieben Lipót*ot, az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosát az Osztrák-Magyar Bank helyettes alkormányzójává nevezték ki a király. *Suess Frigyes*nek, *Iovag Schöller Fülöp*nek, *Wiesenburg Adolf*nak, *goldecki Schlumberger Ottó*nak, *Hellmann Bernát*nak és *Wolfrum Ottó*nak az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosaiá történő megválasztását megerősítette a király.

A moravical mandátum. *Versecről* telegrafálják nekünk, hogy a moravical kerület választói ma *Jeszenszky Béla* nagybirtokos elnöklelte alatt gyűlést tartottak és ott *Manassy György* főispáni titkárnak ajánlották föl a képviselőjelöltséget. *Manassy* elfogadta a jelöltséget s mindjárt el is mondotta programbeszédét. Kijelentette, hogy a szabadelvű párt és a Széll-kormány híve, amelynek politikája a Deák-Ferenc tradícióin épült föl. Beszédét a román, német és szerb választók is tetszéssel fogadták. Ugyanezen a gyűlésen jegyzőkönyvbe iktatták az elhunyt *Jovanovic Szilárd* volt képviselő emlékét és táviratilag üdvözölték *Szell Kálmánt*, egyúttal az országgyűlési szabadelvű párt elnökségét is értesítették *Manassy* jelöltségéről.

A brassói román szubvenelő. A brassói szubvenelőre vonatkozó törvényjavaslatot, mint Bukarestből táviratozzák, ma a román szenátus is elfogadta, még pedig 57 szóval 5 ellenében. *Aurélian* volt miniszterelnök a vita folyamán kiemelte, hogy Budapesten más megítélésben részesült az ügy megoldása, ahol a konzervatív-párt (v)ivmányának tekintik a megoldást. A brassói iskolák táviról sincsenek olyan sanyaru helyzetben, hogy segély nélkül fön nem maradhatnának. Ha így lenne, ugy ezek az iskolák az utóbbi

évek folyamán meg is szűntek volna. A javaslat e szerint csak terhet jelent Romániára. E fejtegetésekre *Lahovdry* azt felelte, hogy az ügy megoldása őt büszkeséggel tölti el. S ha a brassói iskolákból valamikor egy világraszóló román zseni fog kikerülni, még sírjában is hálás lesz e vívmány iránt.

KÜLFÖLD.

Az osztrák zavarok. *Bécsi* tudósítónk táviratozza: Az osztrák kormány ma délelőtt dr. *Koerber* elnöklésével minisztertanácsot tartott. *Koerber* és *Böhm-Bawerk* ma Budapestre utaznak *Bilinski* bankkormányzó és *Zierotin* morva helytartó eskütelétele. *Koerber* miniszterelnök budapesti tartózkodása alatt meg fogja ragadni az alkalmat, hogy az uralkodónak jelentést tegyen egy a békitő-konferencia eredményeiről, valamint a reicherath két ülésén szerzett tapasztalatairól.

A *Vaterland* szerint *Javorski* lovag a jobboldali végrehajtó-bizottság mára hirdett ülését elhalasztotta, tekintettel az ifju-csehek tegnap megkezdett névszerinti szavazásos obstrukciójára.

A háború.

Budapest, február 24.

(C.) Hát tényleg igaz volna az a szomorú hír, *Cronje* tábornok hősie kis hadserege kapitulált az ellenség óriási tulereje előtt? Hogy *Cronje* a harcban megsebesült és 8000 katonájával együtt együtt angol hadi fogságba került? Legalább így jelenti ezeket egy *Reuter*-féle telegramm *Durbanból*. Mi pedig csodálkozva kérdezzük: miért nem nem kaptunk hirt erről a fontos eseményről a londoni hadügyminisztérium utján, hanem a *Reuter*-ügynökség révén, és pedig nem magáról, a harcshelyéről, hanem *Durbanon* át? Nincs természetesebb dolog, mint az, hogy *Kitchener* tábornagy győzelme után sietett volna felettes hatóságát, királynőjét, a nagy eseményről értesíteni és hogy nem engedte volna, hogy valamely privát ügynökség tegye közzé először az örömhirt. A tragédiáról szóló hír tehát a mostani viszonyok mellett nem valószínűen ugyan, de mégis megerősítőre vár. A mi elvitathatlan tény ma is és a mi a haditörténelem éretábláiba örökre bevésve marad, az ennek a kis boer hadseregnek a csodálatra méltó, mesés hősie előtti kitarása. Lehetséges, hogy mindent elvesztettek, de milyen dicsőséges ez a harc még az elbukás pillanatában is! A háború még azért nem ért véget, ha *Cronje* és hadserege megadták volna is magukat és a boerok hadidicsősége a szerencsétlenségben talán még fényesebben ragyog, mint akkor, mikor győztek. Megmutatták a világnak, mire képes egy kis nép is, ha csak az istentől fél és puskájában bizik, ha ellenségét nem számolja és a haláltól vissza nem retten. Elvégre bebirni még lehet egy olyan kis népet, agyon is lehet nyomni, de mennyivel tündöklőbb az ily módon legyőzöttek glóriája a győzőknek csak a tulerő segítségével aratott dicsőségével szemben!

Cronje halálharca.

London, február 24.

Ha a londoniak kedvéből következtetést lehetne vonni a harctéri eseményekre, azt kellene következtetni, hogy az angolok úgye még sem áll a legjobban. A közönség sováran lesi a döntő küzdelmekről szóló híreket s most már megint negyedik napja, hogy egyetlen hirt sem adnak ki a döntő harcokról. A hadügyminisztérium csak a keddig terjedő híreket bocsátotta nyilvánosságra, pedig mindenki tudja, hogy *Roberts* mindennap érdekesnél érdekesebb jelentéseket küld az eseményekről. Az újságok magánhírszolgálat is egészen megakadt. Mindezt összevéve, azt kell hinni, hogy *Roberts*nek oly nagy garral hirdett hadművelete legalább eddig nem járt a kívánt eredménnyel.

London, február 24.

A *Daily News*nak jelentik *Laurengo-Marquezból* 20-iki kelettel: Ideérkezett jelentések szerint *Cronje* táborá és Bloemfontein között a táviróról el van vágva. A harctérről érkező jelentések nagyon ellentmondók.

(A fölmentő sereg közeledése.)

A *Paardeberg*ből küldött hírek kedd este-jéig érnek. Hogy azóta mi történt, arról a nagy közönségnek sejtelve sincs. Hiába ostromolják a kíváncsiak és az övéikért aggódók számai reggeltől estig a hadügyi hivatalt, a hivatalosoknak mindig csak ez a stereotip válasza van: *No news!* Semmi hír!

Valamivel bőbeszédűbb ennél a pretóriai táviró. Pretóriából ugyanis már a szerdai eseményekről is érkezett hír. E szerint ugyanis *De Wet* boer tábor-

nok a *Petrus-hegy* mellett, a *Paarde* hegytől tizenöt mérföldnyire nagy sereget koncentrált. *Roberts* tábornok arra a hirre, hogy nagy, legalább tizenötezer emberből álló boer sereg közeledik, *Cronje* nyolcezer emberének őrizetét *Kitchenerre* bízta, ő maga pedig seregének egy részével *De Wette* ment. Az angol csapatok hétfőn este látták meg a boer katonákat, akik megerősített állásban várták őket. Az angolok az éjszakát a tüzéség elhelyezésére használták föl. Együttal pihenőt engedtek a gyalogosoknak és a lovasoknak, akiket az erőszakolt masirozás nagyon kifárasztott.

Kedden reggel hat órakor megkezdődött az ágyupárbaj a két sereg között, amely egész nap későn estig tartott. Ezenkívül több apró előőrsi csatározás is volt az előretolt csapatok között, de ezeknek az apróbb csetepatéknak nem volt nagyobb jelentőségük. Másnap, szerdán reggel megkezdődött a nagy csata *Roberts* és *De Wette* emberei között. A csata későn délután érte nem ért véget s kimeneteleiről még eddig nem érkezett hírt. Az itteni szakritikusok féltelmesnek mondják *De Wette* seregét, amely legalább akkora, mint az a sereg, amelylyel *Roberts* eléje vonult. Minden esetre valószínűnek látszik, hogy a boerok összes eddigi hadállásainak, az eddigi harcok gyümölcsének földadásával összes haderejüket *Roberts* ellen koncentrálják, hogy *Cronje*t kiszabadítsák veszedelmes helyzetéből.

(A mesebeli hősök.)

De nem az az egyetlen veszedelem, ami az angolokat fenyegeti, hogy a boerok mindenünnen jelentékeny haderővel nyomulnak *Roberts* és *Kitchener* ellen. Ennél még sokkal aggasztóbb *Cronjenek* minden emberi fogalmat felülmúló, a mesebeli hősökhez illő szívós ellenállása, amely még a boerok legelkeseredettebb ellenségeit is bámulatra készíti. Megadásról legalább most még szó sem lehet. Állása elég jó és az angol ágyuk alig tessznek kárt embereiben. Ő maga azt jelenti Pretóriába, hogy helyzete sok gondot okoz ugyan neki, de reméli, hogy Isten segédelmével ezt a veszedelmet is le fogja győzni. Egyelőre még megmaradhat ott, ahol van, mert víze és elesége van bőven s az angolok a mellett, hogy oly iszonyatosan fecsérelik a golyót és a puskaport, napokint átlagosan csak nyolc-tíz boert tudnak halálosan megsebesíteni.

(Angol lapvélemények.)

A *Standard* ezzel a távirattal kapcsolatosan azt írja, hogy úgy látszik, hogy *Roberts* ekkora ellentállásra nem volt elkészülve s hogy ahhoz, hogy az ily bámulatos módon küzdő csapatot ártalmatlanná tegye, még most sincsen elég embere. Ezek után, ugy látszik, hogy *Roberts* sem ágyuzással, sem szuronyos támadással nem fogja a boerokat megverni. Pedig minden áron győznie kell s ha másképp nem lehet, el kell készülnie arra, hogy addig tartja a boerokat körülzárva, amíg az éhség nem kényszeríti őket a megadásra. Angliának életkérdése, hogy a boerok ebből a kelepceből ki ne meneküljenek. A boerok harcolhatnak tovább akkor is, ha paardebergi ellenállásuk kudarcra végződik, de ha bennünket angolokat itt is megvernek, akkor le kell tennünk a fegyvert és békét kell kötnünk minden áron. Meg vagyunk győződve, hogy *Roberts* tudatában van óriási felelősségének és annak, hogy egész Anglia szeme rá van szögezve és hogy Nagy-Británia világhatalmi állása az ő kezében van letéve. Ugyanezen a hangon ír a többi angol lap is. Így a *Times* a következőket írja: Az összes jelekből azt kell következtetnünk, hogy a boerok összes haderejüket a szabadállamban koncentrálják. Szükségtelen azt a veszedelmet fejtegetnünk, ami ebben a koncentráltásban rejlik. *Roberts*nek minden erejét meg kell feszítenie, hogy azt a koncentrált hadsereget megverje, ámbar őszintén meg kell vallanunk, hogy *Roberts* hadseregét még ma sem tartjuk elegendőnek arra, hogy e földatra a siker fölöttén bizonyosságával vállalkozhassék.

A *Morning Post* azon panaszkodik, hogy tudósítónak táviratait három nap óta nem engedik továbbítani s miként a többi lap, ő is csak kombinációkra van utalva. A *Morning Post* ennél fogva inkább csak sejt, hogy *Roberts* ez idő szerint véres harcot folytat a boer segítőcsapatokkal, de nem lehetetlen, hogy ez a harc már szerdán vagy legkésőbb csütörtökön véget ért. Minden esetre a legnagyobb mértékben aggasztó körülmény, hogy sem magánhírek nem érkeznek róla, sem a hadügyminisztérium nem ad róla hirt.

(Előlegezett diadal)

London, február 24.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Durbanból* tegnapi kelettel: Itt mindinkább hitlere talál az a híresztelés, hogy *Ladysmith* felszabadult az ostrom alól. Azt is beszélik, hogy *Cronje* 8000 emberével heves harc után meadta magát és hogy a boerok közül 1700

részint elesett, részint megsebesült. A sebesültek között van állítólag Cronje tábornok is. Hir szerint Kitchener is megsebesült a balkarján. A Reuter-ügynökség azzal a megjegyzéssel adja ki ezt a jelentést, hogy eddig hivatalosan nem erősítették meg.

(Cronje tartja magát.)

London, február 24.

A Paardebergből nagy izgalommal várt hírek végre megérkeztek. Ezek a hírek csütörtök estéig terjednek. Akkor Cronje még ellentállt. A bombázás szerdán egész nap szakadatlanul tartott. Szerdáról csütörtökre való éjjel is folytatták a bombázást. Szerdán este egy angol zászlóalj hirtelen támadással meglepett egy a folyótól husz lépésnyire levő boer pozíciót és elfoglalta. French tábornok legutóbb 75 boert fogott el. Egy őrjárat nyugati irányban harminec eltévedt boert talált. Egy nagy eleség-szállítmány érkezett meg kellő fedezet mellett. Egy reggeli lap azt jelenti, hogy Cronje neje, aki a boerok táborában van, kéri Cronjét, hogy kapituláljon.

Berlin, február 24.

Egy előkelő magánember ma délután Brüsszelből azt az állítólag hiteles értesítést kapta, hogy Cronjének sikerült keresztültörnie a kordonon.

Prezoria, február 22.

A Modder-Rivernél Koodoosrand mellett folyó hareról még nem érkezett jelentés, de híre jár, hogy Cronje táborának keleti részén heves ütközés folyik. Az összeköttetés Cronjével még megvan.

Berlin, február 24.

Különböző lapok egy magán forrásból eredő hírt regisztrálnak, mely szerint Cronje tábornoknak sikerült keresztültörnie az ellenséges csapatokon.

London, február 24.

Balfour tegnap este az alsóház ülésén megkérdezték, igaz-e a Cronje megadásáról szóló hír. Balfour azt felelte, hogy nem igaz. Éjjelég semmiféle újabb hír nem érkezett a harctérről.

London, február 24.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Paardebergből a hó 22-ikéről: Cronje táborának bombázását az angol tüzérség egész nap folytatta. Ma itt nagy vihar volt. Tegnap este egy vonatcsapat gaz-ágy élelmi és lőszerkészlettel az angol táborba érkezett. Híre jár, hogy az angol hadállástól északra 2000 boer operál. Tegnap este az angolok 250 méterrel közelebb vonultak a Modder-folyóhoz és több boer holttestet találtak. French tábornok 75 boert elfogott.

Köln, február 24.

A Kölnische Zeitungnak jelenti Londonból: Az az általános izgatottság, melylyel itt a Cronje elleni harc kimenetelét várják, szinte elviselhetetlen. Katonai körökben azt hiszik, hogy Robertsnek és Kitchenernek a Cronje felszabadítására érkező Dewet boer tábornokkal még további ütközéseket kellett megvívniuk, melyek kimenetele csak csütörtök este dől el.

A Daily Newsnak jelenti a Moderriverről, hogy kedd este az egész boer tábor lángokban égett. Szerdán reggel ismét megkezdték a tábor bombázását.

Brüsszel, február 24.

Lleyds a N. W. Tagblatt levelezője előtt ugy nyilatkozott, hogy Cronje mostanáig bizonyosan már segínyt kapott a natáli hadseregtől. Joubert segélycsapatot küldött, mely Bloemfonteinig vasuton ment, onnan pedig még 12 órai gyalogutja volt Paardebergig. Cronje tehát megmenekülhet. De még ha kapitulálna is, azzal még nem érne véget a háboru, mert 100,000 boer áll még harcra készen.

(Buller sikertelen küzdelme.)

E mellett a harctér másik fő pontjáról is rossz hírek érkeznek. Buller nem tud előbbre jutni s mihelyt egy lépést tesz előbbre, azonnal szemben találja magát a boerokkal, akik megvenetetlen hadállásukból visszakergetik. Így Daily Telegraph-nak Pietermaritzburgból csütörtök estéről a következőket jelenti: Ma reggel heves harc folyt Pieters mellett. Buller nem bír előbbre hatolni, mert lépten-nyomon a boerok ellenállásába ütközik. A boerok ágyú- és puskatűzzel dolgoznak és a mi emereink veszteséggel kénytelenek visszavonulni.

A Timesnak Chieveleyből csütörtök estéről jelenti: Helyzetünk nagyon kényes. Sehoh sem látunk boert s mégis meg vagyunk győződve, hogy rendkívül erős hadállásokban rejtőznek. Az minden esetre bizonyos, hogy a nehéz boer ágyúk még ott vannak. Mindezeknél fogva Buller csak

nagyon lassan tud előrenyomulni s nagy kérdés, vajjon még elég jókor érkezünk-e, hogy Ladysmithet felszabadíthassuk. Ez a remény annál hiubbnak látszik, mert, mint a Daily Chroniclek magából Ladysmithből jelenti, a boerok szakadatlanul dolgoznak a Klip folyó déli részének elzárásán, hogy a várost vízzel elárasshassák. A kórház lesz ennek az áradásnak legelső áldozata, ha White még előbb meg nem adja magát.

A Daily Telegraph-nak jelenti Chieveleyből 20-iki kelettel: A boerok azután, hogy hadállásukból kiszorították és a Tugelán átkorgatták őket, tegnap ismét kanyarodó mozdulatot tettek s megszállták a Bulwana hegytől délre, Melthorne állomás mellett emelkedő dombhátakat, amelyekről megakadályozták a Tugeián való átkelést.

A Daily Telegraph-nak jelenti Pietermaritzburgból 22-iki kelettel: Pieters mellett ma reggel ütközetre került a dolog, mert Buller előnyomulása közben ellenségre bukkant, amely erős ágyutűzzel utját állta.

London, február 24.

A Timesnak jelenti Chieveleyből szintén csütörtöki kelettel:

A boerok nagyon erős hadállásokat foglaltak el. Az angol vezért ez a helyzet nagy aggodalommal tölti el. A boerok nehéz ágyúi még mindig Natáiban vannak és Buller előnyomulását Ladysmith felé lehetetlenné teszik.

London, február 24.

Fokvárosból jelenti, hogy Buller tábornok Ladysmith újabb felszabadítására irányuló kísérlete egyelőre meghiúsult. Visszavonult, minthogy lehetetlennek bizonyult, hogy a nehéz boer ágyúk heves tüzelésével szemben átkeljen a Tugelán.

(Dewey és Frovemann harcai.)

London, február 24.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Pretóriából 21-iki kelettel: Hivatalos jelentés szerint ma reggel az a hír érkezett ide, hogy Colesbergből nyugatra ágyuharc folyik. A jelentés azután ezt mondja: Petrusberg mellett hat órákor kezdődött az ágyuzás. Ma heves harcot várunk. Dewey tábornok tegnap ezt táviratozta Petrusbergből: Néhány kis esetepatét nem számítva, minden nyugodt. Tegnap este az angol csapatok megtámadták a szövetségesek hadállását egészen Schat-zsigig, de ismét visszaverték őket.

Cronjétől érkezett jelentések azt mondják, hogy tegnapi vesztesége tizennégy halott és sebesült volt.

Dewey tábornoknak nem volt vesztesége.

Frovemann parancsnok azt jelenti, hogy e hónap 15-étől tegnapig a Modder folyónál csaknem be volt kerítve az ellenségtől. Vasárnap azonban egy kis csapatral keresztül vágta magát a folyón. Azután heves harc folyt és az angolok a boer tábor elfoglalására készültek. Körülbelül 2500 angol vett körül bennünket, mondja a jelentés, tábornokunkkal egyetemben, de a főtáborból öt mérföldnyire utat törtünk magunknak s éjjel levágjuk magunkat. Veszteségünk hét halott és tizenhat sebesült. Az angolok vesztesége nagyobb. Más jelentések szerint az angolok tegnap gyalogságukkal és lancereikkel folyton támadták a boerokat Koodoosrandnál, de kénytelenek voltak visszavonulni. A Reuter-ügynökség megjegyzi erre a táviratra, hogy Petrusberg Koodoosrandtól délkeletre 20 mérföldnyire és Paardebergtől keletre 15 mérföldnyire van a Bloemfontein felé vezető uton, továbbá, hogy ez a jelentés nagyon homályos és valószínűleg a boer segítő csapatokkal vívott harcra vonatkozik, amelyről Roberts szerdán jelentést tett.

(Kimberley.)

London, február 24.

A Daily Newsnak egy Kimberleyből kelteztet távirata azt a közlést tartalmazza, hogy French tábornok hiába akarta a boerokat Dromfieldből kiűzni. Különben a boerok önként kimentek Dromfieldből. A levelező azt mondja, hogy a boerok Kimberleytől északra ismét gyülekeznek.

London, február 24.

A Daily Chronicle jelenti Kimberleyből, hogy ott összegyűltek a transvaali boerok és erősen tüzelnek az angolokra.

London, február 24.

A Daily Chroniclek azt jelenti Kimberleyből 21-iki kelettel, hogy a transvaali boerok összegyűltek Kimberley mellett. Az ellenséges csapatoknak egy része az angol tábort ágyuzta.

(Vegyes hírek.)

London, február 24.

A Standard a háborúról szóló egyik cikkében ezt írja: Minden jel arra vall, hogy a boer haderő

Oranje szabadállamban koncentráldók és talán erődített hadállásba helyezkedik a szabadállam közepén, amelyet csapatainknak meg kell támadniuk. Az az elszántság, amelyet a boerok még ma is tanúsítanak, Roberts lord tulajdoni erejének is meg fogja nehezíteni a boerok legyőzését, ha sikerül erős tüzérség oltalma alatt egyesülniük.

A Times azt írja egyik cikkében, hogy most valószínűleg, mint eddig volt, hogy boerok nagy segítő csapatokat küldenek Lord Roberts elon. Ugy látszik, hogy a boerok Ladysmith alól nem vonultak vissza olyan erővel, amekkorának haderejüket egy-két nappal ezelőtt hitték.

London, február 24.

A Daily Telegraph-nak jelenti Pétervárból 22-iki kelettel: Kuropatkin hadügyminiszternek arra az előterjesztésére, hogy Oroszország fordítsa a maga hasznára a délafrikai háborút és szállja meg Heratot, Miklós cár azt válaszolta, hogy az egész háboru alatt, nem törődve népének a boerok iránt nyilvánuló rokonszenvével, szigoruan semleges akar maradni.

Brüsszel, február 24.

A brüsszeli Vöröskereszt-egyesület titkára, Brom Erzsébet asszony, Pretóriában Krüger elnökkel és Reisz államtitkárral beszélt. Mindketten ma is a legjobb reményekkel vannak eltelve és a győzelmet biztosra veszik. Mindketten kijelentették, hogy az angolok Bloemfonteinről Pretóridig vezető uton 150 ezer boert fognak találni, akik készek a hazáért vagy győzni vagy meghalni.

London, február 24.

Fokvárosból jelenti, hogy tegnap egy vasúti vonat, mely londoni city-önkénteseket vitt a Modder-folyóhoz, kisiklott. A kisiklást a talpfák melezítésével szándékosan idézték elő eddig ismeretlen tettesek. A vizsgálatot megindították.

A Timesnak jelenti Dordrechtből, hogy a lázadók megrémülve az angol győzelmek által, Brabant lovassági tábornokkal akudozni kezdtek. Brabant a főkormányati kormányzó utasítására enyhe feltételeket szabott. Időközben a támadási hadműveletek szünetelnek.

Pretória, február 22.

A tegnapi esti hadi bulletin így hangzik: A szövetségesek parancsnoka Colesbergből jelenti, hogy tegnap erős lovas haderő támadta meg őt. Az angolok rohammal akarták elfoglalni a pozíciót és 400 yarányra közeledek a szövetségesek ágyúhoz, de súlyos veszteséggel voltak kénytelenek visszavonulni. A szövetségesek részén egy ember megsebesült. Grobler tábornoknak, aki részt vett a harcban, nem volt vesztesége.

Fiume, február 24.

Ma szállították hajóra azt az 510 lovat, melyet az angolok vásároltak. A hajó ma éjre indul Durbanba. Egy második angol hajó is megérkezett, mely szintén lovakat fog szállítani.

(Oroszok szimpatija.)

Pétervár, február 24.

(Az orosz távirati ügynökség jelentése.) A moszkvai Troicko-Szergei kolostornak, a legrégibb és legzadzább orosz orthodox kolostorok egyikének a szerzetesei Gíllot németalföldi lelkésznek gyönyörű egyházi zászlót és kehelytakarót adtak át, hogy azt rokonszenvük jeléül küldje el a boeroknak hazájuk díszes megvédéséért. Az ajándékot kísérő levél azt mondja egyebek között:

— Segítse a kereszt jele a boerokat nehéz feladatukban. Ez a mi szívből fakadó imádságunk, ez a mi erős reményünk és őszinte kívánságunk.

Gíllot megígérte, hogy a zászlót elküldi és a kísérelt levelet közzéteszi az összes németalföldi lapokban. A kehelytakarót egyelőre a pétervári székegyházban fogják elhelyezni és csak a béke megkötése után küldik Transvaalba.

(A boerok tábori élete.)

Páris, február 29.

Villébóis ezredes, aki mindjárt az angol-boer háboru kezdetén önzetlen lelkesedéssel fegyvert fogott a boerok igaz ügyéért, érdekes levelet küldött Pretóriából a párisi Liberté-nek. E levélből kiemeljük a következő szakaszokat:

A boer tábor élelmézéséről ezt írja:

— A táborban egy külön bizottság osztja ki az eledelt és gondja van arra, hogy mindenki jól el legyen látva. A husz kitűnő. A kenyeret Glencoeben sütik. A főpékemester egy Sainte-Croix nevű francia, aki az angoloktól elvett sütőkenéceket használja. Ha nincs kenyér, kétszersültet adnak a katonáknak és mondom, ez a kétszersült összehasonlíthatatlanul jobb a miénkél. A bizottság teáról, kávéról, rizsről, burgonyáról és fűszerekről is gondoskodik.

A boer tábor így írja le:

— Táboruk, óriási szekerekkel, sátraikkal a

szabad ég alatt levő konyhákkal egy algiri táborhoz hasonlít. De az ő táboruk és a mjenk között mégis nagy a különbség: itt csend és nyugalom uralkodik, itt nincs meg a zajos szolgálati csegetttyű, mindenki elvégzi kötelességét biztatás nélkül, lelkiismeretesen. A tábornok, az ezredes és a *feld-cornet* sátrora klub-helyiségül szolgál mindenkinek. Ninosen se büntetés, se jutalmazás, mindenki meg tudja oldani a biztatás nélkül. A boer táborban csak a lelkiismeret és a kötelesség parancsol. *Laagerjaik* el vannak látva postai- és sürgönyhivatalokkal, villany emelőgépekkel, vannak kiképzett betegápolók, mint a legmodernebb európai hadseregekben.

A háború eredményéről ezt mondja:

— Melyik oldalra fog hajolni a mérleg? ... Mikor ide jöttem, azt hittem, *Buller* operációi január vége felé eldöntik a boerok sorsát. Később *Redvers Buller* urba vetett bizalmam alább szállott. Ma pedig azt kérdezem magamtól, vajjon előző fog-e érni maga *Lord Roberts* és elég lesz-e az öreg Angolország minden tartaléka, minden katonája? Van itt valami legyőzhetetlen: Isten állt a boerok pártjára.

HIREK.

Tanítás a tanítóknak.

Isten látja a lelkemet, én szeretem a tanítókat. Azonfelül tapasztalásból tudom, hogy a nyomoruság sok mindenre szoktatja őket, amit maguk sem tartanak éppen erkölcsösnek. Oh jaj — emlékszem egy tanító ismerősömrre, akinek szegénytől lángolt az arca, mert véletlenül tanuja voltam, mikor ékszer vásárolt hitelbe a tanítványa apjától, mert az nem tagadhatta meg tőle ezt a szivességet. Aztán futott az ékszerrel a zálogházba. Ilyen kerülő uton kellett egy kis kölcsönt szereznie. De mégis megtette, mert az ékszerész — a tanítvány apja — nem szoríthatja úgy a tartozásért, mint ahogy más szorítaná. Szégyelte magát és lángvörösén dagogta:

— Kaparj kurta, neked is lesz. Az állam nem ad kölcsönt. Hát mit csináljak?

Ez bizony így van. Az állam vagy akár a város is, nem olyan kegyetlenül elméek, mint az egyszerű miniszter, aki a tanító panaszára: „excellenciád, hiszen élnem csak kell!” — azt felelte: „lássá, én ezt egyáltalán nem látom be!” De az állam vagy akár a város is, mégsem ad a tanítóknak annyit, hogy megélhessen. Fájó szívvél bár, de éhezni hagyja a legtöbb tanítót. S denikve körülbelül egyre megy, hogy könnyezik-e az állam, mikor ön koplalok vagy pedig mosolyog? Egy szomorúan veszi-e vagy kegyetlenül? En azért koplalok. Azaz, hogy a tanító koplal — legalább nagyon sok tanító.

S azért úgy segít magán, ahogy tud. Sőt még úgy abban. Bizonyos vidékeken például valóságos rendszer, hogy a tanítók valami címen megadóztatják az iskolás gyermekeket. A módját nem is kellett fáradságosan kieszelniök. Látták, hogy ahány megyei vagy városi iroda van, időszakonként azokat is megadóztatják s a főnök születésnapjára, nevenapjára, tíz éves és husz éves jubileumára, de minden elképzelhető ünnepnapjára gyűjtést indítanak, amiből a legszegényebb hivatalnokok sem vonhatják ki magukat. Hát aztán a tanítók úgy gondolkodtak, hogy ők is születnek s a kalendárium az ő nevüknek is tartogat egy napot: mért ne lehetne ilyenkor a gyermekeket is megadóztatni? Ami ilyen alkalmi gyűjtésekből kerül, tiszta nyereség. S a szegény tanítókat ne csábitaná valami, ami tiszta nyereség? Hát az egyik tanító nevenapjára a másik tanító körözötti a gyűjtőívot, a másik tanítóéra pedig az egyik. Mert hát szemérmesnek is illik lenni.

Micsoda erkölcstelen divat ez, hogy elnézésből csak divatnak nevezem! Nem akarok róla sokat beszélni. A gazdag gyerek viszi az ívet haza s apja, mialatt aláírja, elég hangosan morogja: „már megint zsarolnak azok az éhenkórászok.” A szegény gyerek is hazaviszi s ő is hallja, mikor az apja keserűen fakad ki: „magam is koplalok és

hizlaljam az ilyen népséget!” A gazdag gyerek és a szegény gyerek aztán visszaviszi az ívet az iskolába s a pénz átadja a gyűjtő-tanítónak, az elmorgott megjegyzést pedig megtartja magának. Így tanulja meg a hazugságot, ámbátor a tanító bizvást kiolvashatná a titoktartáshoz nem értő gyerekszemekből az igazságot, ha ugyan merne ilyenkor a gyerekek szemébe nézni.

Csunya divat. De a tanítók is csak úgy vették át máshonnan, mert elég elterjedt divat. ...

S most Biharvármegye tanfelügyelője rendeletet intézett a tanítóhoz, hogy a saját jól felfogott érdekükben tartózkodjanak az efajta ünneplesektől, mert *erkölcsi kényszer alatt rendezett önkéntes adakozás* káros hatással van a gyermekek nevelésére. Igaz. A tanítás a tanítóknak szól és helyén való. De én olyan nagyon szerettem volna, ha a tanfelügyelő ur rendelete csak *egyik részlete* volna annak a sokkal általánosabb intézkedésnek, mely az „erkölcsi kényszer” alatt rendezett önkéntes adakozást az egész vonalon megszünteti. Az volna csak a szép, a helyes, az üdvös! És akkor a hivatalos írás nemcsak a tanítókról sütné ki, hogy a szülétesük meg a nevük napja nekik fizetési pótlókat képvisel, hanem mindenfajta hivatalnokról, sőt meglehetősen módos urakról is. Így még talán el is szégyenlik magukat a szegény tanítók, hogy éppen csak ők kaptak ilyen rendeletet ...

E.

Budapest, február 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.

— Az ndvar Budapest. A király, aki tegnap Gödöllőn vadászott, két hatalmas vadkant lőtt. *Mária Valéria* főhercegnő férje, *Ferenc Szalvátor* főherceg ma éjszaka egy óra után a fővárosba érkezett.

— *Mária Valéria* főhercegnő a klinikán. *Mária Valéria* főhercegnő ma délután 3 órakor *Korniss* grófnővel meglátogatta a *Tauffer*-féle szülészeti klinikát a fővárosban. A főhercegnőt *Tauffer* tanár fogadta s rövid beszédben üdvözölte. A főhercegnő megtekintette az összes helyiségeket, amelyek ez alkalomra mind operációra voltak berendezve s a könyvtár megismerése után beírta a nevét a vendégkönyvbe. A betegszobákban különösen felkeltette a főhercegnő figyelmét egy halvány fiatal leány, akinek sorsa után kérdezősködött. Midőn halotta, hogy a beteg leány minő rajongással beszél gyermekéről, ez az anyai szeretet majdnem könnyekre fakasztotta a főhercegnőt, akinek minden beteghez volt egy barátságos szava. A főhercegnő aztán azt kérdezte, hogy vajjon csak törvénytelen gyermekek születnek-e ebben az intézetben? Erre bemutatott neki egy kishivatalnok feleségét, aki elmondta, hogy az intézet férjes-asszonyoknak is ad menedéket. A főhercegnő megköszönte *Tauffer* tanár szives utaztatását és a legnagyobb megelégedéssel fejezte ki a látoitak felett. Közél félóra i időzés után elhagyta az intézetet. A főhercegnő a klinikáról egyenesen a karmeliták új templomába hajtatott, ahol *Soós* gvardián fogadta. Ő fensége nagy érdeklődéssel nézte meg a csinos templom berendezését, szép festményeit s aztán magát a kolostort tekintette meg s elismeréssel nyilatkozott az ott tapasztalt rendről. A főhercegnő holnap délután 3 órakor férje, *Ferenc Szalvátor* főherceg társaságában meg fogja nézni a párisi kiállítás huszártermét és *Thék* Endre gvardián

a Szent István-termet. A magas vendégeket *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter és *Lukács* Béla kormánybiztos fogják fogadni.

— *Hegedűs* miniszter látogatása. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter tegnap délután tiszteleg látogatást tett *Mária Valéria* főhercegnősszel, aki hosszabb ideig, nagyon nyájasan beszélgetett a miniszterrel.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Gerenday* Lászlót, a nemzetközi hálókocsi társaság magyarországi osztályfőnökét a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetés becses közhasznú szolgálatoknak a jutalma. *Gerenday* László, az étkező és hálókocsik társaságának magyarországi főnöke nagy haszonnal munkálkodott közlekedésügyünk és különösen az idegen-forgalom emelése érdekében. A kitüntetésről a következő királyi kézirat ad számot:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Gerenday* László köz- és váltóüggyvéd és a *Compagnie internationale des wagons-lits et des grands express européens* magyarországi osztályfőnökének, a közlekedésügy és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, *Ferenc József*-rendem lovagkeresztjét adományozom.

Kelt Budapeston, 1900. évi február hó 17-ikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

— *Vérszi József* Aradon. Aradról táviratozza tudósítónk: *Vérszi József* országgyűlési képviselő, a *Budapesti Napló* főszerkesztője ma körükbe érkezett, hogy a *Kölcsey-Egyesület* felkérésére felolvasást tartson. A pályaudvaron a *Kölcsey-Egyesület* választmányja és a város sok notabilitása fogadta, szívesen üdvözölve vendégeket. A felolvasásra előkelő közönség gyűlt össze a városháza dísztermében, különösen nagy számmal volt képviselve *Arad* város szép hölgyközönsége. *Vérszi József* *„Az alsó molnár-utcából”* címen gyermekkori emlékeinek sok bájos epizódját adta elő, telehíntve felolvasását szípközölővel és meleg poezisének csillogó színével. A díszes halgatóság, mely zsufozásig megtöltötte a nagy termet, mindvégig fokozódó érdeklődéssel és tetszéssel kísérte előadását s mikor befejezte, percekig tartott a taps és éljenzés. Este a *Fehér kereszt* téli kertjében fényes banket volt *Vérszi József* tiszteletére és ott is számos lelkes tóztban ünnepelték az aradiak városuk szülöttét.

— A német trónörökös. *Berlin*-ből táviratozzák, hogy *Vilmos* herceg porosz trónörökös ma *Plöhn*-ben elbucuzott tanáraitól és vasárnap délután *Potsdamba* érkezik, hogy hadnagyi ranggal a testőrzredben megkezdje katonai szolgálatát. Külön udvartartást csak május 16-án, tizennyolcadik születésnapján kap, amikor nagykorúvá lesz.

— Feltékeny feleségek. Két feltékeny feleség jelent meg ma délelőtt a közoktatásügyi minisztériumban, és követelte vissza a minisztériumtól az urát. A párisi kiállítás magyar osztályára ugyanis szolgák kellenek és a miniszter pályázatot hirdetett, amelyre bőven akadt aspiráns, tekintettel a nyolcvan forint drágasági pótléka, amelyet az állam a kiállítás tartamára a kiküldött szolgáknak biztosított. A pályázat a napokban dönt el és a megválasztottak között akadt kettő, akire feltékeny a felesége. Így került két siránkozó asszony a közoktatásügyi minisztériumba. Mert kilenc hónap nagy idő, különösen *Párisban*, ahol annyi a fehér eselőd. De a két szolga most már csak azért is kimegy.

— *Diszkard* *Joubert*nek. *Kolozsvár* polgársága körében mozgalom indult meg abból a célból, hogy *Joubert* tábornoknak, a boer függetlenségi harok hősi vezetőjének *diszkardot* küldjenek. Az aláírássokat már megkezdtek.

— *Sibylla* hercegnő regénye. A hesseni hercegnő leánya tudvalevőleg *lovag Bincke* huszártermébe ment nőül két év előtt. E házasságot, amelyet *Sándor* szerb királynak kikoszorúzása is megelőzte állítólag, *Vilmos* német császár annak idején ellenozta s a fiatal tisztnak akkor ki is kellett lépnie a katonai kötelességek. A császár csak most békült meg — *Frigyes* császárné közbelépésére — a házaspárral. A császár neujára fogadja *Berlinben* *Bincke* lovagot, aki most újra belép a hadseregbe.

— Halálozás. *Csehi Pogány* Béla beregmegegyi aljegyző e hó 23-ikán 32 éves korában *Beregasszony* meghalt.

— *Öngyilkos főügyész* helyettes. *Zágrábból* jelentik, hogy *Vidmár* *Ferenc* odaváló főügyész helyettes tegnap este levetette magát a *Szinház*-térre lévő másodemeleti lakásának ablakából az utóára és szörnyet halt. A tragikus eset nagy részvétet keltett mindenfelé, mert *Vidmár* nemcsak kitűnő hivatalnok volt, hanem társadalmi téren is általánosan rokonszenves ember volt. Családi szerencsétlenségei fölött buskomorságba esett és alighanem ez az oka öngyilkosságának.

— **A Bismarok-fiuk** . . . Akik eddig nem tudták, azok most megtudhatják, hogy Bismarok *Emlékiratainak* harmadik kötete miért nem került nyilvánosságra. Már régóta ki van nyomtatva, össze van fűzve, készen van. A türelmetlenség nagy volt Németországban, mert ez a kötet Bismarck és II. Vilmos politikai diskusszióit foglalja magában. Maga a kiadó adja tudtára a közönségnek, hogy miért nem jelenik meg ez a nevezetes kötet. Ime nyilatkozata:

A kiadó nem akarta tovább késleltetni egy ilyen várva-várt könyv megjelenését, amely nagy anyagi áldozataiba is került. De *beletűközött Bismarck fainak urdeikeibe*. Az egyik állását félti, a másik pedig udvari összekötötéseit. Kijelentették, hogy formálisan *tiltakoznak* apjuk emlékiratainak kiadása ellen.

Most nagy pör lesz ebből a dologból a Bismarck-fiuk és a kiadó közt.

— **A királyi vár építése.** Az új királyi palota építője, Hauszmann Alajos műegyetemi tanár ma felolvasást tartott a Magyar Mérnök és Építész Egyesületben. A mai felolvasás egy ciklusnak volt az első része, amely a régi királyi palota építésének történetétől kezdve az építés minden fázisán keresztül ismerteti az új budai palota megalkotását.

Csak IV. Béla király idejéből maradtak adatok arról, hogy a tatárjárás után a Duna jobb partján a Pesttel szemben lévő hegyen várerődítést építettek 1243 táján. Hogy volt-e királyi lakás is ebben a várban, annak nem maradt nyoma. V. István idejében épült a híres góthikus torony, amely a vár déli részén emelkedett. Róbert Károly koronázása alkalmából nagy ünnepséget is rendezett a várban. Nagy Lajos után azonban lakatlan maradt egészen Zsigmondig, aki művészi értékének teljes nagyságával fogott hozzá a vár újjáépítéséhez. Francia művészek és mesterek teremtették valóra a pompát kedvelő fejedelem ideáit. Góth stílus oszlopocsarnok vette körül az udvart, amelynek közepén Zsigmond szobra állott. Zavaros idők követték Zsigmondot és csak Mátyás király folytathatta Zsigmond megkezdett munkáját. A palota külső részén keveset változtatott, de az épület belső részeit annál káprázatosabb pompával formálta át. A termeket pazar aranydíszrel látta el, faragott munkákkal ékesítette és műkincseket halmozott fel bennük. Különösen a kápolnában. Ide helyezte el Mátyás a szultán ajándékát Alamiznás Szent János testét, amelyet aztán 1530-ban a pozsonyi káptalannak adtak megörözést végett. Az olasz udvarok is sok műkincsel kedveskedtek Mátyásnak. Filippino Lippi képeket festett. A kápolnában volt Leonardo da Vinci egy Madonnaképe. A szoborművekből megmaradt két márványrelief. Ezek most Bécsben vannak. Mátyást és Beatrixot ábrázolják. Az összes épületekből alig maradt néhány töredék. Mátyás után a fosztogatás és pusztítás tanyája lett a királyi palota. János király volt az utolsó, akinek magyar udvartartása volt Budavárában. Aztán másfél száz esztendő a török uralom volt. Mária Terézia kedveskedett csak a magyaroknak avval, hogy a királyi palotát újra építette. Ez az építkezés 402.000 forintba került, amelyhez a városok 95.000 forinttal járultak.

A jelenlegi építkezést Hauszmann március 2-ikán ismerteti.

— **Magyar gazdák Párisban.** A nemzetközi mezőgazdasági kongresszus előkészítő bizottság elnöke, gróf Zselénski Róbert felhívást intéz a magyar gazdaközönséghez, melyben felhívja a magyar gazdákat, hogy a bizottság által rendezendő kiránduláshoz csatlakozzanak. A kirándulás június hó végéig tervezetik, úgy hogy a Párisban való tartózkodás a július hó 1-től bezárólag 8-ikáig terjedő nemzetközi kongresszus egész tartamára kiterjedjen. A kirándulás költsége a résztvevők száma szerint változik, tekintve azonban, hogy a kirándulás alkalmával a bizottság csak az utazásról, az elszállásról, reggelizésről, a kongresszus és kiállítás szabad látogatásáról gondoskodik, előreláthatólag 400 koronán alul maradna. A bizottság kéri tehát mindazokat, akik az általa rendezett kiránduláson résztvenni óhajtanak, hogy tudassák szándékukat *legkésőbb április 1-ig* a bizottsággal, az értesítéssel egyidőben fizessenek be 200 koronát az O. M. G. E. pénztárába a részvételi költség-résben való fedezésére. Bővebb felvilágosítással Rubinek Gyula (Budapest, IX. Köztelék), a Gazdaszövetség titkára szolgál.

— **Egy végrendelet.** *Békésabáról* telegrafálják, hogy az év elején elhunyt Kohn Márton öcsödi földbirtokos, *Tollagi* Adolfnak, a Népszínház kitűnő művészének apósa 11.900 forintot hagyott jótékony célokra. Ez összegből végrendelete értelmében az öcsödi református egyháznak 2000, az izraelita egyháznak 4500, a budapesti izraelita egyház ösztöndíj-

alapjául 2000, a rabbiképző intézetnek 2000, az izraelita tanítóképzőnek 500, az öcsödi nőegyletnek 200 forint jut.

— **Zálogházasok Hegedűs miniszternél.** A magánzálogház-tulajdonosok ma küldöttségileg jártak a kereskedelmi miniszternél, hogy a nap-nap után mind gyűlöletesebb, de egyszersmind a legméltatlanabb hajszá ellen állást foglaljanak. A miniszternek átadott emlékiratukban felsorolják az ellenük emelt alapítványi adókat és kérnek az ügyben alapos vizsgálatot. Főleglétik, hogy az arany- és ékszer-művesek ipartársulatának az a kívánsága, hogy ne ugyanabban a helyiségben áruljanak ékszereket, csak kenyérrizigység és méltánytalan, az iparszabadsággal és a zálogintézmény rendszerével ellenkezik. A miniszter megígérte az ügy megvizsgálását.

— **A Dániel Ernő kalandja.** Emlékeztet az a kaland, amelyen a *Dániel Ernő* nevű gőzhajó a múlt évben átesett. Az említett gőzhajót ugyanis, mely *Velence* és *Fiume* közt közlekedik, a múlt évi december 20-ikán a velencei pénzügyi hatóság nem engedte elindulni és bár a hajó tele volt utassal, egy napig ott tartotta a kikötőben. Cukorempészet gyanúja miatt az egész hajót, sőt az utasok podgyászát is átkutatta. Csakis nagyobb összeg letétele után engedték a hajót utjára. Azóta folyt a vizsgálat, melynek során a velencei hatóság megállapította, hogy 1899 december tizenkilencedikén, éjjel 20 órák között, összesen 1014 kilogrammot a *Dániel Ernő* hajóról átesempészték két velencei bárkára, melyeknek *Scampa* és *Sambo* velencei polgárok voltak a tulajdonosai. Azonban a halásznoknak öltözött vármörök lesbe álltak és rajtacsípték őket. Ebben az ügyben — mint Velencéből táviratozták — tegnap volt a tárgyalás az ottani törvényszék előtt. Az ítélet *Scampa* és *Sambo* bárkátulajdonosokat három évi börtönnel és négyezer líra pénzbüntetéssel, *Pollcho*-t, a *Dániel Ernő* kapitányát — akit a tárgyaláson *Ascoli* ügyvéd képviselt — 4014 líra pénzbírsággal és *De Paoli* lovagot, a hajó gondnokát a pénzügyőrök megsértése miatt 600 líra pénzbírsággal sújtja.

— **Magyarország Párisban.** Ma délelőtt elzárta a közönség elől az Iparművészeti Múzeum kapuit, mert *Lukács Béla* ma délre meghívta a törvényhozás tagjait, a huszártérmet megtekintésére. *Lukács Béla* kormánybiztos magyarázta nekik a huszárság történetére vonatkozó kiállítási tárgyakat és *Vágó Pál* huszárképeit; majd *Hermann Ottó* az öfoglalalkozásokra vonatkozó tárgyakat ismertette. A törvényhozók azután *Thék Endre* gyárában megtekintették a Szent István termet s ott maga *Thék Endre* szolgált magyarázatokkal. — A megnyitás óta 200.000 emberrel többen látogattak meg a próbakiállítást, amelyet holnap a huszárok tekintenek meg.

— **Bécsi stílus.** Ma megint kedélyeskedtek az alsó-ausztriai tartománygyűlés vezető elméi. *Noske* képviselő bélyegző-hamisítónak nevezte *Schneider* képviselőt, ahi aztán a következő tömör mondatban vett magának elégtételt:

— Oh te csirkefogó, zsidóberenc, bitang, rongy pimasz, mindjárt nyakonütlek!

Erre az elnök kivette az őt a teremből. Később visszajött és kijelentette, hogy sohasem hamisított bélyegzőt. Mire a gyűlés tovább folytatta tanácskozásait.

— **Kubelik az újságírók hangversenyén.** A Budapesti Újságírók Egyesületének vasárnap hangversenye az utolsó órában öröndetes változáson ment át. A hangverseny második száma *Szendy* variációi ugyanis elmarad, és a rendezőségnek sikerült ezt a hézagot a cseh *Paganini* játékaival betölteni. *Kubelik* Wieniowsky *Souvenir de Moscovit* és *Bozzini Ronde de lutinját* fogja játszani. Az ő közreműködése az amugy is páratlan műsört a remeknél remekebb produkciók egymástánjává teszi. A művészi mutatónyok oly felvonulása lesz ez a hangverseny, melyhez hasonlóly együtt még sohasem láttak se nálunk, se másutt. A hangverseny, a műsor gazdagságára való tekintettel pontban 9 órakor kezdődik. Hangverseny után a vacsora-szünetet tartják meg, mely után a báteremő átalakított helyiségben a bál kezdődik, melynek táncrendjébe a körmagyar is fel van véve. A még hátralevő csekély számú jegyeket vasárnap délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig árusítják az Egyesület helyiségében, Kerepesi-ut 17. sz. alatt.

— **Házasság.** Dr. *Kállor Ede* budapesti ügyvéd eljegyezte *Deutsch Irén* kisasszonyt, özvegy *Deutsch Sándorné* leányát Budapesten.

Schweffer Emil eljegyezte *Kittel* Gizella kisasszonyt, a Phönix biztosító társaság tisztviselőjét. *Schwartz* Lipót, a *Patria* tisztviselője, eljegyezte Budapesten *Maller* Margit kisasszonyt.

— **A kolozsvári diáksztrájk.** Sztrájkolókra több méltányosságot talán még soha sem pazaroltak, mint a *kolozsvári* állami tanítóképző sztrájkoló növendékeire. És a preparandisták tovább sztrájkolnak. Ami igazság lehetett ügyükben, azt már egészen elfecérelték, de a törvényen kívüli állapot tetszik nekik. Csodálatos, hogy a fiatalos megmondhatatlanság ezuttal olyan ifjakat kerített hatalmába, akik komoly szándékkal indultak neki komoly munkájuknak, a tanítóskodásnak. Szinte hihetetlen az a hír, amely Kolozsvárról elterjedt; azt beszélük ugyanis, hogy a sztrájkolókat bujtogatták és valaki azt érte nekik, hogy félévig is eltartják őket ingyen. A tanítóképző-intézetben a vizsgálatot *Kozma Ferenc* tanfelügyelő vezetése alatt tegnap este befejezték és a következő hirdetményt tette közzé a tanfelügyelő:

Értesítés az állami tanítóképző növendékeihez.

Az igazgatótanács tudomásukra hozza, hogy ügyükben a vizsgálatot befejezvé, a megállapított bajok orvoslására vonatkozó javaslatát a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz azonnal felterjeszti. Addig is tudatja, hogy amár a közlebbi napokban tanusított eljárásai következtében önöket az intézetből kiléptetteknek tekinthetné, de mert alkalmat akar adni a higgadtabb elhatározásra, felszólítja, hogy az igazgatót ideiglenesen átvett *Kozma Ferenc* kir. tanfelügyelőnél az ő saját hivatalos helyiségében (Nagy-utca 34. a. sz. alatt) a hivatalos órák alatt folyó hó 24-én déli 12 óráig az intézetbe leendő visszalépés iránt egyenként jelentkezzenek, mert ellenelesen az intézetből véglegesen kiléptetteknek fognak tekintetni.

Ezen határozat a szülőikkel is azonnal közöltetik.

Kolozsvárt, 1900. évi február 23-án.

Kozma Ferenc, s. k.
kir. tanfelügyelő.

— **Az öngyilkos hadbíró temetése.** *Miklós* Dániel ezredes-hadbíró temetése ma délután 3 órakor volt a XVII. számú helyőrségi kórházból nagy katonai pompával. A helyőrségi kórház előtt tömörked ember verődött össze, míg bent az udvarban a szerencsétlen ezredes tisztársai, a honvédelmi minisztérium tisztikara, a helyőrség törzs- és főtisztjei csoportosultak. Ott volt: báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter, herceg *Lobkovitz* Rudolf hadtestparancsnok, *Gromon* Dezős honvédelmi államtitkár, *Rohonyi* altábornagy téparancsnok, *Bolla* altábornagy honvédségi adlatus, *Forinyák* Gyula nyugalmazott tábornagynagy, *Szvetics, Lahner, Jablanczy* altábornagok, *Csesznák* Benő vezérőrnagy, stb. stb. A kopersót 3 órakor hozta le hat honvédelmi tiszt az udvarra, ahol a református egyház lelkesze szép beszédben bucsuztatta el a halottat. Azután a koporsót feltették a négyfogatú halottaskocsira, s megindult a menet a budai katonai temető felé. A menetet *Horváth* ezredessel élén a honvédekzenekar nyitotta meg, mely után az első honvédegylogezred egy zászlóalja haladt. A halottas kocsi követék a tabornokok, s a főtisztek egész a szegényháztérig, ahol a menetet megállt, a katonaság tisztelgett, s a halottat a *Gotterhalté* hangjainál vitték tovább ki a temetőbe.

— **A bécsi indiai leány.** Azt a *Bajesi* Klára nevű pozsonymegyei születésű leányt, aki hosszabb ideig élt Indiában és Bécsben, indiai nőnek vallotta magát, a lopás, hamis jelentkezés, meg nem engedett visszatérés és csavargás miatt fél évi súlyos börtönrre ítélték.

— **Diákszavargások a glasgovi egyetemen.** A glasgovi egyetemen tegnap kaporoltak egy téli kabátot s aztán kidobták a téli kabát tulajdonosát, *Tille* tanár urat az utcára. *Tille* tanár ur avval érdemelte ki ezt abánásmódot, hogy egy berlini újságba cikket írt a boerokról s megdicsérte bátorságukat és hősiességüket. A diákok ezért a cikkért nagy ribilliót csaptak s addig ostromolták szegény *Tille* urat, míg nem elmenekült s téli kabátját hagyta hátra a háborgó ifjúságnak. Az ártatlan téli kabátot a hazaszerető ifjúság jól kaporolta elébb, azután pedig, hogy *Tille* tanár is megjelent, arra is rátámadtak.

— **Kérjen bocsánatot!** — hangzott minden oldalról.

A tanár ur azonban nem kért bocsánatot, hanem így szólt:

— Gentleman nem kér bocsánatot gaz esordától.

Ez a nem várt felelet annyira meglepte a diákokat, hogy abbahagyták a zavargást és szétoszlottak.

— **Tetőtűz.** A Sziv-utca 45. számú ház padlásán tegnap délután tűz támadt. A földszintes ház padlásán sok szalma volt felhalmozva, amely ismeretlen okból tüzet fogott. A tüzet a VI. kerületi tűz-őrség oltotta el.

Alkalmi ajándékul a legkedvesebb, legolcsóbb KISS JÓZSEF összes költeményei. ELSŐ TELJES, OLCSÓ KIADÁS 6. ezer. Tartalmazza: a JEHOVA és a MESE a varrógepről című költeményeket is. — Ára díszes, egész vászonkötésben 1 frt 50 krajcár. 1 frt 60 kr. előleges utalványozása esetén bérmentve küldi SINGER és WOLFNER Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

— **A szegény Aron.** Szegény Aronnak nagy volt a vétké. Nagyon elhízta az élet-pályáját, mikor berlini egyetemi tanárságra adta magát s becsületes, jámbor eszével azt hitte, hogy már most úgy prelegálhat, a hogy neki tetszik. Aron tanár ugyanis a szociáldemokráciáról beszélt a tanítványainak, ami tudvalevőleg sikamos térről szól az államminisztérium előtt. Ez az államminisztérium tehát úgy fogta fel a kötelességét, hogy kimondta, hogy ez az Aron nem való a katedrara. Hogy miért? Egyszerűen azért, mert a német államminisztérium szerint mindenki, aki ismeri érti és magyarázza a szociáldemokrata elveket, nem lehet egyetemi professzor. Ez a csodálatos államminiszteri döntés, rendkívüli csodálatossága dacára nem áll egyedül az ufajta unikumok közt. *Krakóban* ugyanis egy másik, nagyteknélyű és tudományos kérdések elbírálásában felette jártas bíróság, kimondta, hogy katonatiszt nem vivhat párbajt olyan emberrel, aki híve a szociáldemokráciának. Ennyi csapás után csakugyan nincs más hátra, mint hogy a szociáldemokraták egyszerűen összerokadjanak, megsemmisüljenek s hagyjanak fel világmegváltó törekvéseikkel. Ha másért nem, legalább azért, mert ezt a világot, amelyben a szegény Aronokat így üldözik s még párbajra sem eresztik őket, igazán nem érdemes megváltani!

— **Lónyay Elemér Triesztben.** Triesztből telegrafálják, hogy gróf Lónyay Elemér, Stefánia főhercegnő vőlegénye ma reggel egy Lloyd-gőzösön Velencéből odaérkezett. A Hotel de la Villeben szállt meg. Hír szerint a gróf csak rövid ideig marad Triesztben, mert néhány nap múlva elutazik Malta-szigetére, mégis Triesztbe érkezését úgy tekintik, mint megerősítést annak a hírek, hogy Stefánia főhercegnővel való esküvője Miramareban fog megtörténni.

— **Összeeggett inasgyerek.** Pollák Ede fűszerkereskedőinas ma gazdájának, Weiss Lipótnak a Vörösmarty-utca 15. szám alatt levő pinceraktárában petróleumot töltögetett több edénybe. E közben a ruháját is leöntötte. Hogy megszáritsa a ruháját, égő gyertyát tartott a ruhájához, amely pár pillanat alatt tüzet fogott. A szerencsétlen gyermek rémes sikoltással futott föl az udvarra, de mire a házbeliak vízes pokróccokkal eloltották égő ruhát, a szegény annyira összeeggett, hogy haldokolva került a Rókus-kórházba.

— **Olaszország remekel.** Nem kell már hosszú, fáradságos és költséges utazás után Olaszországba mennünk, ha Italia természeti szépségeit és termékek műkinéseit meg akarjuk ismerni. Most jelent meg egy a maga nemében páratlanul álló diszmunaknak első füzet, amely minden várakozáson felül álló remek kiállításban tárja elénk az olasz természet szépségeit s azoknak a gyönyörű műkinéseknek egy részét, amelyekben Olaszország oly kiválóan gazdag. Az első füzetből bárki meggyőződhetik, hogy itt egy értékes és nagyon megbecsülendő munkával állunk szemben, amely eltekintve attól, hogy a maga egészében disza lesz minden szalonnak, egyúttal nagyon tanulságos és szórakoztató olvasmány is, amely keresztülvetet bennünket Olaszország legzebb helyein, élénk tárja Nápoly, Róma, Flórenc és Velence termékek műkinéseit, oly szép és tiszta fényképfelvételekben, hogy az ember szinte bámul ezeknek a reprodukcióknak a tökéletességén. De nemcsak ezek a remek kivitelű képek kötik le a figyelmünket ebben a páratlanul álló diszmunakban, hanem a kedves modorban, nagy tanulmányok árán és alapos ismerettel megírt magyarázó szöveg is, amelyet Boross Vilmos írt s amely nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezi ennek a remek munkának. A mű kivételéül igazán gyönyörű s méltó arra, hogy mindenki, aki csak egy kevésbé is érdeklődik az olasz műkinés iránt, megrendelje, művészeknek és műbarátoknak pedig nélkülözhetetlen forrasmunka, amelyből becses anyagot meríthetnek. Az Olaszország remekel című diszmunka hosszukás negyedrét formában, 30 füzetben, összesen kétezer fényképpel jelenik meg. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában. Előfizetési ára: 6 füzetre 7 korona 20 fillér, 12 füzetre 14 korona 40 fillér, 18 füzetre 21 korona 60 fillér és 30 füzetre 37 korona.

— **Szelhámos eszedleány.** A rendőrség a napokban egy tizenöt esztendő leányt tartóztatott le, aki fiatalága dacára egyike volt a legveszedelmesebb szelhámosoknak. *Lukács* Mária 15 éves eszedleány az illető, aki a lopásoknak egész sorozatát követte el. Derűre-borura fogadott föl lakást és egy-két napi ott időzés után összeszedte a kezébe eső tárgyakat és megugrott. Szinte bámulatos a fiatal leány raffinériája, amint kismélt át az őzaital megismerkedett. Kipuhította körülményeit és azután az utóan valami ürügy alatt megöltöztette őket. A beszéd folyamán aztán úgy befonta a szót, hogy az szívesen vette magához. Rendesen *Takács* Ládinek nevezte magát, de használta az *Anna* és *Mari* neveket is. Eddig összesen tizenhét esetben bizonyították reá lopásokat és csalásokat, de valószínű, hogy bűncselekményeinek sorozata még ninosen kimerítve. A rendőrség folytatja a nyomozást, amelynek befejezésével aktersi a szelhámos leányt a vizsgáló bírósághoz.

— **A szegények állere.** A budapesti poliklinikai sorsjáték mindinkább óriási érdeklődést kelt és százakra ruggak a kezelőségekhez naponta beérkező rendelvények egyes sorsjegyekre. A kisebb állású tisztviselők, kereskedők, alkalmazottak szívesen áldozzák fel a rendkívüli nemes célra megtakarított filléreiket. A sorsjáték pár nap múlva végére jár. Március 6-ikán lesz az utolsó húzása, melynél több és jelentékenyebb nyeremény jut kisorsolásra, mint az előző öt húzásában együttesen. Ezek között a 100.000 korona értékű nagy főnyeremény és több 5000 koronáig terjedő melléknyeremény. Amig a csekély készlet tart, sorsjegyek darabonként csak egy koronáért a rendes elárúsító helyeken kaphatók.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** tápereje, könnyű emészthetősége és teljes szag- és íznelkülisége miatt örvend nagy kelendőségnek. Uvegeje 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban Nagy-Korona- és Hold-utca sarkán.

— **(x) Egger mellspasztilája gyorsan és biztosan hat köhögéskor, rekedtségnél, elnyálkásodásnál.** Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 50 kr. és 1 frt (próbadoboz 25 kr.). Fő- és széküldési raktár: Nádor-gyógytár Budapestben, Váci-körút 7. sz.

— **(x) Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebet lásd Lichtblau A. debreceni katonai előkészítő tanfolyam hirdetésében.

— **(x) Mégis csak legjobb a fúmel osokoládé és kakao.** Kapható mindenütt.

Luccheni újabb merénylete.

— A *Budapesti Napló* telefonjelentése. —

Budapest, február 24.

A hosszú börtön sem tudta megpuhítani annak az elvetemült embernek vadságát, akinek gaztette másfél évvel ezelőtt oly mérhetetlen gyászba döntötte a magyar nemzetet. *Genf*-ből telegrafálják, hogy *Luccheni* le akarta szurni Perrin foházigazgatót. A mióta ugyanis két rabtársa megszökött, ellene is szigorubb intézkedéseket rendeltek el. *Luccheni* e miatt panaszra ment Perrinhez, aki elfordította a fejét, amikor beszélt hozzá. *Luccheni* a foházigazgatót e viselkedésén annyira dühbe jött, hogy előrántotta egy konzerv dobozból készült kését és le akarta szurni. Az igazgató segélykiáltásaira berohantak az örök és rövid dulakodás után lefogták a dühöngőt és megint a földalatti magánzárkába vitték, ahol fogságának első hat hónapját töltötte.

Bécs, február 24.

A *Neues Wiener Tagblatt* egy genfi távirata jelenti, hogy *Luccheni* a foház igazgatója ellen gyilkossági kísérletet követett el. A merényletet eddig a svájci kormány kívánságára eltitkolták, de utóbb mégis kipattantotta a foház valamelyik alkalmazottja. A múlt vasárnap, mint már ismeretes, megszökött a foház két rabja, akiknek zárkájába *Luccheni* cellája mellett volt. A szökevényeket azonban másnap már Franciaországban elfogták. Mikor *Luccheni* a szökésről értesült, nagyon izgatott és gromba lett. Izgalmat még fokozta az, hogy őrizetét két fegyvertársának szökése miatt megszigorították. Kedden arra kérte a foház mestert, hogy vezessék az igazgatót elé, mert nem bírja tovább őreinek emberetlen bánásmódját. A foház mester teljesítette kívánságát és felvezette Perrin igazgatót elé.

Luccheni ijedelmesen azt kérdezte az igazgatótól, igaz-e, hogy utasítására most csak egy könyvet kap hetenkint olvasni.

Mikor az igazgató igennel felelt, *Luccheni* oly izgatott lett s úgy reszelelt, hogy visszavezették zárkájába. Három órával később ismét felhangzott a csengettyű *Luccheni* zárkájából. Ujra kívánt beszélni az igazgatóval. Ismét bevezették az igazgatóhoz és ismételte előbbi kérdését. Az igazgató azt felelte:

— Igen, úgy van. Ezentul csak egy könyvet kap hetenkint.

Luccheni erre indulatosan felelte:

— *Megekserül még, hogy megtagadja kéresem!* Beszélj még egyebet is, de az igazgató azt már nem hallotta, hanem hátat fordított a rabnak és iróasztalához készült vissza, amikor *Luccheni* hirtelen rávetette magát és egy éles szerszámmal feléje szurt. Az igazgató azonban még idejekorán észrevette *Luccheni* gyanus mozdulát és elhárította magától a csapást. Most rövid dulakodás támadt kettejük közt, de csak néhány másodpercig, mert az örök, akik az ajtó előtt álltak, a zaj hallatára besiettek és a merénylőt lefegyverezték. Kezében egy kis szerszám volt egy konzervadóhoz kibegyészített kulcsa, melynek nyelét ő maga

készítette bőrből. Perrin igazgató sértetlen maradt. *Luccheni* visszavezették zárkájába.

Rövid bírói vizsgálat után *Luccheni* visszavittek abba a földalatti sötét zárkába, ahol fogságának első hat hónapját átsínylette. Onnan csak minden harmadnap boesátják ki az udvarra és naponta csak egy fél levest kap. Az államügyész új pert fog ellene indítani. A svájci büntető törvénykönyv 27. §-a szerint az életfogytig elítélt fogsága szigorítható azzal, hogy egy hónaptól öt évig terjedhető időre sötét cellába zárják.

Látogatás a sebesülteknél.

— *A transvaali háború áldozatai.* —

Egy francia újságíró, *Jules Huret*, meglátogatta a *netley*-i katonai kórházat, ahol most nyolcszáz sulyosan sebesült angol katona fekszik. Felette érdekes látogatásáról a *Figaro*-ban ad számót. Levelelőből a következő meghatározható részleteket közöljük:

A csizma és a karbol.

Az egyik kórházi teremben tizenkét ágy van. De csak két ember fekszik, a többi a kandalló körül ül. Az ágyak lábánál nagy, sáros csizmák állanak, még rajtuk szárad a natáli fonsik sara. Ez az afrikai sár és az erős karbolszag — ime az angol történelem három legutóbbi hónapjának foglalata.

Egy kis csunya katona megmutatja a sebé. Egy Mauser-golyó összes baloldai fogait kiverte, s az ádámcsutkája mögött akadt meg. Már kivették. A kis katona újságpapirosba göngyölté és úgy mutogatja büszkén...

Egy pohár víz.

— Hát magának mi baja van? — kérdi az orvos egy ragyogószemű sovány ifjútól.

— Egy golyót kaptam a térdembe, egyet a karomba és egyet az oldalamba. A többi nem fáj, csak ez az egy fáj, itt az oldalamban...

— Hol kapta?

— Colensónál.

Emlékszik, hogy hajnali két órakor riadót futtak s hat óra körül kezdődött a tüzelés. Ő délben sebesült meg, s egy pohárban éppen vizet akart adni félholt bajtársának, amikor egy boer golyó oldalán találta. Másnap reggelig feküdt a csatárten étlen-szomjan, lábában.

A legerősebb emlékek.

Egy másik a fejét mutatja. Koponyáján mély barázdát szántott egy golyó.

— Hason feküdtem, amikor egy golyó a fejemet érte.

— Látott boert?

— Egyet se láttam. A sziklák mögül lőttek. Ugy állunk ott, mint valami lövöldében a bábok.

— Láttá Bullert?

— Láttam. Mindig előttünk vágatott, még a legerősebb golyózáporban is. Csöppet sem félt.

— Mire emlékszik legjobban?

— Kiáltásokra! Borzalmasan ordítottak az emberek. Amikor egy bomba robbant szét közöttünk, olyan pokoli üvöltés és visítás volt, hogy megreszketett a velő a csontjaimban! Meg aztán egy lóra emlékezem. Amikor sebesültem feküdtem a földön, mellettem vonaglott egy szép fehér ló és a véres füvet rágtá. És még valamire emlékszem. Amikor a boerok javában bombáztak, egy angol ágyu mellett két tüzer bajtársam állott, senki más. Ott álltak, meg se moccantak, miközben hullott a gránát, mint nyáron a jég. Ott álltak ketten és semmit sem csináltak, nem is csináltak, mert az ágyu elsütéséhez tizenkét ember kell. Már senki se volt ott, csak mi sebesültek, a halottak meg ők ketten. De ott álltak...

Óh, ez semmi!

A szomszéd teremben szintén colensoi sebesültek fekszenek. Egy nagy, lenszöke haju füszelid, fájdalom pillantással néz ránk.

Az orvos megjegyzi:

— Ez öt golyót kapott. Egyet a térdébe, egyet a combjába, egyet a vállába, egyet a karjába és egyet a tenyerébe.

— Óh, ez semmi — mondja erre mosolyogva a fiu. — Ha a combomba nem lóttek volna, most nem volnék itt. A többi golyót csak elbírtam volna. De ez olyan erős volt... valami ágyugolyó lehetett. Egy barátom hat golyót kapott és tovább ment, sőt lőtt is. Ha nem öli meg az embert a golyó, akkor sífi. Csak éppen a vér olyik és az ember nagyon elgyöngül...

Aki haragudott.

Egy beteg odaint bennünket, s a csipőjét mutatja:

— Nekem itt van egy golyóm.

És nevetve mutat egy Röntgen fényképet, amelyen pompásan látni a golyót. Még nem tudták kivenni az orvosok.

— Hol kapta ezt a golyót?

— Belmontnál. Feltűzött szuronyral rohantunk a boerokra. Már láttam őket. Végre — gondoltam — megölhetek legalább egyet! És ebben a pereben kaptam ezt az átkozott golyót. Igazán nagyon haragudtam!

Haragudott...

Az előőrs.

Egy másik ezt mondja:

— Én French tábornok előőrsé voltam. Naawport és Colesberg között haladt a sereg. Én egy pajtásommal egy dombra érkeztem. Egyszerre csak a lovam megállott és nem akart tovább menni. Hiába sarkantyztam, az Istennek se mozdult... Leszálltam róla, lecsatoltam csizmámról a sarkantyumot, a kezembe vettem és úgy szurkáltam vele a szegény párát. Mégse mozdult. Ugy káromkodtam, mint valami... És ebben a pillanatban a domb tulsó oldalán fölbukkant előttem egy, kettő, három, hat boer... Rám kiáltottak: *Stop!* Otthagytam a lovat, s eszevesztettül kezdtem futni visszafelé. Utközben aztán hallottam a puskadörrenéseket, s éreztem, hogy zuzódik össze valami a kezemben, a karomban a lábomban — aztán leestem. Egy golyó keresztülment rajtam. De a puskalövések fölkeltették a többi előőrsök figyelmét és a sereg megállott. Ha tovább ment volna, talán soha többé nem tért volna vissza. Lássák, mégis csak jó valamire az előőrs!

— Három hétig ömlött belőle a vér — jegyzi meg az orvos. — Most már meggyógyult. A golyó a hátán találta és a mellén jött ki.

— És ki szedte fel a földről? — kérdeztem tőle.

— A boerok! Pálinkát adtak, bekötötték a sebemet, s mert a nap nagyon forrón sütött, vi-zes kendőt borítottak az arcomra. Visszacipeltek egészen az angol előőrsökig. Nagyon jók voltak.

Oh yes!

Egy betegnél megálltam és megkérdeztem:

— Visszamenne a csatába?

Csak a kezével intett igent.

— Ennek nem szabad beszélni — mondta az orvos.

Akkor hangosan szóltam, hogy az egész teremben mindenki hallhassa:

— Visszamenne a csatába?

És egyszerre, a betegek gyöngé hangján hangzott a felelet:

— Oh, yes!

Mindenki mondta.

Röntgen.

Az orvosok azt mondták a Figaro munkatársának, hogy a Röntgen-készülékek esodákat mivelnek. Száz meg száz ember köszönheti az életét annak, hogy az X-sugarak segítségével ki tudták venni belőlük a golyót. És a Figaro munkatársa a Röntgen-fotográfiákat *radiografikus képeknek* nevezi. És minden nagyobb európai tudományos munka, még ha német is — *Lénárd-sugaraknak* hívja a csodatevő sugarakat. Ez a Lénárd pedig magyar ember. És nekünk magunknak is Röntgen-sugarat kell írunk, mert ha azt írják, hogy *Lénárd-sugár*, senki se tudná, miről van szó, csak a német, francia és angol tudósok. De mi a magyar közönségnek írunk...

A párisi.

— Életrajz 2 felvonásban. —

SZEMÉLYEK:

Balogh András minisztériumi szolga, (Julcsa, a felesége.)

(Az első és második felvonás közt kilenc hónap telik el. Szín: Balogh András lakása.)

I-ső felvonás.

Balogh András (jön):

Óh hol vagy Julcsa, drága lélek!
Nagy úr leszek, Párisban élek!
Isten veled ülésterem,
Pakkold be Julcsa kofferem!
Mevolt a pályázat s kistült,
A kormány engem is kiküld.
Csábitva vonz a cifra Páris,
Pakkold a kofferem, de már is!

Julcsa (csipőre tett kézzel):

Párisba mennél? Szentelen!
Te lókdöt? Mi lesz velem?
Hát nem elég gyerekek, se asszony,
Hogy visszatartsd, itt maraszson?
Eltátsam némán tán a számat,
S búsuíjak hónapszám utánad?
Te, míg az asszony visszavár,
Élnéd világod, jó madár!
Olyan nincs! Nem! Nem mész, azért se!
Megmondom én, ugy hogy megértse,
Akárkinek, kit érdekel,
A véleményem! Hogy ha kell,
Ha meghallgatni nem merik,
Felmék, fel a miniszterig!
Mért épp az én uram? Helyette
Küldjön...

András (kiáltva):

Hej! Azt a szedte-vette!...

Hej, azt a... Nézd csak!... Hogy kimondta...
Téged hallgassalak naponta?
Otthon lebzseljen, hogyha nő
Az ember mindig?...

Julcsa (kiáltva):

Szoknyahós!

András:

Hallgas!

Julcsa:

Nem hallgattok, azért se!...

András:

Vijjoghatz tőlem, mint a vérese.

Julcsa:

Te mákvirág!

András:

Nyugodt maradtam

Eddig, de tudj: nem oszákja csattan
A férjnek, hogyha összezördül...

(Kezet emel rá.)

Julcsa (hátrálva):

Csak várj, míg a
függöny legördül.

II-dik felvonás.

Julcsa (kiáltva):

Hát mégis megjött? Ezt se hittem!
Unalmas lesz az élet itten
Magának! Hisz Párisba járt,
S látott talánt, spanyolt, tatárt,
Míg én itt búsuítam, magam;
Dolgoztam, sírtam...

András (lágyan):

Mais madame!

Julcsa:

Mi az?... Míg én koplaltam itt,
Künn dárídóztot!...

András (közeledve):

Chère petite...

Julcsa:

Nem értem, mit mond!... Annyi tény,
Ha nem dolgoztam volna én
Másért egész idő alatt,
Nem lett vón itthon egy falat
Kenyér! — A pótlékból mi lett?

András:

Tant de bruit pour une omelette!

Julcsa:

Megint motyog! Egy szót sem értek.
A többiek, hogy visszatértek,
Hoztak pénzt; hát kend mit hozott?
Na mondja! Semmit? Átkozott
Betyár, pazarló, szivtelen
Egy percig sem gondolt velem!
Azt hitted tán, te vén számar...

András (fenyegetően):

Madame! Elég lesz mára már!
Mert majd az első rendez-vous
Nem oszákka!... (kezet emel rá.)

Julcsa (kihívóan):

Üss meg!

(András udvariasan):

Après vous!

—kó.

FŐVÁROS.

A nyugati pályaudvar kihelyezése.

Budapest, február 24.

(av.) Már sok, de még nem minden oldalról vitattuk meg ezt a kérdést. Ezuttal a város fejlődése szempontja az, amelyből a nagyfontosságú ügyet megvilágítani tartozunk. Tudjuk nagyon jól, hogy e kérdés tárgyalásánál sok körülmény s ezek között egynehány speciális, óvatosságra, mérsékletre int. Ezeket figyelmen kívül nem is hagyjuk, s épp azért nem mutatunk rá a nyugati nagy városok, Berlin, Majna-Frankfurt, München, Lipcse, Páris, a tengerentuliak közül New York, Filadelfia példáira, hogy e városok mily óriási anyagi áldozatokat hoztak fejlődésük akadályainak elhárítására, a kínálózó előnyök kiaknázására, különösen ha arról volt szó, hogy ezekkel a fejlődés és általános jólét alapfeltételének, t. i. a pezsgő ipari és kereskedelmi életnek előbbrevivő lökést adhatnak. Ily áldozatokhoz a mi anyagi erőnk kevés s a tulaagy befektetés talán megfelelő eredményeyel sem járna. De a nyugati pályaudvar kihelyezése a székes főváros két legszebb kerületének fejlődéséhez okvetlenül az az első lépés, amely nélkül egy második meg sem tehető. S ha ez a helyzet, amint valósággal ez, hogy a székes fővárosnak, amikor arról van szó, hogy a nyugati pályaudvar elkerüljön mai helyéről, hozzá mért áldozat elől is mereven elzárkózna nem szabad. De legkevesebb, amit tőle elvárhatunk az, hogy a polgárságnak ez irányban megindított akcióját erkölcsi hatalmának egész súlyával támogassa.

A mi Budapestünk szép, párfját ritkító, gyönyörű fekvése, pompás épületei, kulturális és higiéniai intézményei a kontinens első városai közé emelik; a mi Budapestünket rajongó szeretettel veszi körül az egész nemzet s emelkedéséhez az ország legszegényebb fia is szívvel-lélekkel járul hozzá. Ennek a mi dédelgetett fővárosunknak igazgatás sulyos felelősséggel jár s azért intézzük a kérdést a székes-fővárosi közigazgatás fejeihez, hogy megőrizzük-e még továbbra is mai helyén a nyugati pályaudvart?

Annak, aki azt a környéket egyszer is látta, nem mondunk újat azzal, hogy a Nyugati-pályaudvar által két hatalmasan fejlődő népes kerület, a Lipót- és Terézváros közé mesterséges barrikádokat emeltek, úgy, hogy e két városrész összenövése mindaddig, míg a Nyugati-pályaudvar mai helyén áll, ki van zárva. Pedig e két kerület fejlődése más irányban nem természetes és nem is lehetséges. Folyamparti városok a part hosszában terjeszkednek ki, amint-hogy Budapest extenzív fejlődése is a Duna és a Külsőkerpesi-ut közti körszeletre van utalva. Az tagadhatatlan, hogy a főváros rohamos fejlődése — mert hát a mai stagnáció előbb vagy utóbb véget ér — a jelzett területet első sorban veszi igénybe. Ez azonban csak úgy válik lehetővé, ha a Podmaniczky-utca, Váci-ut és Lehel-utca közötti rész eme természetes rendeltetésének visszaadatik. Azok az utcák, amelyek ma a Podmaniczky-utca felé érik végüket, jöjjének ki egészen a Váci-utig s ez által teremtsék meg az összeköttetést az V. és VI. sőt részben a VII. kerület között is. Ha a Nyugati-pályaudvar a Felső-Erdősor meghosszabbított vonaláig hátramegy, ugy a Felső-Erdősor és a Teréz-kört közötti utcák a Váci-utig meghosszabbíthatók, s ugyancsak idáig nyújtható ki a Szabolcs-utca is, továbbá a Lipót- és Váci-körutak találkozási pontjából az új személypályaudvar homlokzatához pompás széles ut sőt ezzel párhuzamosan még egy utca vezethető. Eltekintve attól, hogy ily rendezés útján, egy nagyon szép városrészhez jutunk, ez utóbbi egyszersmind kiindulási pontjául szolgálhat a városnak, különösen pedig az Angyalföldnek Újpest irányában terjeszkedő fejlődéséért.

dése számára. Természetes továbbá, hogy ha központi személypályaudvar építünk, úgy létesíteniük kell központi teherpályaudvar is s ha ez utóbbi, kapcsolatban az ottan már ma meglévő pályaudvarral az Angyalföldre kerül, az Angyalföldön rövid idő alatt hatalmasan kifejlődő városrészt alapít vetjük meg.

A székes főváros számára tehát a nyugati pályaudvar főntebb érintett hátrahatása után a következő elnökök kínálkoznak: Az a tarthatatlan állapot, melyet a nyugati pályaudvar mai helyzetével teremtett és öregbített, megszűnik. Az eltávolított pályaudvar helyén pompás városrészhez jut, amely építményeivel, eltekintve attól, hogy az érkező idegeneknek Budapestet méltó oldaláról mutatja be, a székes fővárosnak új, gazdag jövedelmű forrásul szolgál. Budapestnek Angyalföld néven ismert óriási terület komplexumán, amely ma legnagyobb mértékben üres telekkel áll, a keleti pályaudvar létesítése alkalmával észlelt jelenségek merülnek fel. Ki nem emlékezik arra, hogy az a vidék, ahol ma a szépen kiépült Csömöri-ut, Rottenbiller-utca s ezeknek mellékutai elterülnek, a keleti pályaudvar építése előtt milyen képet mutatott? Pusztá volt biz' az, szántóföld és konyhakert, nappal is kellemetlen, éjjel pláne veszélyes vidék s ottani telkeiktől tulajdonosaik alig-alig szabadulhattak meg. És ma?! Ha van üres telek, az akkori értékének csak százszorosa árán vehető meg, milliókat és milliókat fektettek ott be s a főváros virágzó városrészhez, nagyszámú új adófizetőhöz s más gazdag jövedelmi forrásokhoz jutott.

Ugy hisszük azonban, hogy nyitott kaput döntünk, mert hisz csak nem vindikálhatjuk magunknak, hogy ezeket a dolgokat mi láttuk meg először, ezek a mi felfedezéseink volnának, avagy pláne még most sem látná azokat más is. Tudjuk jól, hogy e viszonyok ösmeretese a főváros vezetői körében is. „Szép, szép, de hát szegények vagyunk, ily célokra pénzünk nincs”. Ez a stereotip válasz. Hát engedelmet kérünk, e célokra a városnak aligha kell a zsebébe nyulnia, de ha bekövetkeznék is az, hogy némi anyagi áldozatot meg kell hoznia, kizártunk tartjuk, hogy ehhez, mint gyümölcseit busának meghozó beruházáshoz a tőkét meg nem találja.

A főváros különben fiskális szempontból is megtalálhatja a kielégítő mérleget. Ugyanis, ha a nyugati pályaudvar a Felsőerdősorig visszakerül, s az így felszabaduló területek parcelláztatik, a főntebb részletezett ut-és utcanyitások számára a székes főváros ingyen 25—26.000 ölnyi oly területet kap, mely ölenként alacsonyán kétszáz forinttal számítva 5.000.000 forint értéket képvisel. Ezzel szemben ez utak-és utcáknak csatornázása, burkolása, világítása stb., melyeknek költségehez a telektulajdonosoknak is hozzá kell járulniuk, nem ronthat a székes fővárosra akkora terhet, amelyet a létesítéssel kapcsolatos, vitális érdekek meg nem érdemelnének, sőt meg nem követelnének. S a főváros sokkal kisebb érdekekért már sokkal nagyobb áldozatokat hozott. Ezáltal nagyon fontos érdekek forognak kockán.

A nyugati pályaudvar megszüntetése, egy központi teher-és egy központi személypályaudvar létesítése s ezzel a Lipótváros és Terézváros nagyarányú fejlődése, alapjainak lerakása ma már nem egyedül célirányos koncepció, hanem valóságos létkérdése a főváros lakosainak. Iparosaink ezrei állanak munka nélkül s épp ezért kereskedőink ezrei vevők nélkül. A lakosság nagy tömege nem tud a család, a város és az állam iránti kötelességének eleget tenni. Munka kell, sok munka, ezreket és ezreket foglalkoztató és több évre kinyúló munka kell. És unos-untig hangoztattuk, hogy ime itt kínálkozik az egyetlen szükséges nagy munka. A polgárság fölfogta érdekeit; nagy, széleskörű mozgalmat indított s e mozgalom élére legelőkelőbbjei állottak, hogy a szerte hangoztatott igéből test legyen. E mozgalom szava, mint egy általános jankiállítás hallatszik, amelyet meg kell hallania az illetékes tényezők mindegyikének.

Budapest, mint törvényhatóság hallja meg, első sorban, fiait szavát! Nagy célokhoz, kisserű eszközök nem elégségesek, a hozzávezető uthoz minden lépésnek súlylyal kell bírnia. E súlyt a székes főváros törvényhatóságának kell megadnia. A törvényhatóságának érvényesítenie kell polgári akaratát, amikor ez akarat saját jól felfogott érdekével összhangzásban van. S mi meg vagyunk győződve, hogy törvényhatóságunk vezetői azonosítják magukat a polgársággal, felkarolják az ügyet és Budapest törvényhatósága nagy erkölcsi erejével, a dologban legfontosabb tényezőt, a kormányt, ha kapacitációra egyáltalán szükség lesz, rábírja, hogy a nagyszabású mű létesítéséhez a forgalom, a székes főváros fejlődése, az ipari és kereskedelmi pangás leküzdése, szóval a polgárság jóléte érdekében azonnal hozzáfogjon.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Opera. A *Varázsfuvola* mai előadásán új *Papagena* lépett a közönség elé, vagyis ama kevesek elé, akik ma este a nézőtérben együtt voltak. Az új *Papagena*: *Palócziné-Fabianek* Berta asszony, akit mostanában szerződöttet az igazgatóság. Az Opera új tagja *fliligrán*, kellemes megjelenésű hölgy, aki ügyesen mozog a színpadon. Látszik, hogy vidéken már némi rutinnra tett szert. A hangja is olyan, mint az alakja: *fliligrán*, de jól ki van képezve és elég könnyedén szárnyal a szoprán-regiszter mérsékeltébb régióiban. Nagyobb feladatok fogják elődönteni, mire képes. Egyelőre az a benyomásunk, hogy a csinos fiatal nő kisebb szubrett-szerepekben jól meg fogja állani helyét. A mai előadásban zajos tapsokat kapott *Ney Dávid*, az imponáns *Sarasztro*, *Pewny Irén*, aki az *Éj királynője* nehéz *bravur-áriát* fényes virtuozitással énekelte és *Hegedűs* a kitűnő *Papagena*, aki pompás mókáival sokszor megnevettette a házat. *Arany Dézsi*, *Rotter Gizella*, *Kacér Margit*, *Semsey Mariska*, *Berts Mimi*, *Várent Vilma* és *Várady Margit* szintén rászolgáltak a közönség elismerő tapsaira.

Nemzeti Színház. Március első felében kerül színe a Nemzeti Színház legközelebbi ujdonsága *Meilhac*, *A kis marquis* című vígjátéka *Adorján Sándor* fordításában. E vígjátékkal egy estén adják új betanulással *Beauville Gringoire* című egyfelvonásos vígjátékát.

Vigszínház. A Budapesti Építőiparosok Segítőegyesülete javára ma Kubelik közreműködésével, fölemelt helyarákkal rendezett előadást a Vigszínház. Egy kis repriz volt az előadás első száma, fölújították *Gondinet Apuska politikai elvei* című egyfelvonásos vígjátékát. A pompás darabnak nagy sikere volt. *Gál* éles satírával játszotta *Flavignac* képviselőt, *Pécsi Paula* bájos elevenességgel és sok léttel *Mártha* szerepét. A színház tehetséges nívója most mutatkozott be először nagyobb szerepben és szépen beilleszkedett a színház ensemblejába. *Szathmáry* aki *Grénoux* polgármestert alakította, folytonos derültségben tartotta a közönséget. — *Kuhelike*t tüntető tappsal üdvözölte a telt ház. A művész a program *Ernst*, *Paganini* és *Wieniawsky* száma után a tomboló tetszészajra *Sarasate* cigányéletét játszotta. Végül a *Hajnali vendég* került színe, amelyben *Delli Emma* és *Hegedűs* remekelt. (H—u.)

A Nemzeti Zenede e hó 28-án szerdán este 1/8 órakor, a fővárosi Vigadó nagytermében, *Gobbi* Alajos zenedei karnagy vezetésével mellett tartja második zenekari hangversenyét.

A New York szépe jubilál. *Gustave Kerker* világhírű operettje, a *New York szépe* már a jövő héten csütörtökön megéri huszonötödik előadását a Magyar Színházban, amelynek a legkedveltebb műsordarabja lett.

Hírek a Vigszínházról. *Makai Emil* a *Tudós professor Hatvani* című nagy sikert ért színjátéka jövő héten négyszer, hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap szerepel a műsoron. — A *Napoleon öcsém* holnap vasárnap kerül színe második szeptimán délutáni előadásban, mérsékelt helyárák mellett. A darab múlt vasárnap délutáni előadására az összes jegyek már jó előre elkelték és a holnap délutáni előadásra is már a hét folyamán rendkívül sok előegyzés történt. — *Március* elsején, csütörtökön *A férj vadászni jár* című kacagtató műsordarab kerül színe az eredeti kiosztásban. — Szombaton, március 3-án pedig *Lavedannak* a közönséget még mindig előkelő szatirikus körképét a *Szeccsiót* adják.

P. Lukács Juliska Nyitran. *P. Lukács* Juliska, a *Népszínház* kitűnő drámai hősnője, aki a vidék több nagyobb városában nagy sikerrel vendégszerepelt, a jövő héten kedden, szerdán és csütörtökön a nyitran *Nemzeti Színházban* fogja eljátszani a *Fedora*, *Magdolna* és a *Kaméliás hölgy* című szerepeit. A nyitran közönség, mint nekünk írják, nagy érdeklődéssel várja a művésznő fellépését.

Kleopatra. *Verő György* eredeti, 3 felvonásos operettjének szombaton, március 3-án lesz a bemutatója a Magyar Színházban, amelynek csaknem egész művészi személyzete közreműködik az ujdonságban. A darabot *Sziklai Kornél* rendezése mellett már javában folynak a színpadi főpróbák s a teljes női és férfi kóruson kívül külön szerződöttet stálisták fogják a közönséget illuzióját emlelni. A premiér napját megelőzőleg délelőtt 11 órakor tartják meg a nyilvános jelmezes főpróbát, amelynek belépőjegyét saját segítő-alapja javára a Budapesti Újságírók Egyesülete (Kerepesi-ut 17. I. emelet) darabként 2 koronáért árusítja. A színház igazgatósága az ujdonsághoz teljesen új stilszerű jelmezeket készített, amelyek közül különösen szép a 3. felvonás díszlete: egy üvegfalú kupolás-terem, mely *Lindart Vilmos*nak a színház díszletfestőjének műve. A

premiére iránt városszerző oly nagy az érdeklődés, hogy az összes földszinti- és páholyjegyeket már napokkal ezelőtt előjegyezték és ezek holnaptól kezdve délelőtt 10-től 1 óráig a színház titkári hivatalában válthatók ki. Az emeleti jegyeket a színház előcsarnokában levő pénztár árusítja.

Spanyolország és Uránia-Színházban. *Pekár* Gyula kitűnő kollegánk új darabja, *Spanyolország*, állandóan nagy és előkelő közönséget vonz az *Uránia*ba. A zenekiséreletl tancoló mozgó fényképeket minden előadásban rajosan tapsolják. A bikaviadók tiz mozgó fényképe a gyakorlat következtében hatásában emelkedő. A színház három recitátora végzi a szingazdag mű felolvasását. Mindhárom jól emelik ki a műnek sűrűn előforduló szebbnél szebb részleteit.

Mascagni és a polgármester. *Pesaro* városában tegnap temették a *Rossini-Lyceum* elnökét s a gyászszertartáson kinos összejutésű támadt a polgármester és *Mascagni* közt, aki tudvalegőleg a *lyceum* igazgatója. A nagy zeneszerző annyira megfélekedezett magáról, hogy tetteleg inzultálta a polgármestert, aki a botránnyról azonnal jelentést tett a felettes hatóságoknak. Egy milánói távirat szerint királyi biztos neveznek ki a híres zeneiskola ügyeinek rendezésére és ideiglenes vezetésére.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *Elektra*. Kedden: *A hol unatkoznak*. Szerdán délután: *Othón*. Este: *Mary*. Csütörtökön: *Foll, amely tiszt*. Pénteken: *Nagymama*. Szombaton: *Szeleburdi*. *Kiváltóságok*. Vasárnap délután: *Nagymama*. Este: *Keresztelő János*.

Magyar királyi Opera. Hétfőn: *Jancsi és Juliska*. *Babatündér*. Kedden: *Mignon*. Szerdán: *Afrikai nő*. Csütörtökön: *Fegyverkovács*. *Rococo*. Pénteken: *Nines* előadás. Szombaton: *A medvebőrös*. Vasárnap: *Afrikai nő*.

Várszínház. Csütörtökön: *Mama*. Szombaton: *Bernardo Montilla*.

Vigszínház. Vasárnap délután: *Napoleon öcsém*. Este: *Tudós professor Hatvani* Hétfőn: *Tudós professor Hatvani*. Kedden: *Napoleon öcsém*. Szerdán: *Tudós professor Hatvani*. Csütörtökön: *A férj vadászni jár*. Pénteken: *Tudós professor Hatvani*. Szombaton: *Szeccsiót*. Vasárnap délután: *Napoleon öcsém*. Este: *Tudós professor Hatvani*.

Népszínház. Vasárnap délután: *Kurucfurfang*. Este: *Szép Heléna*. Hétfőn: *Kadétkisasszony*. Kedden: *Szép Heléna*. Szerdán: *Szép Heléna*. Csütörtökön: *Kurucfurfang* (huszonötödösztűr). Pénteken: *Szép Heléna*. Szombaton: *Szép Heléna*. Vasárnap délután: *Cigány*. Este: *Kadétkisasszony*.

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Gyurkovics-lányok*. Este: *New York szépe*. Hétfőn: *Szulamit* (*Zsotér* Izabella felléptével). Kedden: *New York szépe*. Szerdán: *New York szépe*. Csütörtökön: *New York szépe* (huszonötödösztűr). Pénteken: *Szulamit* (*L. Komáromi Mariska* felléptével). Szombaton: *Kleopatra* (először). Vasárnap délután: *Szulamit* (*L. Komáromi Mariska* felléptével). Este: *Kleopatra* (másodsor). Hétfőn: *Kleopatra* (harmadsor).

Uránia Magyar Tudományos Színház. Vasárnap délután fél 3 órakor: *A Vas*. Mérsékelt helyárákkal. Délután fél 5 és fél 8 órakor: *Spanyolország*. Rendes helyárákkal. Hétfőn: *Spanyolország*. Kedden: *Spanyolország*. Szerdán: *Transvaal*. *A vas*. *A föld regénye*. Csütörtökön: *Spanyolország*. Pénteken: *Spanyolország*. Szombaton: *Spanyolország*.

A Telefon Hirmondó vasárnapja. A Telefon Hirmondó vasárnapi programja ma is ugyanaz lesz, mint az előzőké. Délután színi, este pedig a Magyar Királyi Operaház előadását közvetíti a Hirmondó, az alkalommal *Bizet Carmen*jét. Az operai előadás után, ha valami igen érdekes hírt kap a szerkesztőség, ugy azt felolvastatja, különben pedig éjféli 11 óráig katonai-és cigányzene lesz hallható a kagylókör keresztül. Minden felvonásközvet vagy zeneszámot riadójjel jel adja tudtára az előfizetőknek a Telefon Hirmondó.

MŰVÉSZET.

□ **Próbakiállítás a Műcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat igazgatósága február hó 22-ikén tartott üléséből kifolyólag átiratot intézett a párisi kiállítás magyar királyi kormánybiztosságához, amelyben beleegyezését kéri ahhoz, hogy a festészeti jury által a párisi kiállítás magyar festészeti osztálya számára kiválasztott művekből a Műcsarnok egyik termében, a március 3-ikán megnyitandó *Nemes*-kiállítással egyidejűleg próbakiállítást rendezhessen s azt egy a művészeknek, mint a sajtónak és a közönségnek is bemutatthassa.

FARSANG.

□ **A képviselői piknik.** Értésülésünk szerint az idén elmarad a képviselőházi piknik, mely éveken át kedvenc mulatsága volt a fővárosi előkelő társaságnak.

□ **Jelmezesztély.** A magyar tanítók kaszinójában ma este fényesen sikerült jelmezes mulatságot tartottak, amelyen nagy és előkelő közönség volt jelen. A multság fényesen sikerült, sok szép leány és asszony jelent meg csinos jelmezben s a multság vidám hangulatban hajnalig tartott.

(Az építészeti és műszaki rajzolók bálja. Fényes mulatság zajlott le ma este a Royal-teremben. Az építészeti és műszaki rajzolók bálja volt ez, amely ugy látogatottság, mint kedélyesség tekintetében a farsang legsikerültebb mulatságai közé sorozható. A mulatság élén érely: Ullmann Gyula tőzse-tanácsos állott, aki a bizottság többi tagjaival egyetemben nagy buzgóságot fejtett ki a cél sikere érdekében. A bálányokat az előcsarnokban Balogh Károly zenekara fozadta a Rákóczi-indulóval. A terem egészen megtelt a táncos párokkal, akik jó kedvben mulattak hajnalig. A négyeseket 240 pár táncolta. A rendezőség a hölgyeket díszes táncosokkal lepte meg. Jelen voltak:

Asszonyok: Wielheinné, Szegezky Józsefné, Hegyes Józsefné, Weiner Henrikné, Sárvay Árpádné, Fenyő Simonné, Samecz Jánosné, Schvarzné, Lindenberger Ákosné, Roman Kálmáné, Rentz Jánosné, Wiselbach Lipótné, Rosenberg Béláné, Schvartz Mórné, Bleier Adolfné, özv. Gábori Mihályné, Höfler Benedekné, Ernst Hermanné, Molnár Gyuláné, Leichtmann Adolfné, Szántó Adolfné, Füst Dávidné, Gross Mártonné, Friedmann Albertné, Bruckner Albertné, Horváth Béláné, Mészáros Jánosné, Beck Lajosné, Schumi Károlyné, Wollmuth Gusztávné, Glaz Gézáné, Jonezskó Pálné (Szt.-Márton), Stermann Mórné, Reich Ignacné, Kinske Adolfné, Populinsky Miksáné, Kohn Lajosné, Reiter Lajosné, Spinner Jakabné, Medier Jánosné, Wittenberger Józsefné, Köller Józsefné, Berkovics Lajosné, Szegő mérnökne, Kohn Simonné, Varnay Fülöpne, Giacomo Ferencné, Königsberger Lajosné, Pazmányi Károlyné, Malomszky Józsefné, Wertheim Józsefné, Weidlich Ilésné, Kerényi Samuné, Radó Lipótné, Rosenberg Edéné, Talinkár Györgyné, Ördösi Gyuláné, Königsthal Gy.-né, Sinaberger Béláné, Stréber Jánosné, Poros Istvánné, Heller Ferencné, Tuschman Antalné, Bergman Edéné, Törzs Adolfné, Langweil Bernátné, Lázár Gyuláné (Kispest), Tauszky Miksáné, Fränkel Sándorné, Strasser Miksáné, Pfeiffer Károlyné, Gambolyay Istvánné, Fogel Emilné, Altmann Lipótné, Boda Jenőné, Klein Sámuelné, dr. Szénássy Jánosné, Pader Nándorné, Dudas Mihályné, Strasser Arminné, Heksch Mihályné, Weinmanné, Hauer Ferencné, Gans Arminné, Reichmann Manóné, Ausch Salamonné, Wagner Bernátné, Blau Józsefné, Dirich Janosné, Kómvics Edéné, Loffer Ignacné, Halle Oszvádné, Löw Mórné, Königsthal Imréné, Dormann Arminné, Englert Károlyné, özv. Müller Józsefné, Lányi Bernátné, Koláton Ferencné, Forster Ferencné, Popper Ilésné, Altmann Ignacné, Eder Gezáné, Roth Manóné, Höllmann Károlyné, Herkely István B.-Csaba, Ifj. Schaller Jánosné, Lusztig Mórné, Schwarz Józsefné, Kisten János, Farkas Ferencné, özv. Aubert Péterné, Boskovits Simon, Elber Sándorné, Szeidler Józsefné, Krieger Mihályné, Fischer Sámuelné, Radváncz Jackné, Breitsa Pálné, Boskovits Béláné, Souffert Józsefné (B.-Gyula), Maravets Istvánné, Heintzmann Agostonné, Hala Vilmosné, dr. Himmler Izsóné, Schvartz Antalné, Scholz Arminné, Tropp Mórné, Heidecker Sándorné, Löwinger Ilésné, Kirschbaum Gusztávné, Paschka Lipótné, Fodor Józsefné, Lang Józsefné, Billon Baintné, Weisz Somané, Klink Jánosné, Grünwald Mórné, Galandauer Béláné, Krausz Mórné, Horváth Edéné, özv. Gyulai Agoston, Justin Sándorné, Vajda Mártonné,

Lányok: Sinayberger Ilonka, Stieber Vilma, Paklosch Pepike (Ujvidék), Frischmann Lea, Frischmann Ilonka, Törzs Antonia, Langweil Malvin, Lázár Regina (Kispest), Schwarz Jenőke, Cséhary Irénke, Tauszky Gizella és Cecília, Stauber Rózi (Szolnok), Pfeiffer Irénke, Lux Frida, Lux Ella, Gambolyay Etelka, Kalhanek Irma, Altmann Ilonka, Klein Margitka, Szénássy Pepus, Guder Zsenike, Szénássy Ilonka, Dudas Gita, Strasser Bertuska, Weinmann Mariska és Ilonka, Hauer Margit, Ganz Herminka, Ausch Rizuska, Wagner Franciska, Blau Kornélia, Fozl Janka és Irén (Kis-Tét), Joneksu Lujza (Rakos-Szent-Mihály), Flesch Irén, Raon Eugenia és Berta, Ginzler Lina, Popolánszky Mariska, Kohn Irénke, Reider Lipótné, Spinner Cilda és Sarolta, Wiffenberger Jolanka, Berkovits Zsenike, Kohn Sarolta és Róza, Giacomo Valéria, Varnay Ida, Gross Hermin, Fodor Irén, Szántó Jenőke, Füst Ilonka, Weiss Terina, Kádár Klára, Bruckner Joán, Mészáros Anna, Horváth Iduska, Anthoffer Margit, Bindhoffer Janka, Sumy Józsa, Wolmuth Irén, Wolmuth Nelly, Glaz Etelka, Molnár Ilonka, Oriold-Tronba Emma és Eliz, Wilhelm Szidónia, Szelezky Boriska, Potragyai Ella, Haus Henrike, Sternthal Berta, Hegyes Józsa, Weiner Hermina, Krausz Rózsika, Schneider Leopoldina, Csesztes Jusztin, Ráday Annuska, R. J. Mariska, Sarvay Ilonka, Weiss Malvin és Paula, Sommer Malvin, Samler Gizella, Lindenberger Zsenike és Katalin, Weiss Ilonka, Wieselbach Dorottya, Réthy Hedvig, Eszti és Kornél, Deutsch Regina, Gáborcy Mariska, Schwart Irma, Löffler Emma, Ernst Hermin, Urbanetz Maria, Gross Emma, Szuoza Emmuska, Jankovics Irén, Malomszky Vilma, Wertheim Gizella, Weidlich Irma és Terez, Markovits Ada, Schollan Emilia, Krusin Gizella, Hille Alvin és Zsófia, Repold Annuska (B.-Gyula), Kállay Gizella és Hermina, Har Ella, Dormann Eszti, Engler Annus, Krumsnik Margit, Müller Rózsika és Juliska, Lányi Frida, Berger Fritzi (Moson), Schwartz Blanka, Popper Zsófia, Kovats Malvin, Altmann Lenke és Kornelia, Scourffert Mariska (B.-Gyula), Eder Stehke és Margit, Ferenczy Erzi (Köszvár), Lusztig Berta és Sarika, Schwartz Irén, Schweiger Jusztin, Boskovits Szidónia, Huppert Leonóra, Fleischmann Rózsika, Fisoner Janka, Feider Etelka, Havas Elza, Baeter Hermin, Meisok Piroksa, Singer nővérek, Boskovits Annuska, Heinzmann Mariska, Bergler Mitzi és Irma, Kozma Szidónia, Schultz Zsófia,

Löwinger Stefania, Gabavy Ludmilla, Lang nővérek, Kramer Gizella és Paula, Lilon Rozina, Grünwald Piroksa, Raber Linka és Szidike, Kubisch Ilonka és Margit, Müller Gizike, Jusztusz Gizella, Onmüller Aranka.

A doktor-bál.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 24.

Ma este zajlott le a doktor-bál a fővárosi Vigadó összes termeiben. Nagy előkészületeket tett a rendezőség arra nézve, hogy a mulatság minél fényesebb legyen és nem hiába, mert — bár a király megjelenése elmaradt — a doktor-bál mégis minden tekintetben koronája volt az idei farsangnak.

Ugy volt, hogy a király is megjelenik a doktor-bálon. A rendezőség egészen ma délig biztosra is vette a királylátogatást, de midőn ma délben tisztelget: Széll Kálmán miniszterelnökkel a bizottság, a miniszterelnök kijelentette, hogy ő felsége közbejött akadályok miatt — legőszintűbb sajnálatára — nem mehet a bálra.

Pedig kész volt minden a felség fogadására. Diszruhás fővárosi szolgák, felékesített lépcsőház, díszbe öltözött rendezőség. A pompa, a fény azonban nem veszett kárba, mert a doktor-bálnak előkelő, díszes közönsége volt.

Ott volt az egész kormány *Darányi és Wlassica* miniszterek kivételével. Ott volt herceg *Lichtenstein* főudvarmester, gróf *Paar* Ede főhadsegéd, gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, gróf *Szapáry* Gyula, báró *Bohus* Frigyes, gróf *Széchenyi* Béla, gróf *Vigyázó* Ferenc, gróf *Csáky* Albin, gróf *Hadi* Béla, gróf *Bánffy* György, gróf *Wickenburg*, *Márk*, gróf *Zichy* Aladár, gróf *Degenfeld* Irma, gróf *Kuen-Hédervary* Károly, gróf *Tisza* István, báró *Üchtritz* Zsigmond, *Márkus* József, *Halmos* János stb.

A terem kinézése valóságos pazar volt. Annyi magasrangú katonatisztet, érdemreides előkelőséget ritkán látni együtt egy mulatságon, mint a doktor-bálon és ha hozzáveszünk még a szép asszonyok és leányok egész seregét, bizárat elmondhatjuk, hogy pompás mulatság volt a doktorok bálja.

A rendezőség élén *Nekám* Lajos, *Kéty* Károly, dr. *Lichtenberg* Kornél és dr. *Nagy* Albert állottak és az ő munkájuknak az eredménye volt a nagy siker. A zenét *Radics* Béla kiténő bandája és a honvédeknek szolgáltatta. Fel tizkor zendítette rá *Radics* Béla az első csárdást:

Hallod-e te Katka, Katka
Kell-e doktor, patika? ...

És ettől fogva — bár nagy nehezen a jelenlevők sokasága miatt — megindult a tánc s tartott jó hangulatban egészen hajnalig. Dr. *Doktor* Károly szép doktor-csárdást komponált a bálra. Jelen voltak:

Háziaszonyok: Ajtay Sándorné, Gróf *Andrássy* Aladárné, gróf *Apponyi* Lajosné, báró *Bánffy* Györgyné, Beretvács Endréné, *Berkovics* Elemérné, *Bischoff* Arturné, báró *Born* Frigyesné, *Dollinger* Gyuláné, *Egger* Gyuláné, *Elischer* Gyuláné, idős *Glass* Izoré, *Hegedűs* Sándorné, özv. *Heinrich* Károlyné, *Hirsch* Jakabné, gróf *Hugonay* Béláné, gróf *Károlyi* Istvánné, gróf *Károlyi* Viktorné, es. *Kéty* Károlyné, *Klug* Nándorné, t. *Korányi* Frigyesné, *Lichtenberg* Kornélné, sz. *Navrátil* Imréné, *Neumann* Arminné, ögróf *Pallavicini* Edéné, *Palotai* Rezsóné, *Purjesz* Zsigmondné, báró *Radvánszky* Gezáné, *Réczy* Imréné, özv. *Saxlehner* Andrasné, *Schwarz* Gusztávné, b. *Schwarz* Ottóné, gróf *Szapáry* Pálné, gróf *Széchenyi* Imréné, sz. *Széll* Kálmáné, *Ugron* Ákosné, gróf *Zichy* Aladárné, ifj. *Zichy* Jánosné, gróf *Zichy* Nándorné, gróf *Zselinsky* Róbertné.

Asszonyok: *Adler* Zsigmondné, *Ángyán* E.-né, *Altstädter* L.-né, ifj. *Ajtay* Sándorné, *Alapi* H.-né, *Benediku* J.-né, *Behr* D.-né, *Baumgarten* Samuné, *Blaskovich* K.-né, *Bulyovszky* Aladárné, *Böhm* Samuné, özv. *Bartai* Lajosné, br. *Orczy* Gyuláné, *Bende* Gyuláné, *Boonkor* Károlyné, *B. cho* Istvánné, *Csap* M.-né, *Csabai* Béláné, *Donát* Gyuláné, *Drucker* V.-né, *Dósa* K.-né, *Dautson* E.-né, *Demjanovics* Emilné, *Dollinger* Gyuláné, dr. *Deutsch* Ignacné, dr. *Donát* Gyuláné, *Devecsis* N.-né, *Draskóczy* Miklósné, *Déri* Károlyné, *Erdey* J.-né, *Engl* Gusztávné, *Erenyi* Jenőné, *Engl* Emilia, *Finály* Hugóné, *Freund* Arturné, dr. *Feuer* Imréné, *Fónai* Józsefné, *Genercsis* Antalné, id. *Glass* J.-né, *Geró* K.-né, *Galli* V.-né, *Gunot* Józsefné, *Gerbeaud* E.-né, *Gyafás* D.-né, dr. *Gmelio* Ottóné, *Grünwald* Jakabné, özv. *Gebhard* Károlyné, *Grünwald* Jakabné, özv. *Giergl* Imréné, br. *Geröczy* K.-né, *Garái* Benőné, *Hajós* L.-né, *Herczi* Mórné, *Hunmer* M.-né, *Hasenföld* M.-né, *Hercz* J.-né, *Holló* Jenőné, dr. *Hernádi* Mórné, dr. *Hoffmann* Kornélné, *Hörsinger* Zsigmondné, *Hajós* Lajosné, *Holly* Jenőné, *Hobdonne* S.-né, *Harangi* M.-né, *Herwarth* Józsefné, özv. *Harti* Alajosné, *Hajnik* Imréné, *Janoviczkyné*, *Josipovics* Gezáné, dr. *Jung* Gyuláné, *Jahianszky* S.-né, *Jenei* Gezáné, *Koorig* G.-né, *Kraus* F.-né, *Kugler*, *Krspuca* Gezáne, *Kriszt* J.-né, *Kresz* Gezáne, *Kausér* Józsefné, *Kluny* Ottóné, özv. *Kovrik* Gyuláné, *Kapdebo* M.-né, *Kovacs* Gyuláné, gróf *Klebersberg* Kunoé, *Krakauer* Istvánné, *Lichten-*

berg C.-né, *Lotz* K.-né, *Liptay* S.-né, *Lilbach* G.-né, *Lindenbaum* M.-né, *Lumniczer* Józsefné, *Lam* Hilbert E.-né, *Matrai* G.-né, *Mindenlein* Gyuláné, *Martinyovszky* Jánosné, *Mango* dne, *Miler* G.-né, *Maackási* D.-né, *Martai* Lipótné, *Mihályovics* Miklósné, *Mállos* Györgyné, *Mártonfiné*, dr. *Bieber* Lászlóné, *Bischoff* Arthurné, dr. *Boden* Károlyné, *Dolecskó* Mihályné, *Eppinger* Lajosné, *Beck* Rezsóné, dr. *Popper* Mórné, *Hadzi* Kamillné, *Habstammer* báróné, *királdi* Herz Zsigmondné, özv. *Herich* Károlyné, *Hodoli* Elekné, *Kunossy* Frigyesné, gróf *Károlyi* Lászlóné, *Kende* Elemérné, *Kulinka* Gyuláné, ifjabb *Leგრády* Béláné, *Lederer* Károlyné, *Lefebvre* Ágostonné, *Mamusa* Józsefné, *Mooskonvi* Gyuláné, *Madocsnányi* Gyuláné, *Orczy* Dezsóné, *Preis* Gusztávné, *Palotai* Ödönné, *Poják* Bélané, *Pulsky* Agostonné, dr. *Lumniczer* Józsefné, *Girgl* Fröhlich Irma, *Nagel* Ignacné, *Palotay* K.-né, *Popper* N.-né, özv. *Palentné*, *Politzer* Gusztávné, *Pajor* Sándorné, *Palócz* Imréné, *Robeim* T.-né, *Ráth* Péterné, *Rakosi* Béláné, *Rác* F.-né, *Riedl* J.-né, *Padovec* Eduardné, *Pienler* Istvánné, dr. *Rosenberg* Gyuláné, *Roope* Ödönné, *Révész* Izorné, *Scherthoss* grófné, dr. *Szente* Gyuláné, *Rózsaffi* Emilné, *Schlauoch* Gezáné, *Spitzer* Mórné, *Strasser* Mórné, *Suranyi* Józsefné, *Stern* Mórné, *Schwartz* Ferencné, *Szigethy* Józsefné, *Salgó* Arminné, *Szili* Józsefné, *Szöke* Edéné, *Szénássy* Edéné, *Strasser* Alfrédné, *Temesváry* Rezsóné, *Telkesy* Jánosné, *Thoma* Józsefné, *Taufer* Károlyné, *Telkesy* Imréné, *Tomas* Mihályné, *Zimmermann* Ödönné, *Zigler* Arminné, *Véres* Károlyné, *Vajda* Józsefné, *Weisz* Bertoldné, *Wohl* Ottóné, *Vajda* Ferencné, *Wagner* Béláné, *Wagner* Józsefné, dr. *Weisz* Edéné, *Quantzer* Ernőné.

Lányok: *Amon* Margit, *Ajtai* R. Margit és *Sári*, *Beszédes* Irén, *Bulyovszky* Lilla, *Böhm* Kornélia, *Bartfay* Margit, *Blaskovich* Bella, *Blaskovics* Olga, *Berzeviczy* E., *Bende* Edit, *Bochok* Edit, *Berzeviczy* J., *Csiky* Irén, *Dollinger* Aliea, *Dóza* Kornélia, *Apponyi* Terez grófné, *Apponyi* Adél grófné, *Rüben* Mici, báró *Born* Ella, *Dolecsko* Margit, *Gregersen* Sarolta, *Ilona* és *Margit*, *Hegedűs* Rózsika, *Dombi* Rózsika, *Devecsis* Eliza, *Deutsch* Sarika, *Peyer* Erzsike, *Grünwald* Olga, *Gundel* Margit, *Gebhard* Erzsike, *Gerbeau* Marcella és *Gabriella*, *Genercsis* Klótild, *Gaal* Melánia, *Garay* Margit, *Hummer* Olga, *Harangi* Erzi, *Herczka* Eliza, *Heuffel* Olga, *Hajnik* Mariska és *Erzsike*, *Kresz* Lóri és *Eliza*, *Kausér* Vilma, *Klug* Jolán (Igló), *Kugler* Róza, *Kadabot*, *Mariska*, *Kronon* Mariska és *Viktória*, *Kelli* Anna, *Klug* Jolán, *Koch* Berta, *Hadzi* Kamilla, *Jánoki* Margit, *Karsai* Olga és *Irén*, *Kende* Aliz, *Kommer* Antónia, *Lefebvre* Marianne, *Mambir* Mariska, *Mamusch* Irén, *Töszegi* Freund Matild, *Töszegi* Freund Regina, *Bichter* Olga, *Turkovich* Eliza, *Lisbach* Olga, *Lotz* Kornélia, *Lyon* Erzsébet, *Mindenlein* Alice, *Milassin* Sárka, *Mártonffy* Etelka, *Nadasdy* Valéria, *Neugebauer* Margit, *Pasten* Edit, *Purjesz* Olga, *Patrik* Ágnes, *Petrás*-*Kammerer* Eliza, *Robeim* Ilonka, *Ráth* Ilonka, *Reich* Irén, *Rottensteiner* Ella, *Szich* Kamilla, *Schermann* Vilma és *Etelka*, *Spitzer* Anna, *Strasser* Katinka, *Sváb* Berta, *Szigethy* Sarolta, *Stahl* Paula, *Szöke* Irma, *Taufer* Ilona, *Telkesy* Margit, *Taus* Katka, *Vanosó* Irén, *Vertessy* Adrien, *Weisz* Rózsika, *Zimmermann* Eliza.

SPORT.

Vívó-est. Az *Arlov-Vívókлуб* tegnap este sajtó helyiségében egyesítette a fővárosi vívói világ számos kiténőséget. A Magyar Athletikai Klub, a Wesselenyi Vívókлуб és a Fővárosi Vívókлуб kiváló vívói mérköztek a szakértő közönség nagy tetszése mellett a vendéglátó klub erős vívói gárdájával. A változatos vívói képet nyújtó viadalokat *Rákossy* Gyula vívómester vezette. Kiválóan tetszetek az *Arlov-Vívókлуб* tagjai közül dr. *Haberfeld* Marcel, *Kimnoch* László, *Vásárhelyi* Zoltán főhadnagy, dr. *Nagy* Béla, *Hollósy* Jenő, *Szós* esondőrfőhadnagy; a Magyar Athletikai Klub tagjai közül dr. *Portelek* László, *Halbich* József, *Farkas* László, *Orbán* Pál főhadnagy, a Wesselenyi-Vívókлуб részéről *Krenovsz* Géza, *Akkay* Alajos, a Fővárosi Vívókлуб részéről *Palmay* Andor. A vívástársaságcsora követte.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Egy albiró büne.** Ószbeesavarodott, tisztelget gercesztő, öreg aljárásbiró aitt ma vádoltként a királyi Kuria fejelelmi tanácsa előtt. *Bodó* Györgynek hivják a avval vádolják, hogy egy rágalmazási ügyben harminc forint pénzbüntetésre ítélte a vadlottat. A panaszos az ítéletbotalat után megjegyezte, hogy a rágalmazásért fogházbüntetést is ki kell szabni a törvény szerint, mire az albiró előbb hozott ítéletét rögtön hatályon kívül helyezte és panaszoltat nyolc napig fogháza ítélte. A vadlott most már a debreceni tablahoz telebbezett, amely a büntetést öt napra szállította le; de mivel az aljárásbiró ítéletkezésénél szabálytalanságot látott fennforogni, fejelelmi eljárást indított ellene és ebből kitolyólag rosszalásra ítélte. A királyi Kuria, dr. *Katona* Béla koronaügyész-helyettes vádbeszédének és az öreg albiró megnató védőbeszédének meghallgatása után *Bodó* Györgyöt felmentette a vád és következményei alól.

§§ **A sz bosszua.** A lugosi esküdtbírószék három napig tárgyalás után érdekes bünyüben ítélezett. *Spitzer* Mór tizennyolc éves fia'at ember Remetelunka községben rálótt *Milán* körjegyzőre és életveszélye-

sen megsebezte. A tárgyalás folyamán azzal védekezett, hogy a körjegyző adóhátralék miatt folyton üldözte apját, végre árverést is kitűzött ellene és összes ingóságait potom áron eladatta, sőt földbirtokából is kiugrasztotta oly cöliból, hogy a maga részére megszeresse. Elkeseredve látta, hogy atya tőkre ment és ezért követte el tettét. A körjegyző azt vallotta, hogy a kíméletlen adóbehajtásra szigorú utasítást kapott. Vallomását azonban *Talajdy* Zoltán szolgabíró megcáfolta azzal, hogy a jegyző mindent megtehet a népert, ha érdekeit valóban szívén hordja. A bíróság enyhítő körülmények figyelembe vételével csak két évi fogházra ítélte a vádlottat.

88 Felmentés. *Strelinger* Sámuel fővárosi kereskedőt azzal vádolta *Weisz* Zsigmond szatócs és a felesége, hogy velük uszorálgyűlöletet költött. A budapesti büntető törvényszék kétnapi végtérgezés után *Strelinger* Sámuel felmentette a vád alól. A felmentő ítélet ellen az ügyész fellebbezett. A királyi ítélőtábla *Tolnay* Antal bíró előadása alapján ma tárgyalta ezt az ügyet s *helybenhagyta* a törvényszék felmentő ítéletét.

Legujabb.

A háború.

London, február 24.

Buller tábornok jelenti, hogy a 20-iki harcban a 6 részéről 3 tiszt elesett és 14 megsebesült. A sebesültek közt van *Wynne* tábornok is. *Buller* hozzászólásai jelentéséhez, hogy e pillanatban nem küldhet további kimutatást a veszteségekről. A harc folyik. *Roberts* tábornok jelenti, hogy *Kippkral* mellett e hó 18-án 3 tiszt és 25 katoná sebesült meg. (Reuter.)

London, február 24.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából mai kelettel: A burók *Ladysmith* melletti táborából érkezett távirat szerint az angol csapatok e hó 22-ikén átkeltek a Tugelán és megtámadták a hermeloit és middleburgi zászlóaljukat, de heves harc után vissza kellett vonulniuk. A támadást másnap reggel megújították, de újból súlyos veszteségekkel visszautították őket.

TÁVIRATOK.

Bécs, február 24. — O felsego az urakhaza tagjairá nevezte ki gróf *Latour* és gróf *Bylandt-Rheydt* volt minisztereket, *Menger* Károly egyetemi tanárt, *Sebor* nagyparost, dr. *Bilinski* bankormányzót és dr. *Plenert*, a legfőbb számszék elnökét.

Bécs, február 24. A tartománygyűlés második és harmadik olvasásban elfogadta a Bécs község választási rendjéről szóló törvényjavaslatot a tartományi bizottság szövegében és az összes módosítványokat elvetette, mire a tartományi marsall a tartománygyűlést elnapolta.

Nápoly, február 24. Az egylovas bérkoesisok ma reggel óta sztrájkolnak. A községi adók leszállítását követelik és tiltakoznak a lóvasut és az automobil konkurrenciája ellen.

Viktória királynő utazása.

Darmstadt, február 24. Itt semmit sem tudnak arról, hogy most *Viktória* királynő a német császári párral Darmstadtban találkozik fog. A nagyhercegi pár ez idő szerint Olaszországban van, ahonnan csak május végén tér vissza.

A lengyel klub határozata.

Bécs, február 24. A lengyel klub bizalmas politikai tárgyalás után egyhangulag oly határozatot fogadott el, amely bizalmat fejez ki a kormány iránt. A lengyel klub elítéli az obstrukciót, mint a valódi parlamentarizmus elveivel összeegyeztethetlent és a cseh-német nyelvviszály igazságos megoldását és egészséges normális parlamenti viszonyok visszaállítását kívánja.

Az ülés folyamán *Byk* képviselő meginterpellálta *Pientak* minisztert a felicianus zárdába menekült kiskoru *Araten* *Michaelina* ügyében.

Pientak azt válaszolta, hogy ennek a leánynak a megkereszteléséről szó sincs, hiszen még 14 éves sem mult. A rendőrség most is kutatja a leány jelenlegi tartózkodási helyét.

Az olasz szükségrendeletek.

Róma, február 24. A kamara megkezdi a szükségrendeletek tárgyalását.

Barzilai a szélbal részéről felveti az előzetes kérdést.

Rudini sajnálattal kénytelen kijelenteni, hogy a szükségrendelet ellen fog szavazni. Különben nem tartja szükségesnek az előzetes kérdés felett való szavazást.

Fellou miniszterelnök kijelenti, hogy a kor-

mánynak az előzetes kérdéssel szemben határozottan fel kell vetnie a bizalomkérdést.

Barzilai kijelenti, hogy mivel *Pelloux* miniszterelnök felvetette a bizalmi kérdést és a szélbal nem akarja a kormány taktikáját támogatni, visszavonja az előzetes kérdést. (Tartós mozgás. Lárna és derültség.)

Pantano a szélbal nevében halasztási indítványt ad be. Erre a vitát kedre halasztották el.

Németország Párisban.

Berlin, február 24. A bíróadalomgyűlés a belügyi költségvetést tárgyalta második olvasásban. A párisi világiállásban való részvételre kért 1,000,000 márká költségnél a kiállítás biztosa, *Richter* titkos tanácsos azt mondja, hogy a kiállítás megnyitásának elhalasztásáról szóló hírek alaptalanok. Csak a hadsereg és a haditengerészet pavillonjai és a villamosági kiállítás fognak több baleset következtében csak május közepe táján megnyitni.

Rösche kifogásolja, hogy a német szarvasmarhát 10 napos vesztegzárnak akarják alávetni Franciaországban.

Rehter titkos tanácsos azt válaszolja, hogy a mezőgazdaságra nem lehet többet fordítani, mint amennyit a francia részről kijelölt hely megenged. A mezőgazdasági kiállítás szép sikerrel keesgett. A lókiállítás kijelentették, hogy a szubvenció nagyobb, mint a mennyit reméltek. Oroszország, Amerika és Ausztria-Magyarország mezőgazdasági termékei egyszerűen ki vannak zárva a kiállításból, csak Svájcnak és Németországnak van tíz napos vesztegzár.

A tételt erre megszavazták és azután elintézték a belügyi költségvetés hátralevő részét is.

Francia katonák a gyarmatokon.

Páris, február 24. (Képviselőház.) *Lerisset* a madagaskári helyőrség megerősítése tárgyában interpellált. A szónok helyesli ugyan az erősbítések odaküldését, de megróvja a kormányt, mert fiatal francia katonákat küldött oda, akik nem képesek a fáradalomnak és a klímának ellentállani, ahelyett hogy senegáli vagy szudáni katonákat küldött volna oda.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök azt válaszolja, hogy a kormánynak alkalmazkodnia kell a szükséghez. Ha a képviselőház a dolog késleltetését követelné, a kormány nem vállalhatná el a felelősséget a késedelemért. (Tetszés és mozgás.)

Pourquery napirendet indítványoz, mely szerint a Ház azt a bizalmat fejezi ki, hogy a kormány tisztelni fogja a francia csapatoknak a gyarmatokban való felhasználásáról szóló 1893-iki törvényt. A miniszterelnök hozzájárul ehhez a napirendhez, melynek elsőbbségét 285 szavazattal 219 ellenében megszavazták.

Az Orion betegel.

Triest, február 24. A *Lloyd Orion* nevű gőzöse ma reggel Braziliából ideérkezett. Utközben a hajó harmadik gépése sárgalázban megbetegedett, amiért is Rio de Janeiróban kórházba vitték. Azonkívül ugyancsak sárgalázban megbetegedett egy fűtő, aki bele is halt a betegségbe. Holttestét holmijával együtt a tengerbe vetették. A hajó első hadnagya is megbetegedett, de február 4-ig felgyógyult. E megbetegedések miatt az egészségügyi bizottság elhatározta, hogy a hajót *San-Bartholomeóban* hét napig vesztegzár alatt tartja.

A bányamunkások sztrájkja.

Bécs, február 24. A cseh- és morvaországi sztrájkterületen a helyzet változatlan. Falkenauban tegnap kilenc négytől volt, amelyen azt határozták, hogy a sztrájkot folytatják s a parlament támogatását kéri.

Brünn, február 24. A rossziti kerületben a bányász-sztrájk helyzete a mai éjzeli műszakban következőleg alakult. Munkába állott: A Gyula-aknában 240 munkás közül 41, a Ferdinánd-aknában 275 közül 4 és a Franciska-aknában 110 közül 4, összesen tehát 49 munkás dolgozott, vagyis tízzel több, mint tegnap. A másik két aknában rendszeren folyik a munka.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, február 24. Az osztrák *Länderbank* 1899. évi tiszta nyeresége az előző évről való nyereség-átvitellel együtt 3,575,735 forintot tesz. A közgyűlés március 28-ikán lesz.

Bécs, február 24. Az alsó-ausztriai leszámítoló-társaság közgyűlése elhatározta, hogy a 943,672 forint tiszta nyereségből 7%-os osztalékot = 35 forintot fizet.

Berlin, február 24. (*Gabonapiac*.) Az észak-amerikai árak tetemes hanyatlása miatt lanyha az irányzat. Buza 1/4 márkával olcsóbb, ellenben rozs 1/4 márkával emelkedett. Zab változatlan. Az idő gyönyörű.

New York, február 24. (*Értéktőzsde*.) Váltó Londonra 4.83%, Váltó Berlinre 95.—. Ezüst 59.75.

New York, február 24. (*Terménytőzsde*.) (*Zárás*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.1/2 (8.1/2). Márciusra 8.83. (8.76). Májusra 8.85. (8.76). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphian 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír*: Western steam 6.15. (6.20). Robe és Brothers 6.45. (6.45). — *Tengeri irányzata* szilárd. Márciusra —. (—). Májusra 40.1/4. (40.—). Juliusra 40.1/4. (40.1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros ősz helyben 76.1/2 (76.1/2). Februárra —. (—). Márciusra 74.1/2 (74.1/2). Májusra 72.1/2 (72.1/2). Juliusra 72.1/2 (72.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 8.1/2 (8.1/2). — *Kávó*: fair Rio 7. sz. 8.1/2 (8.1/2). Márciusra 7.— (7.—). Májusra 7.10. (7.10). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor*: 3.1/2 (3.1/2). — *Ón*: 31.75. (31.75). — *Réz*: 16.25. (16.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 24. (*Terménytőzsde*.) (*Zárás*) *Buza* irányzata állandó. Februárra 64.1/2 (65.—). Májusra 66.— (66.1/4). — *Tengeri irányzata* szilárd. Májusra 35.— (34.1/2). — *Zsír*: Májusra 5.70 (5.77). Juliusra 5.82 (5.90). — *Szalonna* short clear 6.— (5.97). — *Serleskus*: Februárra —. (—). Májusra 10.50 (10.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Legjobb eredménnyel kezeltetnek

idült (krónikus) betegségek dr. *Palócz* fizikal és diétetika (természetes) gyógyítómódokra berendezett intézetében Budapest, Kerepesi-út 10. sz. Prospektus ingyen. Díjazás mérsékelt.

Csuzos, idegzsábás, köszvényes bántalmakban

szenvedők ne halasszák gyógyításukat nyárra, mert a *Szt.-Lukácsfürdőben* a Téli Kúra a legnagyobb tökélyvel van berendezve és élénk látogatottságnak örvend. Prospektus díjmentesen küld a *Szt.-Lukácsfürdő* részvénytársaság Budapeston.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asthma-, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés, korai vakág és elmezavar ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a leg súlyosabb és legrégibb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. orvostudor
rendel naponta intézetében V. Váci-körút 15. Házban kívül is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Kleinoscheeg-Elysée

kaphatók Budapeston, Károly-körút 8. szám és vidéken minden jobb üzletben, mely magvakat tart.

Hercz Fánicska

Bárta
Rosenberg Jakab
Szinye-Ujfalú
jegyesek.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapították 1842-ben.

Tízévi kölcsönös. Részvényesi sincesek. Változatlan díjtételek, utánfizetési kötelezettség nélkül.

Kivonat az 1898. évi december 31-én lezárt mérlegből: Biztosítási alap 1898. december 31-én — fr. 1,437,913,802-90 Tohermentes nyeresémi-tartalék (felesleg) . 218,853,288-50 Készpénzostalék kötvénytulajdonosoknak . 11,502,580-67 Összes bevétel . 285,008,442-64 Összes kifizetések kötvénytulajdonosoknak . 128,246,939-64 Érvényben lévő biztosítások 5,034,777,190-62

Három évi fennállás után a társaság új kötvényei semmi este sem válhatnak teljesen érvénytelenné, rendkívüli magas összegű kölcsönre jogosítanak és egyéb kiválóan előnyös kedvezményeket nyújtanak.

Díjtáblázatokkal és felvilágosításokkal szolgál a **Magyarországi Vezérgazdaság Budapest, IV., Károly-körút 26.**

Tekintélyes képviselők alkalmazást nyernék.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

MÓKA BÁCSI MÉSÉI.

Az arasz ember.

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is tul volt, volt egyszer egy király, annak volt egy egyetlen leánya. Mikor ez a lány husz esztendőssé lett, a király fölütette maga mellé a hintóra s elvitte mindenfelé az országban, hogy mutogassa, milyen gyönyörű egy teremtes.

Már az igaz, hogy volt is rajta mit nézni, mert szebbet még a piktor se festhetett. Nézte is mindenki, még a szájuk is tátva maradt a nagy nézésben, csak hogy amint legjavában nézték, egyszerre, honnan, honnan nem, eléugrott egy arasz ember. Arasz volt az ember, száz rőf a szakállá, lekapta a királykisasszonyt a hintóról, beletakargatta a nagy szakállába s egy szempillantás alatt úgy eltűnt vele, mintha a föld nyelte volna el.

No, gondolhatjátok, mekkora bubánat költözött szegény királynak a szívébe! Kidoboltatta az egész országban, hogy aki visszaszerzi a leányt, annak adja feleségnek, ráadásul meg a fele királyságát.

Hej, fölkerkedett erre minden ép kéz-láb legény, mentek erre, arra, keresték itt is, ott is, de bizony sehol se találták.

Hát volt az országban egy szegény ember, annak volt egy mihaszna fia, az egész nap a kukóban heverészett, nem dolgozott semmit se. Meghallja a nagy dobolást, kérdezi az apjától:

— Édes apám, mit dobolnak?

— Mi közöd neked hozzá, te semmiházi te? iszen te úgy se tudnád megtalálni a királykisasszonyt!

Hanem azért mégis megmondta neki, hogy mit dobolnak.

Kiugrott erre a legény a kukóból:

— De bizony, édes apám, ha senki se találta meg, majd megtalálom én!

Azzal fölterisznyázott, elbucuzott az apjától és mindjárt utnak is indult.

Ment, mendegélt, utoljára beért egy erdőbe. Itt meglát egy farkast, amint egy veremben kinlódik.

— Jaj, te legény, azt mondja neki a farkas, segíts ki innét, meghálálom.

Jól van, kisegítette a legény s a farkas azt mondta neki:

— Tépj ki a hátamból három szál szőrt, tedd el jól, aztán ha szükséged lesz rám, csak vedd elő, mindjárt ott leszek melletted.

Hát eltette a legény és tovább ment. Megy, mendegél, egyszerre csak meglát a földön egy lészket s a fészek mellett három kis sas madarat, amint ott keservesen sipákolnak.

A legény szépen megigazította a fészket, beletette a három kis sasmadart s tovább akart menni. Egyszerre csak megzugott a levegő, oda-

röpült egy mennykő nagy sasmadár és azt mondta neki:

— No, te legény, köszönöm, amit a fiaim-mal tettél, de meg is hálálom. Tépj ki a szárnyamból egy tollat, aztán tedd el. Ha szükséged lesz rám, vedd elő, mindjárt ott termek melletted.

Jól van, eltette a legény a sastollat is és tovább ment. Ment, mendegélt, egyszerre csak odaért egy túskebokorhoz, abban a bokorban egy szegény fecske vergődött, nem tudott belőle kijönni.

Megsajnálta a legény, szétvette a túskebokort és kiszabadította a fecskét.

— No te legény, azt mondta a fecske, jótét helyett jót várj. Ha szükséged lesz rám, csak azt mondd:

Röpülj ide mellém,
Túskebokros fecském!

s én mindjárt ott termek melletted.

Jól van, megint tovább ment a legény. Megy, mendegél, egyszerre csak meglát egy pocolyát, abban egy kis aranyhal vergődik.

— Ejnye, te kis aranyhal, hogy kerültél te ebbe a pocolyába? Iszen itt mindjárt véged lesz!

— De végem ám, te jó legény, ha nem segítesz rajtam. Ide nem messze egy folyó, végy ki hamar ebből a pocolyából, aztán vigyél oda, ereszsz bele.

A legény nem sokáig gondolkodott, hanem hamar kikapta a kis aranyhal a pocolyából, odavitte a folyóhoz és beleseresztette.

— Köszönöm, hogy megmentetted az életemet, de meg is hálálom. Ha bajba kerülsz, csak azt mondd:

Nagy a baj, nagy a baj,
Segíts rajtam, aranyhal!

s én mindjárt ott termek melletted.

Jól van, ment a legény tovább. Ment, mendegélt, utoljára kiért a rengeteg erdőből. Az erdő szélén volt egy nagy kőszikla s a kőszikla tetején egy öreg-öreg ember akkorákat sóhajtozott, hogy egy szalmalmot el lehetett volna vele hajtani.

— Jaj, azt mondja a legény, mi baja lehet annak a szegény öreg embernek? Meg kellene nézni, hátha tudnék rajta segíteni.

Avval nagynehezen fölászott a kősziklára. — Mi a baja öregapám, hogy akkorákat sóhajtoz?

— Ne is kérdezz, édes fiam, ugyse tudsz te azon segíteni.

— De csak mondja meg, hátha tudok.

— No ha tudsz, akkor az isten is megáld, mert akkor én is segítek a te bajodon. Hát biz édes fiam, úgy nézz rám, hogy én vagyok a zöld király. Kilenvenkilenc esztendeje, hogy az arasz ember elvitte a gyémánt kastélyomat a fekete tenger hetvenhatedik szigetére, engemet pedig

— Vannak. Igen, igen. Azt hiszem és attól félek, hogy nagyon is megbíznak a vezetőikben és a vezetők utolsó szavaiban. Én faluról jövök s a falun nagyban teremnek a kétségek. Olyan kétségek, melyektől nem egyhamar menekül az ember. A dolog most is rosszul végződhetik, úgy, mint már egyszer meg is esett. Igen. Tessék elhinni, nincs kizárva.

Koldevin nagyot hörpintett a sörös pohárból.

— Én nem emlékszem, hogy valaha rosszul ment volna a dolog — mondta az ügyvéd. — Tud ön olyas valamit, amelylyel ezt bizonyíthatja, hogy a vezérek azonban hagytak volna bennünket?

— Oh igen. Elhangzottak itt olyan szavak, amelyeket nem váltottak be, szavak, melyeket elfelejték, szavak, amelyekből nyugodtan és nyíltan elpártoltak. Igen, igen. Ezt nem szabad elfelednünk... Nem szabad olyan rendületlenül biznunk a vezérekben; az ifjúságba kellene helyoznunk minden reményünket. Nem, a vezérek gyakran letörnek. Régi szabály az, hogy mikor bizonyos kort elérnek a vezérek, hirtelen megállanak, igen, sőt megfordulnak és az ellenkező párt mellett foglalnak állást. Akkor aztán az ifjúság szerepe kezdődik, az ifjúságnak kell harcba szállani ellenük s vagy el kell üzni az öregeket vagy le kell tiporni őket.

Most kinyílt az ajtó s Paulsberg lépett be. Köszönt, az ügyvéd is üdvözölte s a mellette levő székre mutatott. Paulsberg azonban a fejét rázta és így szólt:

— Nem, köszönöm. Mildet keresem. Ma egy vonást sem festett a képemen.

— Milde ott van a parkban — felelt az ügyvéd, aztán újból Koldevin felé fordult s utogva mondta:

— Látja. Ez egyike legjelesebb ifjainknak. Hogy úgy mondjam, az ifjúság vezére, a tekintély, Paulsberg Lars. Ismeri? Ha mind ilyen volna, mint ő, akkor...!

Igen, Koldevin ismerte. Tehát ez Paula-

ide láncoolt ehhez a kősziklához. Csak úgy szabadulhatok, ha valaki visszaszerzi a gyémánt koronámat.

— Hát hol a koronája?

— Jaj, édes fiam, ha én azt tudnám! De mikor nem tudom!

Gondolkodott a legény, gondolkodott, utoljára észbe jutott a farkas. Elővette a három szál szőrt és abban a szempillantásban ott termett előtte a farkas.

— No mi a baj, édes gazdám?

— Semmi egyéb, hanem meg tudnád-e mondani, merre van a zöld királynak gyémánt koronája.

Szaglálódott egy darabig a farkas, szaglálódott, utoljára azt mondta:

— Nem tudom, merre van, de azt tudom, hogy a földön nincsen.

Elővette a legény a sastollat, egyszerre nagy zugással odaröpült a sasmadár:

— Mi a baj, édes gazdám?

— Semmi egyéb, hanem meg tudnád-e mondani, merre van a zöld királynak a gyémánt koronája.

Szemlékedett egy darabig a sasmadár, szemlékedett, utoljára azt mondta:

— Nem tudom, merre van, de azt tudom, hogy se levegőben, se hegyek, se fák tetejében nincsen.

— Hát akkor csak a föld alatt, vagy a vízben lehet, azt mondta a legény.

S mindjárt rákezde:

— Nagy a baj, nagy a baj,
Segíts rajtam, aranyhal!

Abban a szempillantásban ott termett az aranyhal és azt mondta:

— Tudom, mi a baj. Ott van a zöld királynak a gyémánt koronája a tenger fenekén, majd előteremttem. Csak gyere velem.

Aztán elmentek. Mentek jó sokáig, utoljára odaérték a tenger partjára s alig hogy odaértek, a kis aranyhal mindjárt összehitta. aki csak hal volt a tengerben s mindnyájukat megkérdezte, nem látták-e a zöld királynak gyémántkoronáját. Mind azt felelték: Nem láttuk.

— Hát aztán mind itt vagytok? — kérdezte az aranyhal.

— Mind itt vagyunk, csak éppen a félszemű csuka maradt el.

— Amint ezt mondják, jön a félszemű csuka is.

— Hát te hol maradtál ennyi ideig? Mért nem jöttél mindjárt a hívó szómrá.

— Hej, azt mondja a félszemű csuka, jöttem volna én már előbb is, hanem amint usztam erre, megláttam valami fenyeset. Azt hittem, kis süllő, aztán bekaptam. Mikor bennem volt, akkor éreztem meg, hogy nem süllő, hanem a zöld királynak a gyémánt koronája, mert nagyon megfekszi a gyomromat. Hej, ha valahogy kiadhatnám!

berg! Hogy mindjárt látja az ember, hogy valami nagy ur, az emberek mind utána néznek és sutognak.

Oh igen, sok az író, elég. Igazságtalanság volna azt állítani, hogy kevesen vannak... Most is, mielőtt Thorahusból elutaztam, odajött egy. Öjen Istvánnak hívják, olvastam két könyvét. Nagyon ideges ember s arról beszélt, hogy sok új terv motoszkál a fejében, csupa olyan terv, amely az irodalom ujáteremtésére vonatkozik. Minden ruhája selyemmel van bélelve, de egyébként nagyon egyszerű ember. Az emberek kíváncsiak voltak rá, látni akarták, de ő szerényen fogadta a tömeg kíváncsiságát. Egy estét én is eltöltöttem vele; a kézelőt mind tele írta versekkel, hosszú és rövid versekkel, költeményt írt rá, költeményt prózában. Azt mondta, hogy mikor reggel felébredt, hangulatok ragadták el, de nem talált papírost, hát az ingmellére meg a manzsettáira írta a verseket. Hogy bocsássunk meg neki, van ugyan még két inge, de mindkettő szennyes már s így kénytelen volt ezt a teleírt inget felvenni. Aztán felolvasta a verseket, hangulatos dolgok voltak. Okos ember benyomását teszi.

Az ügyvéd sehogysem tudott eligazodni azon, hogy Koldevin tréfál-e, avagy komolyan beszél. Koldevin ugyanis mosolygott.

— Igen, Öjen egyike a legjelentékenyebb íróinknak — mondta, szinte iskolát teremtett már Németországban. Szó sincs róla, egészen újajta a prózája.

— Helyes. Nekem is ez a véleményem. Egy kissé gyerekes ugyan, egy kissé rendezetlen, de mindamellett...

Az ügyvéd most azt kérdezte, hogy ismeri-e Irgent?

Természetesen, Koldevin Irgent is ismerte. Hogy nem írt még valami tulságos sokat.

(Folytatás következik.)

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN.

(19)

Hogy kétségkívül igaza van. A város határozottan fejlődik, hogy most még villamos vasutat is építenek, sok utcát aszfaltoznak s hogy a legutóbbi népszámlálás nagyon kedvező számadatokat... Hogy különben furcsa dolog lehet, örökösen falun lakni. Nem? De télen csak furcsa? A nagy sötétségben meg a hóban?

Nem, nem. Szó sincs róla. Falun lenni gyönyörűség. Mindenütt az istenadta hó, mindenütt osend, vad erdők, nyulak és rókák. És fehér, tiszta, hófehér hó köröskörül. Az természetesen igaz s mindenképpen megkell engedni, hogy a nyár jóval szebb. Sokkal. Ha most haza megy, csupa nyár lesz a világ s most neki vakációja van, mert elhatározta, hogy két három hónapig vakációzik. Talán még tovább is. Azt hiszi különben, hogy ennyi idő csak elég lesz ahhoz, hogy mindent megnézzen itt a városban. Mindent, ami érdemes természetesen és mindent meghalljon. Természetesen szintén csak amit érdemes. Hogy mostanában például miféle nagy dolog történik. Például, hogy milyen a helyzet?

— A helyzet? A helyzet, — mondta az ügyvéd komolyan, — a helyzet nagyon komoly. Hogy a storthing együtt van s hogy a vezér-ferfiak kimondták már az utolsó szót. Ha a jelek nem csalnak, úgy ezuttal rövidesen végeznek a dolgokkal.

— Igen, igen. Ha ugyan a jelek nem csalnak, akkor...

— Önnek nyilván aggodalmi vannak? kérdezte az ügyvéd nevetve.

De ki is add ám! azt mondta a kis aranyhal, mert mindjárt meghalsz.

Ki is adta a csuka nagy nehezen, a legény pedig nagy örömmel vitte el a zöld királynak.

Hej, hogy megörült a zöld király, mikor meglátta a koronáját! Mindjárt a fejére tette s azt mondta: az arany király volt, felugrott a kőszikláról és azt mondta:

— No édes fiam, jótét helyett jót várj. Tudom, hogy mért indultál el. Ott van a királyoknak a lánya a fekete tenger hetvenhetedik szigetén, odavitte az arasz ember az én gyémánt kastélyomba. Nesze itt a esziam, egy huzd föl, mert ez olyan eszima, hogy ezt lépésre száz mérföldet léphetsz vele és egy esztendő alatt odaérhetsz vele az arasz ember szigetére. Ha odaérsz, a világot be ne menj ám a kastélyba, mert akkor véged van, mindjárt megöl az arasz ember. Előbb meg kell fognod a lelkét.

— Aztán hol van az arasz ember lelke?

— Hát bizony, édes fiam, ott azon a szigeten van egy rét, azon a réten legel egy bárány, a bárányban van egy kányamadár, a kányamadárban van egy légy, a légyben van az araszember lelke. Ha megkaptad a legyet, vidd el a kastélyba s ott dob a tűzbe.

Szépen megköszönte a legény a zöld király jó tanácsát, fölhuza a eszimat és indulni akart.

— Megállj, édes fiam, azt mondta a zöld király. Ha megölted az araszembert, elhozod ám ide a kastélyomat is.

— Aztán hogyan hozzam?

— Majd megmondja azt a királyleány. Most már csak indulj!

El is indult. Aztán ment, mendegélt, minden lépésre száz mérföldet lépett és szárazonvizen át egy esztendő múlva odaért a fekete tenger hetvenhetedik szigetére. Már messziről meglátta a gyémánt kastélyt, az ugy csillogott-villogott, hogy majd elvette a szemé fényét.

Nemsokára meglátta a réten a bárányt is. Meg akarta fogni, nem tudja. Hiába volt rajta a eszimája, a bárány mindig elszökött előle. Kergette már három hétig, csak ugy csurgott a víz, még se tudta megfogni. Mit csináljon? Mit csináljon?

Utóljára eszibe jutott a farkas. Elővette a három szál szőrt s egyszerre ott termett mellette.

— Ejnye, azt mondta a farkas, hát mért nem hittál már előbb?

Azzal neki a báránynak, megfogta, szétépte s amint szétépte, kiröpült belőle a kánya.

— Jaj, hát ezt hogy fogjuk meg!

Szerencséjére eszibe jutott a sas, elővette a tollát s abban a szempillantásban ott lett a sasmadár.

Ez már tudta, hogy mért híják, hamar rácsapott kányára, szétépte s amint szétépte, kiröpült belőle a légy.

— Jaj, hát ezt hogy fogjuk meg!

A sas nem foghatta meg, mert mindjárt összetépte volna.

Szerencséjére eszibe jutott a kis fecske s mondogatta:

— Röpülj ide mellém,
Tűskebokros fecském!

S alig hogy ezt mondta, ott termett a fecske. Tudta mindjárt, mért hitták, megfogta a legyet, odaadta a legénynek, ez pedig hamar belekötötte a zsebkezdőjébe s elindult vele a kastély felé.

Odaér a kastélyhoz, hát az ajtóban ott találja a királykisasszonyt.

— Jaj, azt mondja, mit akarsz te itten?

— Téged akarlak hazavinni az édesapádhoz.

— Jaj, ha az lehetne, de mikor nem lehet!

Iszen ha itt ér az arasz ember, mindjárt véged van!

— Dehogy van, itt a kezemben a lelke. Csak hamar rakj tüzet.

Megörült a királylány, tüzet rakott s mikor javában égett, jött ki az arasz ember nagy támo-lyogva:

— Jaj, valaki megfogta a lelkemet!

— De meg ám, azt mondja a legény, meg is halsz a sok goroszságodért!

Avval bedobta a legyet a tűzbe s amint a légy égett, elégett az arasz ember is, csak apora maradt.

Hej, hogy megörült a királykisasszony, nyakába borult a legénynek és azt mondta:

— Te az enyém, én a tied, ásó-kapa se választ el bennünket egymástól.

Aztán adott a legénynek egy vesszőt s azt mondta:

— Én most bemegek a kastélyba, te meg csapd meg evvel a vesszővel.

Jól van, bement a királylány a kastélyba, a legény megcsapta s abban a szempillantásban gyémántalma lett a kastélyból.

A legény a zsebébe tette, aztán indult vissza a zöld királyhoz. Mikor ideért, azt mondta neki a zöld király:

— Tedd le az almát s csapd meg a vesszővel.

A legény megcsapta s megint gyémánt kastély lett a gyémánt almából, a királylány pedig nagy vigan jött ki belőle.

— No fiam, azt mondta a zöld király, ez az én kastélyom, nekem nincs se fiam, se lányom, ezt mind neked adom, te leszel itt a király.

Avval mindjárt előállt egy hat lovas ezüsts, aranyos, gyémántos hintó s a legény hazavitte a királynak az elvesztett lányát.

No volt aztán öröm, de mekkora! Mindjárt megvolt a lakodalom, elhitták a zöld királyt meg a legény apját is és három hétig mindig ettek, ittak, mulattak.

A lakodalom után hazavitte a legény a királylányt a gyémánt kastélyba és sokáig boldogan éltek. Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Haragban.

Csapong a kedved, szépséged sugárzik,
Mosolyodból ma jut mindenkinek.
Pazar kegyed vonz, hódít, szinte kábit,
Csak irántam vagy közönyös, hideg.

Pajzán szeszélyed kiles és meg is tesz
Mindent, mi nekem eshetik zóron.
De olykor lopva mégis rám tekintesz;
Szeretnéd látni, mint bosszankodom.

Koroda Pál.

+ A párisi kiállítás és a bérkocsisok. Páris közönségét nagyon nyugtalanítja a közlekedési eszközök drágsága a kiállítás alatt. Az 1889-iki kiállítás alatt lehetetlen volt omnibuszra, vagy lóvasuttra felszállni: Az állomásokon órák hosszáig kellett várakozni, míg helyet kapott az ember. A bérkocsisok pedig olyan hallatlanul magas árakat követeltek, hogy aki csak nem volt milliomos, nem használhatott bérkocsit. A párisiaknak sok kellemetlenséget okozott ez az állapot, de az idegenek egész párisi tartózkodását ugyszólván mezmérgezte. Hogy ezek az állapotok fel ne ujuljanak 1900-ban, az illető hatóságok elhatározták, hogy a kiállítás alatt nemcsak a kocsisokra szabnak ki tarifát, hanem a kocsikat bérbeadó társaságokra is. Párisban ugyanis a bérkocsisok nagy részvénytársaságoktól veszik bérbé a kocsit és lovat. Közönséges időben tízenöt frank bért fizetnek naponként. Az 1889-iki kiállítás alatt ezt a bérösszeget felemelték huszonöt-harminc frankra. Természetesen a bérkocsisok is követették az árfelemelést, amely nélkül nem bírták volna a napi bérösszeget megkeresni. 1900-ban ez nem lesz így. A kocsikat kölcsönző társaságoknak nem lehet majd kedvük szerint felérőlni az árakat, a kocsisoknak pedig sem alkalmuk, sem szükségük nem lesz arra, hogy a közönséget zsarolják.

+ Bélyegautomaták. Mougeot francia postaminiszter a múlt hónapban a párisi főpostahivatalban kiállított próbá végett egy automatát, amely hátféle bélyeget arul. Az automata megakadás nélkül működött, egyetlenegy reklamáció sem fordult elő miatta. Mougeot, meggyőződve a bélyeg-automata használhatóságáról, még négy párisi postahivatalban helyzetetett el egyet-egyet és intézkedett, hogy az automaták gyártását nagyban megkezdjék. Minelyt elég bélyeg-automata áll majd rendelkezésre, ellátja velük az összes párisi és vidéki postahivatalokat sőt idővel a nagyobb forgalmu utcákon is állítat fel ilyen gépet.

Két huszár

Irtá: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(23)

Bármennyire is buzgólkodott Fedorovna Anna, hogy hamisan számláljon, bármennyire tette is magát, hogy elhibázta az elszámolást, s bármennyire is sopánkodott a vesztesége miatt — végül mégis csak kisült, hogy százhusz point-t veszített.

— Ez kilenc rubel papírban? — kérdezte Fedorovna Anna többször, s mindaddig nem ébredt veszteségének teljesen a tudatára, amíg a hátyja az ő legnagyobb elborzadására ki nem jelentette, hogy harminkét rubelt veszített és hogy neki ezt okvetlenül ki kell fizetnie.

A gróf nem is számolta össze a nyereségét, a játék befejezése után rágtón fölkel, s az ablakhoz ment, ahol Liza szakuszkít készített és egy szelencéből gombát rakott ki egy tányérra a vacsorához, de ő teljesen nyugodtan és könnyedén megeselekedte azt, amire a tiszthelyettes egész estén át annyira vágyakozott és még sem valósíthatott meg — beszélni kezdett Lizával az időről.

A tiszthelyettes ebben a pillanatban nagyon kellemetlenül érezte magát.

Fedorovna Anna bosszúsága, miután a gróf és különösen Liza, aki eddig tartotta benne a jókedvet, eltávoztak, nyíltan kitört.

— Milyen bosszantó az, hogy annyit elnyertünk kegyedtől! — mondotta Polosov, hogy mondjon éppen valamit. — Ez egyenesen lelkiismeretlenség.

— És még hozzá kitalálják azokat a „tabellek”-et és „misere”-eket! Azt nem értem. Hát mennyi is az papírpénzben? — kérdezte Fedorovna Anna.

— Harminkét rubel... harminkét és egy fél rubel — ismételte a kavalierista, akinek a

nyeresége következtében nagy hajlandósága volt a tréfalkozásra. — Csak elő a pénzzel, testvérem... csak elő vele!

— Mindent megfizetek nektek... de másodszor nem fogtok meg. Nem ám! Ezt egész életemben nem nyerhetném vissza!

És Fedorovna Anna ment a szobájába, erősen himbálva magát a eszipőin, aztán visszajött s hozott magát kilenc rubelt papírban.

Csak az öreg ur sürgető rábeszélésére fizetett ki mindent.

Polosov félt, hogy Fedorovna Anna megszidja, ha szól hozzá.

A nélkül, hogy csak egy szót is szólana, nesztelenül elvonult és oda csatlakozott a grófnak és Lizához, akik a nyílt ablaknál mulattak.

A szobában a vacsorához terített asztalon két fagygyuvertya állott.

Időnként meglöbögtek, amikor a május éjszaka friss, meleg levőgője beáradt.

Az ablaknál, amely a kertre nyílt, szintén világos volt, de egészen más volt ez a világosság, mint a szobáé.

Az egészen teli hold, amelynek aranyos fénye már-már tűnőfényben volt, előtötte világával a hársak koronáját és mind jobban megvilágította a vékony, fehér felhőket, amelyek hébe-hóba elfődték.

A tő felől, amelynek a hold ezüst fényétől előntött lapja négy helyen is elővillant a fák közül, oda hallatszott a békák muzsikája.

Közvetlenül az ablak alatt az illatos bokrokban, amelyeknek harmattól friss virágai néha-néha meglebbentek, madárkák csapkodtak és szökdelték.

— Milyen pompás éjszaka! — mondta a gróf, miközben Lizához lépett és leült az alacsony ablakra. — Sokat sétál a kertben?

— Igen — felelte Liza, amikor a gróffal beszélt, már cseppet sem volt zavarban. — Reggel hét óraker ellátom a háztartást, aztán Pimocskával, anyám fogadott leányával megyek egy kicsit a szobádba.

— A vidéken kellemes az élet — mondotta a gróf, miközben a szeméhez illesztette a esipetetőjét, s majd a kertbe, nézett, majd Lizára vetette a pillantását. — És éjszaka, holdvilágnál, nem jár a kertben?

— Nem. Három évvel ezelőtt sétáltunk a kertben a bácsival, amikor holdvilág volt. Különös betegségben, álmatlanságban szenvedett. Mi helyt megtelt a hold, nem tudott aludni. Az ő szobája egyenesen a kertre nyílik és az ablaka alacsony. A holdvilág egyenesen az ágyára esett.

— Ez különös — jegyezte meg a gróf. — De az, ugy hiszem, a kegyed szobája?

— Nem, csak ma alszom ott. Az én szobám önnel juttott.

— Valóban?... ó, istenem! Egész életemben nem bocsátom meg magamnak azt az alkalmatlanságot, amelyet kegyednek okoztam, — mondotta a gróf, s kijelentése őszinteségének jelül esipetetőjét leejtette a szeméről. — Ha tudtam volna, hogy ilyen alkalmatlanságot okozok kegyednek...

— Micsoda alkalmatlanságot!... Ellenkezőleg, nagyon örülök: a bácsi szobája olyan esodás és kedves, az ablakocskája olyan alacsony. Lefekvés előtt még oda fogok ülni, vagy tán ki is megyek rajta a kertben s egy kicsit bolyongok majd az éjszakában.

— Micsoda pompás lány ez! — gondolta magában a gróf, majd újra föltette a esipetetőjét és megnézte Lizát és mialatt látszólag kényelmesen el akart helyezkedni az ablakon, azon buzgólkodott, hogy a lábával megérintse az övét. — És ilyen módon tudtomra adta, hogy ott láthatom őt este az ablaknál, ha akarom!

Liza már el is vesztette bójának nagy részét az ő szemében: annyira könyűnek gondolta a győzelmet.

(Folytatása következik.)

N a p i r e n d.

Napló. Vasárnap, február 25. — Római katolikus: G. Farsangy. — Protestáns: G. Géza. — Görög-orosz: (febr. 13.) B. Hudt r. — Zsidó: Adár 26. — A nap két óra 33 percek. — Nyugszik d. u. 5 óra 22 percek. — A hold két óra 32 percek. — Nyugszik délután 12 óra 5 percek.

A miniszterek nem fogadnak.
A budapesti újságírók egyetelének bálja a Vigadó termében.

A Szabadság munkásképző egyesület bálja Nagyvároscsúta 4. sz. alatti helyiségében.

A Lipótvárosi kaszinó közgyűlése délelőtt 11 órakor.
A katolikus kir. jelmezestélye.

Az országos általános egyszülött évi közgyűlése délelőtt 10 órakor az Újvárosi dísztérben.
Az Erzsébetváros-külkerületi betegsegélyező-egyesület táncmulatsága a régi lövedé dísztérben.

Négyülés a nyugati pályaudvar kihelyezése érdekében délelőtt fél 11 órakor a Royal-szálló dísztérben.

A Kosztolányi Lajos egyesület közgyűlése délután 3 órakor a VII. ker. előjáróság dísztérben.

Ismeretterjesztő előadás a Nemzeti Múzeumban délelőtt 11 órakor. Dr. Filaszky Nándor: Magyarország növényzetének természetes elosztása.

Nemzeti múzeum: Régiséggyűjtés, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társai 1 korona belépődíj mellett meglehetnek.

Iparművészeti múzeum nyitva délután 3—8-ig.
Lietzen-Mayer-kilátás a Városliget Műcsarnokában nyitva d. e. 9 órától este 5 óráig. Belépődíj 60 fillér.

Országos Képtár nyitva délelőtt 9—1-ig.
Technológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása a Kelet-mintatár és kereskedelmértéket gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árustásokat is eszközöl) a városi iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiállításhoz központi üzletvezetőség (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Múlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Baehus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kéréskörterem.

Petánovits Metropolit szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Ujonnán berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólások hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, február 24.

Gabonaüzlet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló részére.) A hét első felében boros, esős, e mellett azonban száraz időnk volt, mely az egész országra kiterjedt. Később erősebb légáramlatok mellett száraz és hidegebb idő állott be, mivel kapcsolatosan az égbolozat teljesen kiderült és a hét végével a hőmérséklet is ismét emelkedett. A vetések állása felől nincs panasz; a mult heti esős idő a talajra nagyon előnyös volt. A vizálás tartósan magas és a hajózás már mindenütt újból felvétellett.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, a mult hetek szilárd hangulata csökkent, a forgalom is mérsékeltebb, az árak azonban nagyjából tartottak maradtak. Amerikában csak lényegtelen variációk voltak; az üzlet főleg a helyispekuláció realizációjára vagy fedezésére szorított, az export kereslet is gyenge maradt és a mult héthez viszonyítva az árakban 1/4 c. csökkenés mutatkozik. A látható készletek a „Bradstreets” jelentése szerint 858,000 bushellel kisebbek. A La-Plata államokból élénkebb üzlet jelentettek. A buza minősége továbbra is kielégítő és az ország belsejéből érkező hírek is kedvezőek. Angliában a piacok jól tartottak és a fogyasztás is jobb keresletet tanúsított. Franciaországban ellenben az érdeklődés csökkent és az árak — habár mérsékelten — lefelé törekedtek. Az árváltozások kismérvűek. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás ismét tartózkodást tanúsít és némileg olcsóbb árak mellett csak mérsékelt beszerzéseket eszközölt.

Nálunk a kereslet az összes cikkeket iránt — tengeri kivételével — gyenge és az árak sem voltak tarthatóak.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza lanya irányzatban indult. A malmok erős tartózkodást tanúsítottak, annál inkább, mert a hozatalok előre megvásárolt és eladatlan áruban egyaránt nagyobb terjedelmet öltöttek, míg a tulajdonosok erős eladási hajlamot tanúsítottak és sürgetően kínáltak. Az irányzat így tartósan csendes maradt és korlátozott forgalom mellett az árak körülbelül 15 fillért

vesztettek. A hét vége felé futólagos javulás állott be, finom árú valamint tételbuzák jobb érdeklődésre is találak, a hangulat azonban utóbb ismét teljesen ellanyhult. — Az ésszorgalom 110,000 métermázzal lesz ki (közötte 10,000 métermázza elváltot szorb árú). A hetihozatal összesen 155,000 métermázza.

Rozs csak mérsékelten volt forgalomban és az üzlet e cikkben nehezképpen fejlődött. Középmínőségű árú el volt hanyagolva és csak 5—10 fillérel olcsóbban volt elhelyezhető, míg finom árú elszállítási célokra inkább talált tartott árakon vevőt. A helyi-igazgatás tartózkodó maradt. Minőség szerint budapesti paritásra 6.15—6.25, prima árúért 6.30 koronáig fizettek, malmoknál helyben átvéve 6.35 koronáig 3 óra volt elérhető. Nvri származékok jóformán üzletelnek és inkább névlegesen jegyzikük Debrecen paritásában 5.67½—5.70 korona minden 50 kilogrammonként.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) gyárosoknál is hízalóknál egyaránt némileg jobb érdeklődésre talált, tekintettel a gyenge kínálatra azonban élénkebb forgalom ki nem fejlődhetett. Az árak szilárdan tartottak és minőség szerint helyben 5.50—5.75 korona között alakultak. Jó középminőségű sör-árpa kisebb mennyiségben budapesti paritásra 6.—6.50 koronán kelt el.

Zab ugy valót áruban mint hajóáruban jobban van kínálat, míg a kereslet a rendes mértéket nem haladta túl. Az árak változatlanok maradtak és szín és tisztaság szerint 5.—5.50 kor. jegyzünk 50 kilogrammonként helyben átvéve. Finom minőségű áruban a kínálat mérsékelt.

Tengeri ki nem elégtő kínálat mellett szilárd irányzatú. A hozatalok különösen az utóbbi napokban főleg hajóáruban bővebbek, ez azonban jobbara előre eladott, vagy tovább tranzitáló árú. A kereslet tartósan jó, a forgalmat azonban az erősen felemelt követelések különösen a Tiszavidéken és a Bánságban megnövelik. A mult héthez viszonyítva az árak 5—10 fillérel magasabbak és budapesti paritásra 4.95 korona. Kőbányán 5.15 koronáig fizettek. Eladatlan árú alig került a piacra.

Olajmagvak. Káposztarepében effektív árú e héten alig volt forgalomban és 12.50 koronáig terjedő árjegyzésünk inkább csak névleges. Káposztarepce augusztusra korlátozott forgalom mellett csendes irányzatú és 12.25—12.30 koronán között változott. Ma 12.25—12.30 koronáig jegyzünk. A mellékeikkekben jelentéktelen a forgalom; vadrepce 5.50—6.50 korona, gomborka 10.50—11.50 korona, lenmag 11.50—13.50 koronát ér el helyben.

Hüvelyesek. Bab iránt e héten is gyenge volt az érdeklődés, a kínálat ugyancsak korlátozott és az árak engedékenyek. Törpebab Gyöngyösön 8.75 korona, Fegyeházán 8.75, gömbölyű Mohács 7.50, Zombor-Baján 7.50. Barnabab Kalocsán 7.25, tarkabab Nagy-Károlyon 4.75. Kendermag budapesti paritásra 11.—koronáig jegyez. Bükköny 6.—6.50 korona. Muharmag 6.75—7.25 koronát jegyez helybeli paritásra, minden 50 kilogrammonként.

A határidőpiacon a lefolyt héten a forgalom, tekintettel a most már jelentkező realizációk és fedezésekre, kissé meglétkült. Kenyérmagban az irányzat az egész héten lanya volt úgy, hogy az áraknak jelentékenyebb süllyedést jelenthetjük. Tengeri ellenben szilárdan állott egész a hét végéig, midőn az elért árnyereség egyrésze veszendőbe ment.

A heti üzlet részletei a következők:
Buza áprilisra 7 K. 59 f., 7 K. 63 f., 7 K. 58 f., 7 K. 64 f., 7 K. 49 f., után 7 K. 49—51 f. zárlat.
Buza októberre 7 K. 81 f., 7 K. 80 f., 7 K. 87 f., 7 K. 76 f. árfolyamok után 7 K. 76—77 f. zárlat.
Rozs áprilisra 6 K. 35 f., 6 K. 38 f., 6 K. 36 f., 6 K. 41 f., 6 K. 33 f. árfolyam után 6 K. 33—34 f.-on zárlat.

Tengeri májusra 5 K. 06 f., 5 K. 17 f., 5 K. 10 f. jegyzések után 5 K. 08—09 f. zárlat.
Zab áprilisra 5 K. 07 f., 5 K. 09 f., 5 K. 01 f. árfolyamok után 5 K. 02—03 f. zárlat.

Káposztarepce augusztusra eleinte lanya volt 12 K. 15—25 f. képezte adás-vétel tárgyát. Később a kereslet javulása folytán az árak emelkedtek s 12 K. 25—35 f. zárlat.

Kávé. (Belák István kávé-nagykereskedő heti jelentése.) Az általános irányzat úgy szilárd, a brazilai kávéseket most kezdik lebonyolítani, ennél fogva a hozatalok is igen meglétkütek, de az árak észak-amerikai közbelépek folytán oly hullámzóak, hogy az európai piacok azt a jövőre irányadóknak nem tartják. A terménypiacok átvétele a következőleg viszonyult, melyek közt az angol uralom alatt levő London és Hamburg szenvedett legtöbbet.

10-étől bezárólag 16-ig érkezett új árú:
Havre 232 ezer zsák, London 83-000 zsák, Hamburg 93-000 zsák, New York 121-000 zsák.

A tavasszal az üzletmenet meglétkítésével, az árak újból való emelkedése bizonyos. Árak az alanti fajokban változtak:

Bahia 42-ről 54-re, Salvador és Nicaragua 58-ról 62-re, Guatemala-kávé 70-ről 95-re, Porto Cabello Gragés 65—90 Porto-Cabello, trillados 56—60, Portorico 80—100.—

Ipar és kereskedelem.

József főherceg a Karszt kulturájáért. Fiumei tudósított írja a következőket: Tizennyolc éve, hogy József főherceg a Karszt mezeit, kopár sziklái fásításokat végeztetett. Ujában hatékony munkatársává szegődött a főhercegnek a földművelésügyi kormány, Darányi földművelésügyi miniszter ugyanis Fiumében a Katharina hegyen tenyő iskolát létesített. Kőművesek dolgoztak a telepen 170 napig, 15 kilogramm dinamit fogyott el a sziklák repesztésére. Ez volt a „talaj” rugórozása, magát a talajt puttonokban a sziklák barlangjaiból vitték föl s 2053 napszámot fizettek. Nyolc terasz létesült így s most már gyönyörű vegetáció van ott. Közben

† Az angolok hazafisága. Az angolok hazafiságát ujabbán Dunn, a kis kürtős esete bizonyítja. Ő most Angolországban a nap hőse. Amikor visszavért a háborúból Portsmouthba érkezett, bajtársai a vállukon vitték diadalmenetben a kaszáryáig. Minden felől önzölött hozzá a sok pénzadomány. Gyűjtést indítottak a számára, egy előkelő hölgy megígérte, hogy minden esztendőben a születésnapján megajándékozza, s terveznek a javára színi előadást is, amelyen személyesen meg fog jelenni. És mindez azért van, mert az ifjú Dunn volt az első az angolok részéről, aki megsebesült Colsonánál. Vitézségéről levélben emlékezik meg Gordon kapitány, akinek századához tartozott. Abban a levélben a kapitány többek között ezt írja Dunn atyjának:

— Megírom önnek, milyen büszkék voltunk mindannyian fiának a bátor viselkedéséért. Amikor ki akartuk erőszakolni a Tugelán való átkelést, az első sorban volt, ámbár sokan le akarták erről beszélni.

Netleyben Dunnt, a kürtöst Henrik battenbergi hercegné és Christian hercegné is meglátogatta. Amikor Christian hercegné megkérdezte tőle, hogy mit tehetne érte a királynő, rögtön kész volt a felelettel:

— Reményem, hogy ő felsége mgint vissza küld a frontba.

Egy újságírónak pedig, aki meginterviewolta, ezt mondta:

— Kapok majd egy érmet és három sávot kiüntetésül, mert három ütközetben vettem részt és erre én nagyon büszke leszek.

A királyné meghagyta, hogy hozzák a kürtöst a színe elé és a fotografiáját is kérte.

† A yankek elhizása. Általában soványnak képzelik a yankeket, s a karrikaturák így is mutatják be „Uncle Sam”-et. Most pedig igen komoly emberek a nemzet túltáplálkozásának kérdésével foglalkoznak. Atvater tanár, a Harvard egyetem tanára, kiváló fiziológus kijelenti, hogy az amerikaiak nagyon sokat esznek, sokkal többet, mint a külföldiek, akiknek épp annyi a dolguk. Egyáltalában többet esznek, mint amennyire szükségük van, többet esznek, mint amennyi jól esik nekik. Még a külföldiek is, akik Amerikába kerülnek, bámulják, mennyi élelmiszert pusztítanak ott. Ennek az oka a túltermelés. Mimesotában, Dakotában és Viscousinban vannak területek, ahol a gazdáknak nem szabad termelniük, mert a föld már ugyis fölösleges ad. Ott föl sem tűnik az, ha egy parasztnak az asztalán délre vagy egy tucat különböző főzelek van, amihez még gyümölcs is járul. A gyümölcs tömege pedig ugyancsak mérhetetlen. A dinnyének alig van értéke, a barakkal Missouriban és Marylandban a disznókat etetik, a szőlő pedig mindig olcsó. Ujabb időben a husnál inkább kedvelik a pulisztkát és a tejetelket, s ezeknek a zsirkező eledelnek a kedvelésére vezethető vissza az amerikaiak elkövéredése. Az emberiani intézet statisztikailag megállapította a yankeknek a hizását, de konstatálják a tény a szabók is. Az utolsó tíz esztendőben a kész ruhákat derékban ötnegyed hüvelykkel bővebbre kellett szabni. Aggódo lelkek már azt is kiszámították, hogy a kétezeredik esztendőben az amerikai polgároknak tizenhat láb lesz a derékfőőségük, s a mai ajtók semmi esetre sem lesznek alkalmasak a mindennapi életre.

† Egy idegbeteg írása. Különös íróbetegséget figyelt meg egy Marinesco nevű romániai orvos, aki az esetet aztán leírta a Progrès Médicalban. A beteg, aki idegbajban szenvedett, annyira érzékeny volt, hogy mihelyt megszólították, már reszketett a keze. Ez a körülmény annak a megfigyelésére indította az orvost, vajjon ez az idegesség megnyilatkozik-e irásokban is. Felszólította hát a páciens, hogy írjon előtte valamit. Legnagyobb meglepetésére a beteg jobbról balfelé írt. Ugynevezett tükkírás volt az, amely tudniillik tükkörből nézve látszik rendes írásnak. Nemesak románul írt így a beteg, hanem franciául és bémétül is és egy volt az eredény, akár leíratott vele az orvos valamit, akár tollba mondott neki. Még számokat is tükkírással írt. Felszólította, hogy a bal lábával rajzoljon betűket a földre. Akkor is fordítva mutatkoztak a betűk. A beteg héberül is tudott, azt helyesen írta, de csak a bal kezével jobbról bal felé. Mihelyt azt kívánta, hogy balról jobbra írjon, már fordítva állottak a betűk. Amikor megkérdezték, mért ír úgy, azt felelte, hogy ellenállhatatlan kényszernek engedelmessékedik és hogy ő a betűk képét úgy látja, amint leírja. Ez a betegség néha olyanoknál jön létre, akiknek a jobb agyveleje megbénult. Az írógöresös embereknél áll be ez az írásmód és egészséges embereknél, ha arra kényszerítik őket, hogy a balkezüikkel írjanak.

pedig és pedig ismételtén megérkezett József főhercegnek Bordeauxból hozatott, cserépben nevelt 30—30 ezer fenyője, melyet sziklakban készített fészkekben ültettek el és a bora ellen egyenként köfallal védenek. József főherceg, mikor *Dardányi* akciójáról értesült, nyomban üdvözölte a minisztert. Hatékony segítségével 60 ezer fenyőt, a szeledebb lejtőkön 155 ezer dió, gesztenye, zöldbujart és eperfát ültettek el. Fiume városa 8.000 koronát vett föl költségvetésébe, vízvezetékét készítették *Benkő* Rozsá igazgató, ki a Karszt befásítására Fiuméba utazott a munkások tovább végzésére. József főherceg állandó figyelemmel kíséri a munkálatokat, melyeket többször megtekint és *Benkő* igazgatót tanácsaival állandóan el látja. Maga a fumei nép is rokonszenves érdeklődéssel kíséri az akcióit.

A gazdák szövetkezetének igazgatója. A *Gazdák Biztosító Szövetkezte* igazgatósági ülésén *Nérei* Dezsőt, az osztrák Phönix biztosító társaság titkárát választották meg igazgatójuknak. Nérei már hosszú idő óta érdemes munkása a biztosításnak és a választás kapcsán hozzáfűzött reményeket minden tekintetben képes beváltani.

Az Országos Iparégyesület összes szakosztályai kedden, február 27-én délután 5 órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-utca 4. szám I. emelet) felolvasó ülést tartanak. A napirend tárgya: Sz. Szakács Péter marosvásárhelyi kamarai titkár, levelező-tag előadása: *Az iparosok nyugdíjügye.*

Magyar-horvát leszámolás. As állami számvérőszéknél jelentése szerint Horvát-Szlavonországnak 1897. évi bevételét 23,578.778 forintot tettek, amelyből levonva a kezelési költségek fedezésére fordított 4,209.897 forintot, 19,368.881 forint tiszta jövedelem mutatkozik. E jövedelmek 56%-a vagyis 10,846.573 forint a törvény értelmében a közös kiadások fedezésére lévén fordítandó, a Horvát-Szlavonországot saját beligazgatási költségére szolgáló többi 44% 8,422.307 forintot tett, mely összeghez hozzáadva az 1897. év végéig fennmaradt és az 1897. évben befolyt adóhatárelékokból Horvát-Szlavonországot még megillető 551 forintot Horvát-Szlavonországnak 1897. évi összes járuléka 8,522.859 frtot tett. Erre Horvát-Szlavonországot beligazgatási szükséglete címén 1897. évben tényleg kifizetett 8,782.142 forint, mutatkozik tehát terhükre 259.353 forint, mely összeg Horvát-Szlavonországnak az 1896. évi leszámolás szerint mutatkozó 435.100 forint követelését 175,817 forintra szállítja le. A magyar korona országainak 1897. évi közös tiszta kiadása ugyan-e jelentés szerint 170,871.317 forint volt, amelyből Horvát-Szlavonországot a törvényes adókövetési arány szerint 7,935.195 %, azaz 13,558.973 forint, illetve. Minthogy azonban Horvát-Szlavonországot tiszta jövedelmének a közös kiadások fedezésére szolgáló 56%-a csak 10,846.573 forint volt, a Magyarország által 1897. évben fedezett hiány tényleg 2,722.399 forintot tett, melyet azonban Horvát-Szlavonországnak az 1898. évi XXX-ik törvényoikk értelmében megtéríteni nem kötelesek.

A hazai hitelszövetkezetek kötelekének kongresszusa. A hazai szövetkezetek köteleke ma délután négy órakor tartotta meg évi kongresszusát gróf *Károlyi* Sándor elnöklete alatt a vármegyeház nagytermében. Gróf *Károlyi* Sándor jelezte megnyitójában, hogy a kongresszus fontos tárgya, hogy a kötelek feloszlását fogja a kongresszus javasolni a holnap tartandó közgyűlésnek azért, mert az Országos Hitelszövetkezet megalakult és a kötelek szövetkezeteknek legnagyobb része oda áttért, tehát a köteleknek többé létjogosultsága nincs. A felkes éljénzessel fogadott elnöki megnyitó beszéd után a kongresszus *Bernát* István érdekes jelentését hallgatta meg, amely beszámoló a szövetkezeti ügy múlt évi fejlődéséről. A kongresszus a titkári jelentést örömmel vette tudomásul és azután a hazai szövetkezetek központi hitelintézetének feloszlására vonatkozó indítványt egyhangulag magáévá tette és a kötelek további fönállása ügyében az új alapszabályokat némi módosítással elfogadta. Holnap délelőt 10 órakor ugyan-csak a vármegyeház nagytermében tartja a hitelintézet évi közgyűlését.

A Hauszmann-féle likvidáció. Hauszmann Sándor építő- és kőfaragómeister hitelezői — mint a Közgazdaság című szaklap írja — február 18-án tartották meg értekezletüket, amelyen megállapították, hogy a cég passzívai 2,720.000 koronára, az aktívák pedig szigorú becslés szerint 2,000.000 koronára ruznak, a fedezetlen követelések átlaga tehát 720.000 korona. A legnagyobb hitelező a Haas és Deutsch cég, mely 1,120.000 korona erejéig van angazsálva. Az értekezlet likvidáló bizottságot választott, melynek tagjai: az Egyesült téglá- és cementgyár r.-t., dr. Mezei Mór, dr. Brückler Mihály, dr. Basch Gyula, dr. Krasznay Ferenc, Zellerin M.-féle gyári r.-t., Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r.-t., Joób Károly és dr. Schreyer Samu. Ez a bizottság, mint halljuk, az összes ingatlanokat, de első sorban a budai kőfaragó gyárat fogja értékesíteni. Az értekezleten megállapodtak, hogy a likvidáló bizottság ügyrendjét és eljárása módokatait önmagá állapítja meg, minden irányban teljes hatalommal intézkedik, egyes tagok kiválása esetén pedig, vagy ha ennek szükségét látná, magát a hitelezők, illetve képviselőik sorából kiegészíti. A bizottság megbízása a hitelezők részéről visszavonhatatlan; működésére, eljárására, határozataira pedig Hauszmann Sándor semmiféle befolyást nem gyakorolhat. Hauszmann Sándor összes ingó és ingatlan vagyonát, ugyszintén a felesége nevében álló ingatlan jutalékát visszavonhatatlanul átadja és jogszerű uton birtokába boosátja a hitelezőknek. Az összes hitelezők követeléseinek teljes kiegyenlítése után esetleg fennmaradt érték- és vagyon-többit Hauszmann Sándornak vagy jogutódának kiadandó, másrészt azonban a hitelezők kijelentik, hogy Hauszmann Sándor azon ténye által, hogy összes vagyonát a hitelezők rendelkezésére boosátta, magukat Hauszmann Sándor és cége irányában teljesen kielégítetteknek tekintik s hogy lemondanak követeléseiknek Hauszmann Sándor elleni minden további érvényesítéséről, még az esetre is, ha a likvidáció folytán követeléseik teljesen ki nem egyenlítettnek is. E megállapodás érvénye ugy Hauszmann Sándort, mint a hitelezőket illetőleg azon feltételtől függ, hogy a megállapodáshoz mindazon hitelezők, akiknek követelése 1000 koronát meghalad, 1900. március 15-ig hozzájárulnak s hogy azok a hitelezők, akik Hauszmann vagyonára 1900. január 1-je óta végrehajtott, vagy zálogjogi előjegyzést nyertek, ezen zálogjogokról ugyanaddig lemondani és a feloldásokra és törlésekre vonatkozó alkalmas okiratokat kiállítani, illetve aláírni fogják.

Az Országos Iparhitel-Szövetkezet tárcáhitel-egylete ma tartotta össziülését *Bessenyei* Ferenc országos képviselő elnöklete alatt. A jelentés szerint a tárcáhitel-egyletnek 389 tagja van 496,595 forint hitel-élvezetköl. Leszámitoltatott 5472 váltó 1,969.913 forint 66 krajcár értékben. A tárcá-állomány 935 váltó 644.000 forint 55 krajcár értékben. A tagoknak ez idén sem kell utánfizetést teljesíteni. A jelentés tudomásul vétele után köszönetet szavaztak *Horn* István vezérigazgatónak, akinek érdeme, hogy a mostoha viszonyokat az intézet nem sanyitotta meg.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara február 27-én kedden délután 4 órakor teljes ülést tart. **Építkezés a debreceni állomáson.** A kereskedelemügyi miniszter elhatározásához képest a magyar királyi államvasutak debreceni állomásán új felvételi épület emelnek. Az építkezést a folyó évi állami költségvetésben a debreceni állomás bővítésére előirányzott 400.000 korona terhére még az idén megindítják, amint a szükséges hitel rendelkezésére fog állani. Erre a célra első részletképpen 300.000 koronát hasitanak ki. Az új felvételi épület a régi épület helyére tervezik, minek folytán 16.000 korona költséggel ideiglenes felvételi épületet emelnek.

Utmutató a gazdasági tudósítók számára. A földmívelési miniszter kiadásában ma jelent meg a gazdasági tudósítók számára elkészített mutató. Ennek az utmutatónak az a célja, hogy a gazdasági tudósítók e minőségükben egyöntetűen adják be jelentéseiket, amelyből hű képét lehessen összeállítani az egész ország gazdasági állapotának.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: *Molnár* Geróné *Szilágyosok*, *Werner S. cég* Bécs, *Klein* Sámuel kereskedő *Kun-Madaras*, *Rontek* János szatócs *Pardubitz*, *Pollatschek* Eduárd vegyeskereskedő *St. Pölten*, *Taub* és *Flesch* cég Bécs, *Weisz* és *Langer* cég *Budapest*, *Kubiszek* Vendel kereskedő *Dicső-Szent-Márton*, *Navratil* József szabó *Budweis*, *Hojda* Henrik kereskedő *Mährisch-Ostrau*, *Berl* Sámuel borkereskedő *Osernowic*.

Szemeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 36.50 korona pénzben, 37.— korona árban. *Bécsben* a nyersszesz árja 39.60 korona pénzben, 40.— korona árban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi febr. 23-án. Készlet 669 darab. Érkezett 1423 darab. Összesen 2032 darab. — Eladott 1273 darab. Maradt 759 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulybar 90—98 koronáig, 220—280 kgr. sulybar 92—98 koronáig, 320—350 kgr. sulybar 94—98 k.-ig. Öreg nehéz baronkint 400—500 kiles 88—94 koronáig. Malacok — korona kilónkint. A vasár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 24.

A buzaüzletben a hangulat csendes volt. A vásárlásban csak néhány malom vett részt. Forgalomba került 18.000 métermázsa buza, nagyobbára hajó-rakomány, 5 fillérrel alacsonyabb árakon. Rozs különböző, de csak 5 fillérrel alacsonyabb árakon került a forgalomba.

Eladottat:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 07½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 65 f., 100 mm. 74½ k. 7 K. 35 f.

Becs-kerek: 4400 mm. 75½ k. 8 K. 22½ f., 2000 mm. 75 k. 8 K. 25 f.

Bácskai: 2300 mm. 75½ k. 7 K. 42½ f. Mókai: 2200 mm. 72½ k. 7 K. 22½ f.

Fehérmegyevidéki: 100 mm. 76½ k. 7 K. 70 fillér.
Raktárára: 230 mm. 76½ k. 7 K. 50 f., 800 mm. 76 k. 7 K. 52½ f.
Mind 3 hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 45 f., 200 mm. 6 K. 12½ f., 200 mm. 6 K. 25 f.
Tengeri: 100 mm. 5 K. 17 f.
Lészfényszítés mellett.

A készürő hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség bekoiliterenkint és kilogrammonkint.

E z a	kilós	10 kilogramm ár		kilós	10 kilogramm ár	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
tiszavidéki	75	7.40	7.65	79	7.70	8.05
"	77	7.46	7.68	80	7.86	8.10
"	77	7.50	7.60	81	8.—	8.20
"	78	7.57	7.8.	—	—	—
fehérmegyei	75	7.35	7.40	79	7.65	7.90
"	76	7.40	7.55	80	7.90	8.—
"	77	7.45	7.60	81	8.—	8.15
"	78	7.49	7.75	—	—	—
pestvidéki	75	7.16	7.38	77	7.60	7.90
"	76	7.25	7.45	80	7.85	8.—
"	77	7.35	7.55	81	7.90	8.15
"	78	7.45	7.75	—	—	—
bácskai	76	7.25	7.40	79	7.65	7.80
"	78	7.50	7.65	80	7.85	7.95
"	77	7.35	7.55	81	7.90	8.10
"	78	7.50	7.65	—	—	—
bácskai	74	7.30	7.40	77	—	—
"	75	7.30	7.55	—	—	—
"	76	7.30	7.75	—	—	—
"	76	—	—	—	—	—

Egyéb gabonafélék	kilós	10 kilogramm ár			
		K-től	K-ig		
Rozs	uj	elsőrendű	—	6.25	6.80
	uj	másodrendű	—	6.10	6.30
Arpa	uj	elsőrendű	—	6.05	6.70
	uj	másodrendű	—	5.45	6.10
Zab	uj	elsőrendű	—	5.30	5.45
Tengeri	uj	bánsági	—	4.75	5.1
	uj	m. szemű	—	—	—
Repece	uj	káposztás	—	12.—	12.60
	uj	bánsági	—	—	—
Köles	uj	—	—	5.30	5.80

A határidőszlet folyamán a következő köte-
sek történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.50—7.49—7.51—7.49
Buza (1900.) okt.-re	7.77—7.76—7.75
Rozs áprilisra	6.84
Rozs októberre	6.44
Zab áprilisra (1900.)	5.01—5.02—5.03
Tengeri 1900. májusra	5.12—5.11
Repece augusztusra	12.20—12.25

Déli egy órakor a következő záróárakat állapi-
lították meg hivatalosan a tözsden:

Buza (1900.) áprilisra	7.54	7.54	7.55	ár
Buza októberre (1900.)	7.79	7.79	7.80	
Rozs áprilisra (1900.)	6.84	6.84	6.85	
Rozs októberre	0.—	0.—	0.—	
Zab (1900.) áprilisra	5.05	5.05	5.06	
Tengeri (1900.) máj.-ra	5.13	5.13	5.14	
Repece augusztusra	12.20	12.20	12.30	

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.48—7.49
Buza októberre (1900.)	7.75—7.76
Rozs áprilisra (1900.)	6.33—6.35
Rozs októberre (1900.)	6.44—6.45
Zab áprilisra	5.02—5.04
Tengeri májusra 1900.	5.09—5.10
Repece augusztusra	12.10—12.20

A budapesti értéktözsde.

A mai délelőtti értéktözsde irányzata kedvező volt, mire okul az a körülmény szolgál, hogy a kis spekuláció elemi sietnek a halasztott értékeket visszavásárolni, remélve, hogy már most kedvezőbb irányzat fog tulsulyra vergődni. Az összes értékek árai emelkedtek és szilárdan zárnak.

A helyi piac előtözsdenként szintén kedvező magatartást tanusított. Keresve voltak cukoripar részvények és rimamurányi vasműrészvények, emelkedő árak mellett. A többi érték nyugodt. A déli tözsde magas bécsi és berlini jegyzések élesztő befolyása alatt változatlanul szilárd maradt. A helyi piac tartott, de csekély forgalmu.

Valuták és éroaváltók változatlanok.

Az előtözsde: kedvező.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 751.50. Osztrák hitelrészvény 758.60—759.50. Osztrák-magyar államvasut 658.80—659.60. Rimamurányi 635.—628.—, cukoripar 21.30—21.60.—, Adria 512.—518.— korona.

A déli tözsde: tartott.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 752.—753.—, Osztrák hitelrészvény 758.80—759.60. Osztrák-magyar államvasut 658.80—659.60. Leszámitoló bank 500—501 Rimamurányi vasmű részvény 636.—638.—, Közüti vasut 678.50—680.— korons.

Forgalomba került: Budapesti Bankégyesület 185.—, Ganz és Társa 3640—3650, Osztrák-magyar államvasut részvény 657.50 korona árfolyammal.

Utötözsde. A 4 órai záratkor maradt: Osztrák hitelrészvény 758.80. Magyar hitelrészvény 752.—. Leszámitoló bank 499.—, Rimamurányi

feljebb! — 12 méter — póstabér és vámentesen. Min-
ták kiválasztásra, nemkülönbözben fekete, fehér és színes
„Henneberg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas 45
krtól 14 ftt 65 krig méterenkint. —

Csak akkor valódi, ha közvetlen tötem rendelik.
Henneberg G., selyem-Zürichben.
Ca. és kir. udvari szállító.

Selyem-damaszt-ruha 9
frttól

vasmű részvény 637.—. Csiztrák-magyar államvasut 661.—. Kővati vasut részvény 679.50. Villamos vasut 341.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 36.—45.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsági — korona, középszemű 68.—71.— korona, nagyszemű 72.—78.— korona. Disznószőr: budapesti 60.50—51.— korona, vidéki — korona. Táblasalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 43.—44.— korona, 8 darabos 44.—45.— korona, füstölt 48.—49.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50—16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.75—21.— korona, 85 darabos 23.—23.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75—14.— korona, 100 darabos 20.—20.50 korona, 85 darabos 27.—27.00 korona. Szilvaiz: szlavóniai 16.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 24. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Buza tavaszra 7.63, május-juniusra 7.74, buza észre 7.95, rozs tavaszra 6.66, rozs észre 6.73, zab tavaszra 5.29, tengeri május-juniusra 5.39 repce agusztus-szeptemberre 12.45—12.55.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde a viharos ülések következtében ismét rosszabbodott.

Déli tőzsdén szintén lanya az irányzat, Zárlat ismét bágadt, az angolokra nézve kedvezőtlenebb harciútudósításra.

Bécs, február 24. (Magyar értéktőzslárlata.) 4% aranyjárdék 98.60. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 141.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.25. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.40. Magyar leszámított és pénzváltóbank 125.—. Rimanurányi vasműrészvény 317.60. Magyar koronajárdék 94.05. 4% os Magyar földtenger. kötvény 93.20. Magyar hitelbank részvény 187.25. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 162.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 91.—. Magyar kereskedelmi bank 275.50.

Bécs, február 24. (Osztrák értéktőzslárlata.) 4% papírjárdék 99.55. 4% os osztrák aranyjárdék 98.75. 1860-iki sorsjegye 137.35. Osztrák hitelsorsjegy 395.—. Angol-osztrák bank 124.50. Bécsi bankkegyesület 135.75. Osztrák-magyar bank 125.75. Déli vasut 26.80. Dunagőzhajózási részvény 73.75. Dohányrészvény 142.25. Császári és királyi arany 11.43. Német bankváltók 118.25. 4% os ezüst járdék 99.50. Osztrák koronajárdék 99.50. 1864-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézeti részvény 237.10. Unionbank 155.—. Osztrák Länderbank 118.75. Osztrák-magyar államvasut 127.50. Elbvölgyi vasut 125.—. Alpei bányarészvény 273.—. 20 frankos arany 19.20. Londoni váltótár 242.50. Bécsi Tramvaj 136.70. Az irányzat üszletlein.

Bécs, február 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 237.10 Magyar hitelrészvény 187.50. Angol-Osztrák bank 124.50 Union bank 155.—. Länderbank 118.80, bankkegyesület 135.75, osztrák-magyar államvasut részvény 137.70, északnyugati vasut rész. 140.—, elbvölgyi vasut 125.—, dunagőzhajós részv —, alpei bányarészvény 273.25, májusi járdék 99.60 osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék 94.05, német birodalmi márká készpénz —, ultiméra —, török sorsjegyek 126.—, rimaurányi vasmű 318.25 déli vasut 26.80 dohányrészvény 142.50, Napoleon d'or —, Lombard —.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 24. (Tőzsdéi tudósítás.) A mai tőzsde irányzata egyenlőtlen volt. A bankértékek javultak, különösen a Disconto Gesellschaft és a Deutsche Bank részvényei a kedvező mérleg rományében. A kohó részvények gyöngültek. Harpeniek is hanyatlottak állítólag azért, mert az a szándék, hogy a társaság részvényeit bevezetik a párisi tőzsdén, megbeszült. A járadékpiac szilárd. A vasutak közül a transvaaliki tetemesen emelkedtek. Az üzlet azonban nagyon szűk keretben mozgott, mert a spekuláció a dél-afrikai határérték döntő híreket vár. Később nagyon esőndes volt a piac. Harpeni és Hibernia részvények emelkedtek. Zárlatkor török értékeket élénk keresetek. Ultimópénz 4 1/2—4 3/4%. Magánleszámlától kamatláb 4 1/2%.

Berlin, február 24. (Zárlat.) 4% papírjárdék 99.—. 4% osztrák aranyjárdék 100.—. Elbvölgyi vasut — Magyar koronajárdék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 140.60. Kassa-oderbergi vasut 90.50. Bécsi váltótár 84.50. Magyar vasuti beruházást kölcsön 101.—. Alpei bányarészvény —. Disconto-Comandit 186.90. Általános villamosáris Edison 256.10. Gelsenkircheni 214.—. Laurakohé 274.90. 4% osztjárdék 98.90. 4% magyar aranyjárdék 90.—. Osztrák hitelrészvény 236.90. Déli vasut 29.90. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.65. 4% u j orosz kölcsön 99.50. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.60. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 164.25. Harpeni 231.—. Az irányzat nyugodt.

Berlin, február 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 99.—. Magyar koronajárdék 93.55. Osztrák hitelrészvény 237.—. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Déli vasut 29.90. Északnyugati vasut —. Elbvölgyi vasut 216.65. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, február 24. (Zárlat.) 4% osztjárdék 98.80. 1890. sorsjegy 139.—. Déli vasut 30.—. 4% osztrák aranyjárdék 99.73. Osztrák hitelrészvény 237.20. Osztrák-magyar államvasut 141.55. Olasz járdék 94.50. 4% magyar aranyjárdék 99.40. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 24. (Zárlat.) 4% papírjárdék 99.10. 4% osztrák aranyjárdék 100.15. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar bank 126.—. Déli vasut 29.70. Elbvölgyi vasut 125.—. Londoni váltótár 204.85. Bécsi bankkegyesület 136.80. Villamos részvény 146.50. 8% os magyar aranykölcsön 80.60. 4% osztjárdék 99.—. 4% os magyar aranyjárdék 98.95. Osztrák hitelrészvény 236.70. Osztrák-magyar államvasut 140.10. Északi vasut 118.50. Bécsi váltótár 84.50. Párisi váltótár 81.35. Unionbank 154.—. Alpei bányarészvény 275.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 236.80. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 29.80. Osztrák aranyjárdék 94.65 Olasz járdék 275.30. Laurakohé 231.90. Harpeni 195.90. Discont —. Alpei —. Bécsi bankkegyesület —.

Páris, február 24. (Zárlat.) 3% francia járdék 101.25. Olasz járdék 93.70. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járdék 100.—. 4% magyar aranyjárdék —. Török dohányrészvény 294.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járdék 102.70. Osztrák földhitelintézeti részvény 1235 Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Ottomanbank 578.—. Párisi bankrészvény 1132. Alpei bánya részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai jelentéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 24. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hírsőt sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 92—96 fillérig. Öreg közép páronként 300—340 kilogrammig terjedő súlyban — krajcárig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 100—102 fillérig. Fialtal közép (páronként 251—320 kilogrammig való súlyban) 100—101 fillérig. Fialtal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 99—100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban — krajcárig. — Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachh. Nehéz (páronként 240 kilogrammig terjedő

súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) 97—99 fillérig. — Közép (páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban) 96—98 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 94—97 fillérig.

Sertéselátszám: 1900. febr. hó 23. napján volt készlet 22451 darab, 1900. február hó 22. napján felhajtott 130 darab, 1900. évi február 23. napján elszállított 303 darab, 1900. február hó 22. napjára maradt készletben 22278 darab.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvérek hangszergyár, es. és kir. udv. szállítók Budapest, VII. Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kört szarok. Zenepalota. Megjelent! MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkó tőkésességgel és alapszán meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legszebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőre: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. VI. Andrássy-ut 5.

Első Leánykiházasítási Egylet Budapestén, VI. ker. Terék-kört 40—42. szám. Alapították 1863. évben. Kifizetett nárszjátékok 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiházasítási biztosításokra 300 frttól 10,00 frtig.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, február 24.

Az európai kontinens legnagyobb részét magas légnyomás borítja, melynek maximuma 770 mm. fölé emelkedett; az alacsony nyomás az északnyugati partokat érinti. Az európai időjárás tegnap még sok helyütt — főleg délkeleten — csapadékos volt, de ma reggel már jobbra derült és száraz. Gyenge éjjeli fagyok voltak keleti és részben közép Európában.

Hazánkban az idő derült és száraz; eső csupán a délkeleti határon fordult elő. A hőmérséklet éjjel 4—3 fokkal a fagypontra alá száll, de nappal megközelíti a + 10 fokot.

Küldés: az időjárásban változás nem várható.

Advertisement for Mosse Rudolf advertising agency. Text: Föltétlenül eredményesek azok a hirdetések, melyeket előszörünk terveknek egész célszerű feltűnés alakban és elterjedt, olvasott napilapok vagy folyóiratokban közlőtetek. A hirdető kiadásának bármely kérdésben lelkiismeretes tanácsot ad, a hirdetőket ügyesen megvezetve s azokat feltűnés alakban közli s főleg célszerű lapokat ajánl az évek hosszú során át szigorúan, szolidan dolgozó alulírott hirdetői irodának. Minden kért információtval, kérésre a hirdetői és ügykezelővel készítenek és díjtalanul szolgálnak. MOSSE RUDOLF hirdetői irodája Károly-kört 9. BUDAPEST. Telefon sz. 1300.

Advertisement for 'PAPIER WLINSI' featuring a man in a corset. Text: 'sérvkötőkben!' 'KELETI J., BUDAPEST.' 'Több mint 30 ezredéje csatlakoztatott szor, hogy a mell bástáimat, méhét, nyakfáját, phlegmasimust, taggyógyítását a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Többek a Wilmi nevet kérik.' 'Paris, 31 Rue de Seine, Paris.'

Advertisement for 'AZ ANKER' life and annuity insurance company. Text: 'élet- és járadék biztosító-társaság.' 'Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. kor., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában.' 'Összes vagyon 1898 végén... 65 millió forint. Biztosítási állomány 1898 végén... 243 millió forint. Eddigi kifizetések... 103 millió forint.' 'A nyerevényrészeselekkel biztosítottak A osztálykterv szerint — mint busz év óta — 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.' 'B osztálykterv szerint (évenként emelkedő osztályk) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12%-a és 15%-a fizetett ki készpénzben.' 'Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások. Mindennemű haláleseti, életeseti és járadék biztosítás. Prospektussal és felvilágosítással szolgálnak a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynekedek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynekei.'

Advertisement for 'MENTŐ' medicine. Text: 'MENTŐ székén növény-kezelés mint a legújabb orvosi tudomány. Mentő székén növény-kezelés mint a legújabb orvosi tudomány. Mentő székén növény-kezelés mint a legújabb orvosi tudomány.' 'Dr. Csapó-féle törv. védett.' 'Posztó szőjékeltetés csak magánosoknak.' 'Egy vég 3.10 m. hosszú, elegendő 1 férfi szőzetre ennnyibe kerül.' 'Egy vég fekete szőzékeltetéshez 10 frt. Feltűzöttvetek méterje 3 frt 25 krtól feljebb. Loden gyönyörű szőzék, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 25 krt. Ferriamine és Dosing, állami vasúti hivataloknál ruházatok és kerti takarók, legfrissebb kárpatok és öblöztetők, valamint egyenruhák, posztókat, pénzügyes és esőndőzések számára stb., gyári áron küld a szőzékeltetésről ismert.' 'Kiesel Anhof, Brünn. Minthét legyen és bármilyen — Minthét szállít. Függetlenül A i közönség különösen ügyelmezték. Hogy a posztók ára, ha kivételesen hozták, sokkal olcsóbb, mintha azokat közvetlenül utján vásárolják. A Kiesel Anhof brünni cég az összes szőzeteit valószággal gyári áron küldi a szőzékeltetésről ismert.'

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerette Bizet. Szövegét írták Meilhac és Halévy L. Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Don José	Larizza	Lilas Pastia	Gonda
Escamillo	Beck	Carmen	Hilgermann
Dancaire	Váradi	Micaela	Rotter
Remendado	Dalnoki	Frasquita	Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.
Morales	Mihályi		

Kezdete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.

D. u. 2 1/2 óraker bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal.

Britannicus.

Szomorújáték 5 felvonásban. Irta Racine, fordította Ivánfi Jenő

Személyek:

Britannicus	Beregi	Nero	Iváni
Burpus	Szacsavay	Narciss	Gyenes
Agrippina	Jászai	Junia	Aisszei I.
	Albina	Paulayné	

Este:
Harmadszor:
Mary.

Színmű 3. felvonásban. Irta Bosnyák Zoltán.

Személyek:

Ányos Mary	Török I.	Államtitkár	Hetényi
Karel György	Mányfi	Radnóthy	Náday B.
Radók Iván	Gyenes	Jörg, hírlapíró	Latabár
Both Miklós	Dezso	Halmi Adrienne	Paulayné
Gf. Kerényi	Horváth	Molnár Lujza	Bátori G.

Kezdete 7 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.

Délután 3 óraker, mérsékelt helyárakkal.

Napoleon césém.

Eredeti bobózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Fátyay Kálmán	Góth	Napoleon	Hegedűs
Lili	Lánczy	Filóp	Gál
Baráth-Ödön	Tapolczai	Flóra	Delli
Bisotka	Szerény	Szuzsi	Makróczy
Miska	Győző	Guszt	Bárdi
Lizi	Pécsi	Narcisz	Almási

Este:
Tudós professzor Hatvani.

Verses színjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Makai Emil. Zenéjét szerette s részben összeállította Kun László.

Személyek:

Hatvani	Hegedűs	Dömsödi Pál	Balassa
Veronka	Nógrádi	Széplaki	Bárdi
Orsolya	Nikó L.	Máthé	Szerény
Bence	Tapolczai	Gábor	Szöke
Palkó	Háász I.	Menyasszony	Pécsi
Naszályi	Fenyvesi	Vilgény	Győző
Dorka néne	Hunyady	I. diák	Kassai
Biró	Szathmáry	Estike	Varsányi

Kezdete 7 1/2 óraker.

Hétfőn, február 26-án, a főv. Vigadó kis termében

Kleeberg

Clotilde párisi zongoraművész nő

hangversenye.

Jegyek 10, 6, 4, 2 kor. MÉRNY BELA zeneműkereskedésében.

1900. február 27-én farsang kedden

a fővárosi Vigadóban

óriási bolond-estély

2 katonás zenekar, cigány és Schrammel zene, 100 művész, osztóba August stb. stb. Nagy verseny-birkózás Petri Pál Champion és Zimmer Adolf urak, Budapest legerősebb emberei között.

Nemzetközi női szépség-verseny

(5 értékes díjjal).

Pont 12 óraker: Carneval herceg temetése. Minden látogató ingyen kap egy bohóc sapkát és egy szavazó bérletet a női szépségversenyhez.

Kezdete 8 óraker.

Vége ha a bolondok megokosodnak.

Bélepti díj: a dohányüzemben elővételben 1 fnt 20 kr. este a pénztárnál fnt 1.50 vagy 2 kr. kilogrammonként.

Szabadjegyek érvénytelenek.

Bejelentéseket a női szépségversenyhez elfogadnak

beponta 2-3 óráig a vigadó földszinti virágtermekben.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stílusban ujonnan átalakítva. Ma és mindennap Tisztelettel Rosenber Lajos, kávéház tulajdonos.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű tóli kertben kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

„Union-Szálloda“

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő, nagy étterem, kitűnő konyha, mindig friss sör. — Telefon, villanyos világítás. Angol butorzat. Fürdőszobák. Kerékpározóterem 450 mtr. — Olvasóterem.

! Magyar tollal írjon minden magyar ember! !

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíró-toll és tollszár gyáranak kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulthatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

— Minden papírkereskedésben kapható. —

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a SCHAFFER RÓZA névre. Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállítónő, Bécs, I., Kohlmarkt 6. Által föltállt és használt szépségkészítmények által sikerült.

Poudre ravissante cs. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen a bőrt vakító fehérre varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkiütések, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. — A ránccokat és redőket kisimítja, a káros szépségkészítmények által keltett likacsokat összehuzza és az arcnak úde, rózsás fiatal szint kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szénadációs hatása a bőrről eltűnjen. Egy doboz ára 2 fnt 50 kr. és 1 fnt 50 kr.

Crème ravissante évizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 fnt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőrüde-ségét, erősíti és legkitűnőbb, biztos hatású toalett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításon nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőtlen, márványfehér homloket akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. homlokkötő darabonként 1 fnt 50 kr. és a „Savon-Ravissante“ kiváló szépségkészítmények közül a legújabb, darabonként 80 kr. — Schaffer Róza asszony

viszavarázsolja az 6 „KINOIR“ jával minden megöszült hajnak ifjúkori színét, a legpompásabb szőket, a legragyogóbb gesztenyebarnát, a borsosnyeri feketét. A „KINOIR“ egyszeri használata elegendő, hogy a szín örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az elért színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tisztá fehér marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1 fnt 50 kr. és 5 fnt. Valamennyi készítményem csodálatos hatású teljes kezeséget vállalok. Számtalan elismerő és köszönő-irat betekinthető a legmagasabb körökben és csak diszkreció miatt nem közölhetők.

Központi raktár: ROSA SCHAFFER, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

LAKOS NÁNDOR Budapest,

VIII., Külső * * Kerepesi-ut I. sz.

a) Vízvezetési osztály:

Elvállal és létesít: Szivattyu-telepeket, szél-motor, benzín-motor és járgány-üzemmel. Kézi-szivattyuk minden kutyélséghez. Fürdő és cioslet-berendezések. Kovacsoltvas-, öntött vas-, ólom- és kőagyag-csővezetékek, parkok, majorkok részére. Saját gyártmányú kovacsoltvas-tartányok viz, szesz és festék részére.

b) Gazdasági gép-osztály:

szállít: Triumph III sorvetőgépeket, szabad, elevátorokat, szénagyújtókat, fűkaszáló és aratógépeket. Baker-restákat, szecskavágókat, répvágókat és az összes gazdasági gépeket.

c) Technikai osztály:

szállít: Ruggyanta- és kender-tömlőket, vízhatlan ponyvát, gépszijjakat, mérlegeket, olaj- és kenő-anyagokat, valamint az összes technikai alkatrészeket és szerzőmokat.

Az összes fenti gyártmányok állandóan dus készletben raktáron.

A legjobb referenciák!

Árjegyzék szivattyuk és vízvezetésekről ingyen és bérmentve, gazdasági gépekről és technikai cikkekről

GÖZEKÉKET, GÖZHENGEREKET és GÖZUTIMOZDONYOKAT

minden czériszerű nagyságban és a legjutányosabb árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a vasútállomással szemben.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!! 10 óraker! Szencziációs ujdonság!!

Sámson és Delila.

Parodisztikus bibliai daljáték. Szövegét írta: egy Nliszteus. Zenéjét összeállította és részben szerezte: Kmoch Adolf. Rendező: Rott Sándor. Végül:

„Blonde Bestien.“

Bobózat Leitner H.-től. Zeneje Kmoch A.-től.

Erkély incognito páholyok. Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma 2 nagy előadás.

Délután fél 4 óraker nagy jutalomjáték előadás

Baumann Károly

kedvelt magyar dalkomikus javára, a bibliai operett-társulat közreműködésével, színre kerül:

Jeruzsálem leánya

és a pásztorfiu.

A téliert kávéházban délután 3-tól játszik Munczy Lajos zenekara.

Este pénztárnyitás 7 óraker. A nagy műsor miatt kezdete fél nyolckor.

Ma pontban 11 óraker.

Ada Colley

az ausztráliai csalogány, a legfenomenálisabb hangörliásnő, a háromvonalas A egyetlen birtokosnője Bucsú vendégjátéka.

Fél 9 óraker! Harmadszor!

Izsák feláldozása.

Bibliai opera Goldfaden A.-től.

Előadja a bibliai operett társulat.

Holnap hétfőn, február 26-án pont 9 óraker közkívánatra:

Jeruzsálem leánya és a pásztorfiu.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagytőzsdé Károly-körut 26. és a nappali pénztárnál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készítették.

POSZTÓMARADÉKOK

minden céra, melyek posztószétküldési világáruházban visszamaradnak, kicsinyben, rendkívül olcsó árakon adatsnak el.

Stikarovszky János

Budapest, V., Erzsébet-tér 16.

Maradékokból minták nem küldhetők.

Csokoládé.

Kunz testvérek

Senki se mulasztza el a Chocolate Imperialt, Thé Imperialt, Trappistint (likör), a trappista páterek o felülmulhatatlan finomságu készítményeit megismerni.

Kapható: Bálvány-utca 2. sz. és a kereskedésekben.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.
Délután fél 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.
Blaha Lúiza asszony mint vendég.
Kuruc furlang.
A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és tuncokkal, Rákóczi korából. Irta ifj. Bokor J.

Személyek:
Becsényi Krescsányi S. Tótyány
Hona Z. Bárdi G. Bedő
Bögözy Németh Bözai
Tamás Tollagi Katica Gazsi M.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilach és Halévy.
Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzerzte Offenbach.

Személyek:
Páris Gábor J. Achilles Kiss M.
Menelaus Kovács 1. Ajax Ujvári
Helena Kürty 2. Ajax Szerdahelyi
Agamemnon Tollagi Orestes Bojár T.
Calchas Németh Leána Radványi
A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncoz némajáték.
Kezdeté 7/2 órakor.

HAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. február hó 25-én.
Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárakkal.
A Gyurkovics lányok.
Életpéldé 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:
Gyurkovics Szilassy Liza Szende
Katinka Rózsa Klári Várdi
Sári Aranyosy Radványi Molnár
Ella Gombaszögi Gida Vidor
Mici Ráskai Horvay Ráthonyi
Terék Galambos Sándorffy Fűredi

Este:
New-York szépe.
Operette 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzerzte Gustave Kerker.

Személyek:
Bronson Sziklai Cora Dóri M.
Harry Ráthonyi Kenneth Rózsahelyi
Kurt Vidor Blinky Rózsahelyi
Snifkins Mátrai Kissie Rózsahelyi
Twiddles Beöthy Fifi Ledofsky

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.
Vasárnap, 1900. február hó 25-én.
Délután 2 1/2 órakor mérs. helyárakkal.
A vas.
Kulturtörténelmi látványosság 3 felv. Irta Edvi Illés Aladár, dr. Brazina Árisztid műve nyomán.
Délután 1/25-kor és este 1/28-kor rendes helyárakkal
Spanyolország.
Irta Pekár Gyula. 206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bikkviadalt ábrázoló mozgó fényképpel.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ma, farsang vasárnap, 1900. febr. 25-én

Fővárosi vigadóban az idei farsang utolsó

Elite-álarcosbálja

a pesti isr. nőegylet javára.
Előreváltott helyéptijegyek ára 4 korona. Kapható az ismert előadásító helyeken. Esti pénztárnál 5 korona.
— KEZDETE 9 ÓRAKOR. —

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak.
Idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kftünő sikerrel használtatik. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva
1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f.
1 " 30 kis palack ... 13 K.
a fogyasztási adót is beleértve.
A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatik.
Budapestben kapható minden fűszer- és csemegekereskedés en és poharanként a „Quisiana Automata Buffet"-ben is.
Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.
Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak
MEGRENDELÉSI HELY:
Királysórfőző Budapest-Kőbánya.

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság
BUDAPEST, V., Dorottya-utca 12.
Bécsvárosi sorsjegyek
főnyeremény 400,000 korona

huzás március 1-én. Igérvény ára 12 korona. E sorsjegyek biztosíthatók
árfolyam veszteség ellen (120 korona) 2 korona díj mellett.
Emmerichi Kávé-pörkölkök
a legismertebbek és leghasználtabbak, mivel működő képességük és hasznosságuk ki van próbálva.
Szállíthatók: 3, 5, 8, egész 100 kg. tartalomra, kézi- és gép-üzemre.
Legújabb szerkezetek **Szabad. GYORSFOR. KÖLÖK** exhausztorral, gőzmentesen pörkölt és gőzmentesen hűt. Előnyös szabad. **GYORSFORKÖLÖK** kézi üzemre.
Szabad. gáz-kávépörkölkök 1/8, 1/4, 1/2, 1 egész 40 kg.-ig. Működőképés örökös kávénak, fűszernek, drogáknak stb.
Emmerichi gépgyár és vasöntő van Gülpén, Lensing & von Gimborn **EMMERICH, Rhein.**

Gracza György: Magyar Szabadságharc története.

5 kötet díszes bekötésben 35 forint helyett **25 frt.** Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.

Sternberg Armin és Testv. os. és kir. udvari hangszergyár.
Központi főraktár: **Kerepesi-ut 36. Gimbalmok**

szép, erőteljes és csengő hangsal 35 frutól felj. 500 frtig.
Külön zongora-termek: hol a leghíresebb zongorák jutányosan beszeresedtek: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sark) Zenepalota.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készítmény.
Badits Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátolytánc.
Karvaly József: Vásárlás.
Konok Ida: Havasi pázsatok.
Margitai Tihámér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyelő-százhuszban.
Márk Lajos: Terefero és Szerelmi dal.
Neogrady Antal: Vesztett boldogság.
Sényei Károly: Szökőkút, Kecsepásztor.
Szemes Fülöp: Kása nem étel.
Teles Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.
Neogrady Antal: Az erdő titka.
Pechán József: Utols grófa.
20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Zongorák és pianinók

A világ első gyártóiból, valamint saját készítmények, melyek szemérművek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszilidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermében, Budapest, Váci-körút 21. sz.
Ócska zongorák becsérteltek és hangolások, valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek. Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar).

400,000 korona nyerhető!

a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
1 magyar vörös kereszt-sorsjegy,
1 osztrák vörös kereszt-sorsjegy,
1 olasz vörös kereszt-sorsjegy,
1 Bazilika-sorsjegy,
3 József-sorsjegy.
12 HUZÁS! ÉVENKINT 12 HUZÁS!
— Legközelebbi huzás már néhány nap múlva. —

400 EZER KORONA

A július hó 1-én kisorsolt 40,000 korona főnyeremény a bankházamban a fentebbihez hasonló csoportokban vett 388 sorsjegy, 50 sz. osztr. vör. kereszt-sorsjegyre esett. A fentebbihez 7 sorsjegy 36 havi 2 ft 50 kros részletekben kapható meg. — 2 részletnek postaiutányával való beklüdeése után azonnal megküldöm a sorsjegyek sorozatát és azonnal tartalmazó részleteket, melyek után az összes nyerteseknek a vörös illészik. A fentebbihez 7 sorsjegy-től a 7 sorsjegy a vörös korlátlan birtokába megy át, a ki azokra még körülbelül 40 évig jász k.
Beifeld József bankháza BUDAPEST, Károly-körút 1. Alapítva 1874-ben.

Münchener Bürgerbräu

a bajor sörök gyöngye, elsőrendű malátasör szénsavdus, üdítő és hétékig eltárolható.
Ára palackonként 40 fillér
üveg nélkül, 10 palack rendelés házhoz szállítva. Vidéki megrendelések pontosan utánvét mellett. Megrendelhető Budapesten a vezérképviseletégnél.

VÉR-PIROS fajnaranacs

eredeti ládákban vasuton szállítva 1 láda 100-150 drb legfinomabb muscat-piros 4 ft 25 kr., ugyanilyen láda edes sárga fajnaranacs 2 forint 75 kr.
Kereskedőknek győzteseknek áruengedély.
Vérpiros fajnaranacs — 1.75
Vöröspiros fajnaranacs — 1.50
Mandarin fajnaranacs — 1.40
Jaffa, óriás narancs — 1.40
Mandarin narancs 50 drb 2.—
Cihom szép sárgás — 1.20
Mandarin góré — 1.10
Cárli, olasz 5-8 rózsá 1.30
Croschal, 1 horod 60 drb 1.40
Alma erdélyi faj — 1.60
Jasminka-rom 5 kiló üveg 5.—
Idei burgonya máltai 1.10
1 k. datolya tuisi... — 0.80
1 k. muskát datolya francia 1.30
1 k. cukros gyümölcs — 1.80
1 k. Málna-sörbő legeszebb 1.40
1 k. Nalán-bonbon 1.30 és 1.60
1 k. Csokolád-bonbon crème 1.30
1 k. Francia mandula — 1.60
Füge finom finom — 1.40
Gárdonyi finom vörös dill-gyümölcs kiló doboz — 1.40
Csokoládé (n. vanil. felkeltő) — 1.70
Nalán-bonbon, kilója 1.20 és 1.60
Száraz-körte darabja — 25.
Száraz, 15, 25, 50 és — 30
Tengeri tük (olló és fark) — 1.20
1 doboz 66 kr., nagy dob. 1.20
100 darab bajor citra — 1.—
Cavir 1/4 üveg doboz — 1.50
Dob. baltár, valódi kávé 1.20
Bécsi vörösl. val. párja 8 és — 12

A MAGYARORSZÁGI KÖNYVNYOMDASZOK ÉS BETŰÖNTŐK JÓTÉKONYSÁGI KÖRE
ÁRVAALAPJA JAVÁRA
1900. MÁRCZIUS 18-ÁN
A FŐVÁROSI VIGADÓ ÖSSZESEN TERMEIBEN
PARASZT-BÁLT
RENDEZ. OBI
A ZENÉT A M. KIR. ELSŐ HONVÉD-KERÜLETI ZENEKAR SZOLGÁLTATJA BACHO ISTVÁN KARMESTER SZEMÉLYES LEVES VEZETÉSE ALATT.
PARASZT-KONGRESSZUS SZECSESSZIGS KIÁLLÍTÁS. SZÉPSÉGVESZÉNY.
A jegyek minden nagyobb tözsében kaphatók. Belféjegyek ára: előre váltva 2 kor., este a pénztárnál 3 kor. — KEZDETE 8 ÓRAKOR. —

Haggenmacher H. Sörfőző
Palack-sör
Külföldeségek: Szalon Sör, Maláta Sör.
GYÁRI TITKOS
ÉVI TERMELEK 125,000 HECTOL.
Megrendelési helyek: Budapesten V. Kádár-utca 5. Haggenmacher Kőbánya: Haggenmacher Budafok.

Sneidig egyenruhákat készít
BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 17. szám.

PINTÉR GYULA
os. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Keckeméti-utca 15. sz.
HAJFESTO-FESŰ
(Hoffers szabad.) előkészített nélkül az ősz vagy vörös hajat valódi szőke, barna vagy fekete festi. Teljesen ártalmatlan! E-eken át hasznáható! Sok ezer darab használatban. Darabja 5 kor. franko. Ausztria és Magyarország, valamint a Balkánorszárok egységes forák ára: **VERTES ÉS TÁRSA** Luçonos.147.

NINCS TÖBBÉ POR.

A Dustless Floor Dressing Co. New-York
 Hygieai pormentesítő Vállalat, elvállal irodák és üzleti-
 helyiségek, kávéházak, vendéglők
pormentesítését

jótállással, az egyedül valódi amerikai Dustless porlővel.
 1 liter (10 □-méterre elegendő) valódi amerikai Dustless ára 1 frt 50 kr. — 1 beeresztő
 számszám 65 kr. — 1 seprű (e célra külön) 1 frt 20 kr.

DITRICHSTEIN MÓR

TELEFON 14-59. VII. ker. Nyár-utca 34. sz. TELEFON 14-59.

Óvakodjunk az utánzatoktól!

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi álla-
 potok radikális gyógyítására pártan-
 lan sikeres gyógyhatásai folytán
 legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET

Budapest,
 VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.
 Tapasztalt gyors és biztos
 eredmények folytán hono-
 rarium teljes gyógyulás után
 is fizethető.

Remdélés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.
 Levelekre díjmentesen válaszoltatik. Prospectus
 ingyen.

Alarcos kosztümök kelméből

legjobb állászerző satinból vagy
 más jó szövetelekből legjobban
 meggyarva. Gigeri, teljes öltözék
 3.80 frt. Bohóc, remete, medve,
 angyal, longyel zsidó, drbja
 3-5 frt. Csoportoknak árma-
 sítások.

Cotillon-rendjelek
 100 drbja 60 kr. Cotillon-rendjel-
 gyűjtemény, 4 drb. rendjellel. 1
 boríték 5-20 kr.
 Tomboláknak és széfás bazáro-
 knak.

Legnagyobb választék kiselole-
 zett, hibátlan árukból, közle igen
 hasznos és értékes drbok, száza
 4, 8, 10, 20-100 frt.

Legújabb érdekes cotillon-turák
 legnagyobb választékban, leg-
 jobban válogatott gyűjtemények
 6 db 3 és 8 frt, 12 drb 5-30 frt.

Treffás és mutató hangszerek
 bigorfonok tréfa zenekarok szá-
 mára, 6 embernek 2.60 frt, 12 em-
 bernek 4.80 frt.

Konfetti (korandoli-papirszalag)
 legmúltatobbi táncosokhoz, pik-
 esekre és bálókra, 100 boríték vagy zacskó 2.70, 4.50-5 frt.

Papíroskigók (dobkigók) 100 drb 75 kr.

A legszebb és legértesebb bálidisz-
 az új ünnepi füzetek, színek szíriat szíriozva, mtrje 5 kr
 hölgyadományok, gyönyörű minták, kiváratna megtekin-
 tésre.

Dus színyomatú árjegyzék ingyen.

Rix farsangi tärháza, Bécs. II. Pratersstrasse 16.
 Telefon 2390.
 Távirati cím: Rix, Bécs, II.

A világ legjobb fénymáza

A ki lábfejét szép fényben és tar-
 tósán akarja gondozni, vásárolja
 csak **Fernolendt-fénymázát**
 (Hájas lábfeleknek csak)

Fernolendt természetes
börkrémjét.

2-3 Minderstet kárpát, 2-3
 Ca. 1. sz. sz.
 gyár. alap. 1892. Bécsben.
 Gyártó vállalat:

Bécs I. Schulerstrasse 21. szám.

A sok értéketlen utánzat miatt
 tessék pontosan címre ügyelni
St. Fernolendt.

„Adria“

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság
 Vezérügynöksége: HOFFMANN S. és V.
 1900. március havában a következő gőzök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. március
Fiume	Liverpool	Pavia (C. L.)	1-10
"	Rouen	Stefánia	1-10
"	Rotterdam, Antwerpen	Nagy Lajos	5-15
"	Liverpool	Persian	5-15
"	T. Braz. Pernambuco, Bahia		
"	Rio de Janeiro, Santos	Baross	10
"	Rouen	B. Kemény	10-20
"	Hull, Newcastle o/T.	Velturmo	10-20
"	London	Austria	10-20
"	Hamburg	Venezia	10-20
"	Liverpool	Veria (C. L.)	15-25
"	Rotterdam,	Jókai	15-25
"	Rouen		15-25
"	Barcelona, Valencia	Zichy	25
"	Algier, Glasgow	Báthori	21-31
"	Gibraltar, London	Mátyás király	21-31
"	Oporto, Bordeaux	Szent-László	21-31
"	Liverpool	Lesbian	21-31
"	Hull, Newcastle o/T.	Rosario	21-31
"	Antwerpen		21-31

1 Ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelen-
 tetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőket nem érteni.
 A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. március
Liverpool	Fiume-Triest	Saragossa C. L.	1-10
Hull, Newcastle o/T.	Triest-Fiume	Rosario	1-10
London	"	Narva	1-10
Antwerpen	"	Kálmán király	1-10
Liverpool	"	Athenian	5-15
Bordeaux	"	Matkovits	10-20
Liverpool	Fiume-Triest	Cypris (C. L.)	10-20
Rio de Janeiro, Santos	Triest-Fiume	Deák	15-25
London	"	Sultana	15-25
Liverpool	"	Algerian	15-25
Rotterdam	"	Petőfi	21-31
Glasgow	"	Szent István	21-31
Rouen	"	Stefánia	21-31
Hull, Newcastle o/T.	"	Kolpino	21-31

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—Malta—Sicília—Marseillel vonal. Jövő hó 3-án „Zrinyi”, 10-én „Rákóczi”, 17-én „Tisza”, 24-én „Andrássy” és 31-én „Zrinyi” indul Fiuméből Marseillebe.

Jövő hó 4-én „Tisza”, 11-én „Andrássy”, 18-án „Zrinyi” és 25-én Rákóczy indul Marseilleből Fiumébe.

B) Fiume—Sicília—Marseillel gyorsvonal. Jövő hó 1-én „Buda”, 8-án „Adria”, 15-én „Szápáry”, 22-én „Árpád”, 29-én „Buda” indul Fiuméből Marseillebe.

Jövő hó 7-én „Árpád”, 14-én „Buda”, 21-én „Adria”, 28-án „Szápáry” indul Marseilleből Fiumébe.

Ószál a haja ??? Ha igen, akkor használja a
Hair Regenerátor
 kítúnó szert, mely nem festi a haját, hanem a haj-
 eredeti színet adja vissza, + Üvegje 1 forint. +
 Egyedüli:
Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárú
 Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

Február 28-tól március 2-ig
 Budapestben „Adria” szállóházban Kerepesi-ut
 41. sz. tartózkodom azon célból, hogy a jelentkező
 betegeknek bü utánzatú
MŰSZEMEKET készítsék
T. Ad. Müller, műszemész Wiesbadenből.

Föltünést

kelet mindenütt felülmulhatlan, valódi
 svájci fekete-acél-óránk,

Remont. sav. (666) rugóval
 legfinomabb, precíz művel, má-
 sodpernyi pontossággal és 3
 évi jótállással. Eszen óra, mely
 gyönyörű, szelíd kivitelével,
 aranyozott szíjjel, valódi double
 arany, korona és karika, új ala-
 ku mutató, számtalan elismé-
 resztel kitüntetve, elegáns és
 olcsó kivitelű és a valódi
 bizonyításra a díjálló bélyeg-
 gel van ellátva, különösen né-
 külföldön mint használati
 óra földműveseknek, katonák-
 nak, hivatalnokoknak stb. Min-
 denki, ki bár aranyórával is
 bír, félreteszti azt és a mi fe-
 kete jótállási óránkat

hordja. Ára csak 6 frt bér és vámszámla. — Ugyanaz a
 megfelelő 126 double-arany betűkkel (olyan mint a
 rajz) 7.50, fekete acél nól óra nyitott 7.50. Ehhez való elegáns
 ur- vagy női double aranyján 1.50-3 frt drbát.
 Székküldés utavétél. Nemzetköz. visszavétel. Levélpostá
 10. Levelező-lap 5 kr. Commandit-Gesellschaft Etablis-
 sement d'horlogerie, Bascl. F. Genf (Svájc). A legma-
 gasabb árúszámlára szállít.

Neustein Fülöp
székelt
hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdacso.)
 A pillák hasonló készítményeknél minden tekintetben fel-
 jobb becsülendők; mentik minden ártalmas anyagot, az altsé-
 szereket hajdani legjobb eredményt nyújtva, színtelen, gyengéd
 hashajtók, és tisztítók, egy gyógyszer sem jobb a széklet oly
 tisztán, mint a pillák.

SZÉKSZORULÁS
 A legtöbb betegség forrása ellen. Csakozást küszöbük végéig
 még egyszerűen is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 15 kr., 24
 doboz, mely 3 doboz, tehát 120 pillát tartalmaz,
 csak 1 forint 6.
 0000

Óvás! Utasainkól különösen óvakodjunk
 Kérjük határozottan Neustein Fülöp
 hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden do-
 boz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-
 fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein
 Fülöp gyógyszer” aláírással van ellátva. A
 kereskede mi törvényesülleg védett csomag-
 jánk aláírásával vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP
 „Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszerára
 WIEN, I. PLANKENGASSE 6.
 Raktár BUDAPESTEN:
 TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerára, Király-utca 12. szám.

RIES és BERKOVITS
 Budapest, Kerepesi-ut 66.
 Cs. és kir. szab. nickelón-szifonkupak- és gépgyár.
 Szab. szénsav- és kénsav-szifonvizgépek.
Vizszűrők és sörnyomókészülékek.
UJDONSÁG! UJDONSÁG!
 Hygienikus, minden visszaélést kizáró
„UNICUM” szifonfejek
 Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL
 elsőrendű cseh szifonvizgépek.
RIES és BERKOVITS SZABADALMA.
 Előnyök:
 Sarokelsorolás és piszoklerakódás kizárva. Továbbá legnagyobb ex-
 plózió-ellentállóképességgel bírnak.
 Legizlésebb façon.

Csak akkor eredeti
 és valódi, hogy ha
 az üveg alja a fenti
 védjeggyel van el-
 látva.

Különlegességek
Dr. Fischer Róbert,
 a kémia doktora és kozmetikus,
 kozmetikai kémikus
 laboratoriumából
 Bécs I. Habsburggasse 4, II. em.
Szörvestöszér
 (Eplatoire.)

A szőrt az arcon, a kezeken, karokon stb. vegyi uton Eplatoire-ral irtjuk ki. Az eljárás egyszerű és fájdalomtalan, a hatás lassu, de biztos. Az Eplatoire ugyanis hosszabb használatnál a hajgyökereket tökéletesen kiirtja és biztos meggátolja az újabb ki-növést.

- A különlegességek árai:**
- Szörvestöszér (Eplatoire) a szőr tökéletes kiirtására és az újabb növés meggátolására 1 kis palack 5.- frt
 - 1 nagy palack 10.-
 - Arcszin-paszta a szőrt az arcon, a karokon stb. azonnal kiirtja, darabja 1.- frt
 - Szeplő-krém 1 téglgy 2.-
 - Ozon, vízbe oldva, 1 palack (1/2 liter) 1.25
 - Szökítő (Blondeur) 1 pal. (1/2 liter) 3.-
 - „Fo” hajfestőszer, 1 doboz szökőtől fokotéig 1.20 frtől 3 frtig és 5.-
 - Arcpor-zománc nappali arcpor, 3 árnyalat, 1 doboz rouge-zsal 3.- frt
 - rouge nélkül 2.-
 - Vénuszvíz szép tiszta arcból nyereséshez 1 palack 2.- frt
 - Szer orrvörösség ellen, doboz 2.-
 - Kozmetikus kovaporond a porcsenek elmulasztására 1.50 frt
 - Ismertető füzetek az Ozonról és a többi különlegesség használatáról ingyen és bérmentve.
 - Bizonyítványok o szerek ártalmatlanságáról megtekinthetők, szintegy sok ezer hálaírat az egész világból. — Felvilágosítás az összes kozmetikus ügyekben ingyen. Rendelő órák délelőtti 9 óratól esti 6 óráig.

Raktár: Dr. Török József, Budapest.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.
 Közvetlen hálókocsi közlekedés Budapest déli vasút és Velence (Venezia) között.
 Budapest déli vasutól Pragerhof-Nabresina-Cornonson át Velencébe (Venezia) és megfordítva a 201-2-1002. sz., illetve 1001-1-202. sz. gyorsvonatokkal a nemzetközi hálókocsi-társaság hálókocsijai közlekednek, melyek I. és II. osztályu hálólhelyeken kívül közvetlen utasok részére szolgáló I. és II. osztályu kocsiszakasszal is bírnak.
 Indulás Budapestról 8 órakor este, érkezés Velencébe 2 óra 15 perc d. u. Indulás Velencéből 2 óra 10 perc d. u. érkezés Budapest déli vasutra 9 óra 53 perc d. e.
 A hálólhelyek használatáért a gyorsvonatra érvényes vasuti menetjegyeken fölül Budapest déli vasutól Velencébe vagy megfordítva az I. osztályu 19.20 frank; a II. osztályu 14.35 frank fizetendő. Közbeeső vonalrészeken szintén a teljes díjak szedettek be.
 Hálólhelyeknek előre való megrendelése csak a nemzetközi hálókocsi-társaság menetjegy-irodájában (Budapest: Hungaria-szálló) fogadtatik el, melylyek ezért a következő előjegyzési díjakat szedik:
 egy I. oszt. hálólhelyért 1.70 korona, egy II. oszt. hálólhelyért 1 korona.
 A vonatokon hálókocsi-jegyeket a hálókocsi katalauza adja ki.

Zálogházi
 cédulákat vesszok.
Eladok

13 lates ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészletet 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészletet 138 frtől kezdve, dus vászlaték mindennemű ezüst műtörős tárgyakban, arany férfilének tölgöval, grammja 85 kr., massziv arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remon-toir órák 6 frt.
 Grünberger Armin Béla örökösai Budapeston, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harsibazár.
 Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Most jelent meg!
A polgár, mint esküdt.
 Irta: Dr. Gonda Dezső
 Ára angol vízsonkötésben 1 frt 20 kr.
 Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Magyar vörös kereszt Mindkettő legközelebbi húzása **Bazilika**
 sorsjegyek. március 1-én sorsjegyek.
Játéktartam 1933. évig. **Játéktartam 1936. évig.**
 Minden sorsjegy kisorsolatik. Főnyeremény 40,000, 30,000, 20,000. Minden sorsjegy kisorsolatik. Főnyeremény 40,000, 30,000, 20,000.
 Havi befizetés 24 hónapon keresztül
 1 darabra 1 kor. 15 fillér.
 2 darabra 2 kor. 30 fillér.
 3 darabra 3 kor. 30 fillér.
Fleissig Sándor bank- és váltóüzlet 2 darabra 1 kor. 75 fillér.
 Budapest, VII. Erzsébet-körút 2. 3 darabra 2 kor. 25 fillér.
 Ügynökök magas jutalék és fix fizetés mellett főlvetének.

Klórmentes Ártalmatlanságért jótállás!
 Egy új, hasonlíthatatlanul jó mosószer
gyolcs- és pamutféhrneműhöz
SCHICHT-féle fehéritő-szappan
 poralakban.
Előnyök: Legnagyobb kiadósság, könnyű munka, a ruha legnagyobb kímélé vakító fehér, teljesen szagmentes ruha és olcsó ár.
 Kapható minden e szakba vágó kiskereskedésben 5, 10, 20 kros és 1 frtos csomagokba
Tessék figyelni a védjegyre.
 Budapesti képviselő: **DEGELLER KÁROLY** ur,
 Akadémia-utca 9.
 Egy háziasszony sem fogja megbánni az egyszerű kísérletet.

Titkos betegségek ellen
 25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
DR. KAJDACSY,
 v. cs. és k. ezredorvos.
 Electrotherapial rendelő intézete
 Budapest. Váci-körút 4. sz. 1. em.
 A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, bujádóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóbajait
Elyengült férfierőt
 az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű
Electro-Massage
 vagy **Psychrophor**
 által, magömléseket, nőknél fehér-folyást befocskendezés nélkül, a legmakacsabb höröbetegségeket, valamint ifjakori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött háterincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
 Rendel: délelőtti 9 óratól 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
 Külön váróteremek.
 Levelekre díjtalanul azonnal válaszolatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nagy butor-eladás.
 2 szekrény, 2 ajtos, diófa fényezett 34 frt
 2 ágy, diófa, fényezett 22 „
 1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett 8 „
 1 mosdó, 2 ajtos, diófa, fényezett 14 „
 2 szekrény, 2 ajtos, diófa, matt 38 „
 2 ágy, magas, diófa, matt 38 „
 2 éjjeli szekrény, diófa, márványtal 22 „
 1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv. 46 „
 1 diván, magas támla szőnyeggel 40 „
 1 ebédlő-asztal, diófa, matt 14 „
 Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszelebb kivitelű butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
 Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

NEW-YORK
ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
 Alakult 1845-ben.
 Az összes nyeremények a biztosítottak tulajdonát képezik.
 Kivonat az 1898. évi üzleti jelentésből:
 Aktivák osszege 1.099 millió korona
 Évi bevétel 227 „
 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett 107 „
 1898-ban kötött új üzletek osszege 760 „
 Tiszta fölszlog 1898. végén 132 „
 Az 1898-ban a biztosítottaknak kifizetett nyereményosztalékok osszege 14 millió koronára rugott.
A New-York a művelt világ összes országában bír fölökkel.
 Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
 Magyarországi vezérigazgatóság:
 Budapest, Erzsébet-körút 9-II., New-York palota.

MÁRCIUS 6-ÁN
 VISSZADONNATELJESÍTŐ UTOLSÓ HÚZÁSA
 A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖZZÉADTA
 JAVARA RENDEZETT
NAGY JÓTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK
 ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK 20% SZÁMÁVAL KÉSZPENZBEN KIFIZETETNEK.
100,000 KORONA.
 EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.
 Sorsjegyeket ajánl a Nagy Jótékonyági Sorsjáték kezelőse, a Budapesti Poliklinikai Egyesület körháza javára, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám, továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden dohánytözse.

OLASZORSZÁG

REMEKEI.

Olaszország és az olaszok műkineseinek mintegy   2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCZIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, *művészi elrendezése és fényes kiállítása*, valamint nagy, *pompás és tiszta fényképfelvételei* által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felvett képek, melyek *teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkineseinek*, az olasz vidék beható ismerete s az ottani *építészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása* alapján választottak össze és rendezték el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkineseinek, *lebilincselő szöveg* szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clischével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek *értéke minden időben maradandó lesz* s a melynek jelentőségét az Olaszországot szerető és ismerők legszélesebb köreiből éppen úgy, mint *a művészetet-kezdők, művészek és tudósok között* a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyúttal *nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál*.

A füzetek 1 korona 20 filléri ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Mörtyeg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

